BÁSNICKÉ SPISY

BÁSNICKÉ SPISY JIŘÍHO KARÁSKA ZE LVOVIC

ZAZDĚNÁ OKNA

SODOMA

SEXUS NECANS

HOVORY SE SMRTÍ

ENDYMION

OSTROV VYHNANCŮ

ZAZDĚNÁ OKNA

ZAZDĚNÁ OKNA

Ať svět pln ke mně je zloby,
Já nechám klidně ho být.
Já z jiné přicházím doby
A doufám do jiné jít.

GRILLPARZER

Jsem starý flagelant, jenž boky šlehá nahé
Za písně pochmurné do smrtné únavy,
By klesl vysílen a v proudu lásky vlahé
Zrak stočil naposled v bok Krista krvavý.

Jsem drsný námořník, jenž do tmy pluje z jasna
Po mořích Neznáma jak s větry o závod,
By náhle slyšel škleb a posměch ďábla žasna
A s lodí rozbitou v klín padl zrádných vod.

Jsem zachmuřený kněz, jenž v kobkách chrámu stměných
Mši tichou denně čte u Panny zázračné,
By, smutný zpovědník všech duší zatracených,
Jich hříchův ukryl stín v žaláři duše své.

Jsem dítě Sodomy, v sny marně zatoulané,
Než požár zničení se nad vším rozlije.
Hřích, vášeň miluji, když v rudý záblesk vzplane,
A kultů tajemných zbožňuji orgie.

Jsem básník morosní, jenž cítí každou muku
Jak housle tenkých strun, když prsty jich se tknou,
Jež vášní chmurný hráč vzal v drsnou svoji ruku,
By struny protrhal mých nervů divou hrou.

Jsem starý flagelant, jenž zmučen do krvava,
Jsem drsný námořník pod stežněm rozbitým,
Jsem zachmuřený kněz, jenž rozhřešení dává,
Jsem dítě Sodomy, jež snům se marným vzdává,
Jsem básník morosní, umučen dílem svým.

ODDÍL PRVNÍ

— Ach! první květy, které zavoněly!
VERLAINE

TOUHA SAMOTY

Jed ostrý, zahořklý mé nitro prolil zticha.
Dým černých kadidel v něm zhuštěn zavání.
A jenom zdaleka, jak z dlaní světic dýchá
Ta touha bělosti, mdle čistá v zmírání.

Ta touha bělosti, jež podmaňuje zdáli
Jak rytmem tušených a neviděných vln,
Ve mlhách hynoucích, jež únavy kyv stálý
Touž hudbou provází v snů závrať, vzdechů pln.

A raněn životem a zalit šedí stejnou,
Jež tvrdě zatíná v snů duhu, lesk a jas
Své tóny mrazivé hrou krutou, beznadějnou,
Jak plavec zbloudilý sním v nostalgii zas:

Že duch můj poznovu si katedrálu stvoří
Té hrdé Samoty, již zpupně pobořil,
Kde světla vzpomínek v lamp starém zlatě hoří,
Hru lesků lijíce do hrobek mrtvých chvil.

Té hrdé samoty, kde vše se zapomene
A navždy uklidní, čím duch jest uštván, chor,
Jak spí kdes v zátoce vod rytmy zkonejšené,
Co skály vzdálené rve náraz vln a vzdor.

SPLEEN

Den za dnem plouží se tak mdlý, tak mdlý,
Jak z cel když v kápích chodbami jdou mniši.
Šer zhuštěný, v němž barvy uhasly,
Vše zalévá, že oko nerozliší,
Kde nebe šedivé, kde země šedá,
Kde křivka obzoru je zsinalá a bledá.
Vše prší popelem a mísí se a smývá
V tom svitu klamivém, jenž zpola roven stínu.
A zrak se v prázdno jen a v slité kouře dívá
A v chmury sražené, z nichž cítit vlhkost cínu.

Hned duše po noci, hned zase po dni touží.
Hned tmou se zpíti chce, hned zase žárem spálit.
Krok prázdnou jizbou zní, kde únava se plouží.
A posléz znudí vše v tom svitu, mhou jenž zalit
A deštěm popela a smutkem jako skonu,
V tom šeru bez kontur a ostrých čar a rysů,
Bez barev záchvějův a bez hýření tónů,
Kde v stíny plíživé vše dlouží se a schvívá.

A duše znavena se smutkem všeho splývá.

TUBEROSY

V mdlých vůních tuberos, jež dýší zapomnění,
Za noci poslední, jež neuvidí rána,
Má duše odejde v sen, jemuž konce není,
Jak tepem andělských jsouc křídel zkolébána.

V mdlých vůních tuberos, jež dýší zapomnění,
Mé touhy, naděje se nesplněny zkojí
A půjdou jako stín, jak nedosněné snění
Za stínem duše mojí.

SONETY

I

Japonerie

Ó kraji, k jehož břehům toužně vížem'
Své fantasie jachtu zbloudilou,
Mé duše misku, v které barvy schnou,
Zkrop vlahou mokrou rozstříkaných pižem.

Ať třených tuší měkce slitá vůně
A fantastika draků šklebivých,
Ryjících drápy v porculánů sníh,
V mou mysl splyne, po barvách jež stůně.

Jen barvy, vůně tam, kde prší stíny,
Kam padá popel nudy matný, líný
A soumraku svit kalně zsinalý!

Jen barvy, které výskají a hoří!
Ať tekou v duši s kouzlem cizích moří,
Ať v požár barevný ji zapálí!

II

Rozklad

Štít sluneční se v brunátný kov taví,
Žár jeho v chorobném se dusí vzduchu,
Jenž houstne zsinalý a popelavý
Nad krajem, plným vápenného puchu.

Vše spáleno: i sytá zeleň trávy,
Již Jara štětec stříkl v dálné strže,
I písek ostrý, jenž teď do únavy
Tak tvrdě v rytmu kročejů mých vrže.

A zápach hniloby je cítit všude,
Své jedy rozkladné Zmar na vše lije,
I slunce uhnívá tak dusně rudé...

V mých žilách krev se odpařuje žhavá,
A tělo slábnouc konec agonie
A konec všeho, všeho očekává.

III

Narkosy

Trav hořká zeleň zbledla v bělost chorou,
Barevné květy uschly v tón jak ze skla,
Po prudkých žárech slunce záře lesklá
Mdle prosvítá jak kryta vápna korou.

Rozpiaté nebe smytou modří plane.
A těžký vzduch, pln miasmův a puchu,
Se třese v nudě ulic, prázdných ruchu,
V něž žár jak rudých pecí líně vane.

Je mrtvo všude. Na okenných sklech,
Jež modře plají, v tvrdých záchvěvech
Much bzukot víří dlouze, rozechvěle.

A omámen a mdlý a v narkosách,
Na mozku oheň, na rtech hořký prach
A tíhu, tíhu cítím v celém těle...

IV

N e m o c

Dnes naposled skla oken západ zalil
Morosním smutkem fialových par.
Z nich hořkost v duši zbyla. Prudký žár
Bolavé hrdlo sežehl a spálil.

Noc. Zrak tmou zalitý, že zmírám, sním
V mdlé předtuše již příští agonie.
Hlas hodin tvrdě do tmy slité bije,
Jež pod zvukem se chvěje kovovým.

Teď došly ... Mrtvá na vše padá tíha
Jak z cínu. Smrt se hnula, která číhá,
A těžkost kroků vláčí ke mně tmou ...

A rdousí mne. Zvuk poslední sluch chytá:
Krev zkažená to syčí, v žíly vlitá,
Jež v zprahlém mase scvrkají a schnou.

V

H o r e č k a

V sen horký ohně do červena lehly.
Jak vlažný popel prší citů prach.
A všechno směsuje se v kalný nach.
A v tělo jak by vbodly tvrdé jehly.

Teď jak by ostrý mráz se v tělo vtáh'.
A horko zas. A hořko. Vír to stálý.
A rány jitří se a rány pálí.
A mrtvo. Dusno. Dusno v temnotách.

Teď nervy chvějí se tak tence v noční tiš.
Jsou jemné housle, na něž nápěv smrti
Si Nemoc hraje... Zvuk, jenž ticho drtí.

Teď rytmů tíha boří se z tmy, z nízka.
To zdola. Odraz pochodní sem blýská.
Skla oken třesou se... to PŘÍCHOD již!

VI

Příšerná loď

V neznámých mořích neznámých zemí
Na mrtvých vodách hluboký klid.
V zsinalém nebi měsíčný štít
Bez lesku, bez barvy, smutný a němý.

Veliký koráb, s plachtami všemi
Černými stářím, přestal se chvít
Na mrtvých vodách. Začíná hnít.
Dlouho tu, dlouho již, smutný a němý.

V kajutách slyšet zdušený škyt.
Nejasné stíny palubou chodí.
Děsno a příšerno po celé lodi.

Náhrobní lampa, měsíčný štít,
Vápenně v tváře zelené plaje
Lodníkům, zlákaným v Neznáma kraje.

VII

Kalný západ

Jak trosky zčernalé ze spáleného vraku
V klín moře vmetené, jež krví ostrou víří,
V hořící karmíny, v jichž tónech západ hýří,
Kles' smutek bizarních a roztříštěných mraků.

A v jeden akvarel skvrn rozteklých teď splývá
Krev s černí spálenou a karmín s línou šedí,
A slunce vyrudlé jak plátek staré mědi
Se kalné, znavené v kraj jednotvárný dívá.

Zvuk zvonů kovový a tvrdý táhle, dlouze
V pláň mrtvou, v sítinách kde žabí chechtot zní pouze,
Jak vzduchem utuhlým a zhuštěným se vleče.

Šeď těžké únavy se slévá v tempu líném
V mou duši chorobnou a otrávenou spleenem,
Proud barev morosních tak zvolna do ní teče.

VIII

Noční sonet

Za noci příšerné, kdy náhle v tmách
Zvon úzkosti děs mrtvý, marný bije,
Jenž v celý kraj se schvívá na poplach,
Co měsíc v tvrdé stíny světlo lije,

Kdy v chodbách vítr kvílí jako štván
A zmlká, jak by únava jej zhnětla,
Má duše vstává, černý sakristán,
By v minulosti hrobkách zžehla světla.

Za všechny zemřelé, jichž stíny vtřásly
Se v Duši noci, která v nářcích zní,
Mši vzpomínek čtu tichou, smuteční.

I za ty všechny, kteří právě zhasli
Kdes v koutě nemocnic, kde phthisikové mrou
A v ňadra kostnatá pěst ryjí vyzáblou.

HUDBA SIESTY

> Miluji oblaka... oblaka, jež jdou...
> tam v dáli... kouzelná oblaka!
>
> BAUDELAIRE

Kraj vymřel dokola. Jak mrtvo. Nikde ruchu.
Vše tichu podléhá. V snů jemně modrý klam
Klid spících linií se kreslí v měkkém vzduchu.
Vše jemné jako dech a slabé ke mdlobám.

Hlas Ticha promlouvá, a dech se v bázni úží,
Jak v nocech katedrál bych před tajemstvím klek',
Co vůně provlhlé a syté rosou růží
Strou lázeň kyprých šťáv na záhon myšlenek.

A nitrem hudba zní, kvil táhlý, jak by slila
V tón Psyche jediný, čím všechny touhy mrou:
Vždy hledět v oblaka, jež šedivá a bílá
Jak snění zpožděná se táhnou oblohou...

KRAJINA V MODŘI

V modř přešlo vše, co stydlo v zeleni,
V modř lichotnou všech odstínův a tónů.
V par fialových hořkém zbarvení
Kraj rozlitý se chvěje v mírném sklonu.

V tom nádechu, jenž jemný jest a snivý,
Jak kontury by ostré všechny změkly.
Kde stromů pár se na obzoru křiví,
Jak se štětce by kapky modré stekly.

Vždy zvláštní nálada mne rozruší,
Když poklid večera se krajem klene,
Kde modro zpívá v chladném ovzduší,
Tak lichotné, tak hořkem nasycené:

V lamp modrých šeru jak bych chrámem tiše
Po deskách hrobních kráčel krokem mdlým,
Kde plný vzdechů kajícných vzduch dýše
Rouch fialových kouzlem ponurým.

MRTVÉ PŘÁTELSTVÍ

Bez barev, ponurý, jak s pohřebními rytmy
Den za dnem počíná v šeď soumraku se tkát.
Z mrtvého přátelství jen stesk zbyl v duše přítmí.
Jak vězeň v celu svou jdu v apatie chlad.

A dálky bezcílné teď k obzoru se chýlí.
Z jezera Neznáma kvil tichý slyšeti...
Jen vlídná vzpomínka jak zesláblý a bílý
Jas lampy stažené plá ve tmy paměti.

Jen vlídná vzpomínka, jak v podzim hřbitov bývá,
Když slunce rozzáří se jako v kalném snu
Do vzduchu mokrého, v němž vůně zvlhlá splývá
A v plochy leštěné se klade mramoru.

Vše posléz povlékne šeď kajícnické řízy.
V těch sadech Minula, na stezce zapadlé,
Kde nikdo nechodí, směs barev, tónů zmizí
Jak obraz, chycený jen letmo v zrcadle.

Bez barev, ponurý, jak s pohřebními rytmy
Den za dnem počíná v šeď soumraku se tkát.
Z mrtvého přátelství jen stesk zbyl v duše přítmí.
Jak vězeň v celu svou jdu v apatie chlad.

RONDELY

I

Úvodní

Tkám v roucha mrtvých zpuchřelá
Květ vybledlý snů zapadlých
V taj hrobu, nad nímž zbujela
Krev růží, nočních fial sníh.

A tajemství, jež umřela
Ve plísni hrobů zavřených,
Tkám v roucha mrtvých zpuchřelá,
Květ vybledlý snů zapadlých.

Vše zetlelo, ctnost, vášeň, hřích,
Můj duch tmám propad' docela,
V šer zapad' říší mystérních
A v roucha mrtvých zpuchřelá
Tká bledý květ snů zapadlých.

II

Somnambula

Jak bílá růže mystická a svatá
Plá luna v temnot černou draperii.
A duše moje, nervosami jata,
Se v světlo její, plna touhy, vpíjí.

Vždy bledší, odlesk zašlého má zlata
A barvu lilií, které v sadech nyjí,
Ta luna mystická a luna svatá,
Jež plane v temnot černou draperii.

A marně zraky v podušek sníh kryji.
Vnad mrtvých kouzlem duše znova jata
A usláblá se ve svit luny vpíjí,
Jež jako růže mystická a svatá
Se roní v temnot černou draperii.

III

In memoriam

Tvých hebkých vlasů krása, příteli,
Teď v hrobě děsném zvolna, zvolna stlívá,
A rubáš praskající, zpuchřelý
Tvé tělo hnijící a hnusné skrývá.

To tělo, v němž žár vášně vzkypělý
Rozžehal v zraku světla rudá, chtivá,
Ty vlasy, které ostře voněly,
To všechno v hrobě zvolna, zvolna stlívá.

A mně se zdá, že v tělo mé se vrývá
Též hnusný červ, že v rubáš zpuchřelý
A praskající Smrt mne přiodívá,
A že mých vlasů měkkost, příteli,
Tak jako tvých již nyní zvolna stlívá...

IV

K y t a r a

Já slyším ještě onu melodii,
Jak zní a hyne smutnou síní v tmách...
Čas jednotvárně v tichu prázdném míjí,
Má ruka bledá sahá po strunách.

Teď po letech, kdy jiný život žiji,
Na dávné dny si vzpomínám jak v snách.
A slyším ještě onu melodii,
Jak zní a hyne smutnou síní v tmách.

A zemru zas a proměním se v prach,
Pak v jiné tělo duši svoji skryji.
Vše zmizí navždy — v tichých vzpomínkách
Já budu stále slyšet melodii,
Jak zní a hyne smutnou síní v tmách.

V

Mrtvé ruce

Ty ruce mrtvé, studené a bílé
V mé tělo tvrdé prsty vrývají.
Je vídám v horečkách za noční chvíle
S fialovými nehty po kraji.

Jak rdousit by mne chtěly podtají,
Se plíží všude za mnou potměšile
Ty ruce mrtvé, studené a bílé,
Jež v tělo mé se tvrdě vrývají.

Ó ruce, ruce, dávno v hrobě shnilé,
Jak často jsem je vítal podtají,
Sláb v nemoci v klín podušek se chýle,
Ó ruce mrtvé, studené a bílé,
Jež v tělo mé se tvrdě vrývají.

VI

Staré domy

Mám přítmí domů starobylých rád
I plíseň, páchnoucí vždy z jejich klína,
Jich schody prošlapané, sklepů chlad,
Z nichž vane vůně zavlhlá a líná.

Vybledlé tapety, jichž květů řad
Se na zdech komnat v sešlé věnce spíná,
Zřím v přítmí domů starobylých rád
I v plísni, páchnoucí vždy z jejich klína.

V nich hledám stopy dávno mrtvých vnad,
Kdy lidé jiní, doba byla jiná.
A mrtvých bytostí dech častokrát
Já tuším z přítmí starých domů vlát,
I z plísně, páchnoucí vždy z jejich klína.

MÁ MATKA

Zas ke mně přišel jsi, ty stíne zmizelý...
Chlad růží nejbledších ti ležel v chorém líci,
Z tvých zraků pohledy se ke mně snášely
Jak listy se stromu v zem zvlhlou padající.

Zas cítím žaly tvé, tvé touhy bezjmenné,
Tvůj život zhaslý zřím a naděje, jež lhaly,
A teskné myšlenky, snů flórem zastřené,
Jež jak dál soumrakem se stářím zvolna kalí.

Od tebe dědictvím dar hrdé duše mám,
Jež umí před lidmi svou bolest v nitru chovat,
Od tebe tajemství, jak v horách strom být sám,
Se s větry bratřiti a hvězdy pozdravovat.

Od tebe přijal jsem i zlověstný ten dar,
Za lásku v nenávist být stále všemu světu,
Kdy na vše toužení se snáší věčný zmar
Jak jíní mrazivé na haluz jarních květů.

Od tebe přijal jsem i neplodnost dnů svých,
Chlad ve svém vzrušení a zaleklost v svém mládí,
Kdy slizká pochybnost lpí na všech nadějích
Jak na zdi rozsedlé a puklé tělo hadí.

A touhám malátným jen zapomnění zřím,
Jež jméno zahladí, mé sloky navždy zdrtí.
Chlad cítím strniště, vím, slávou neskončím,
Jak pole v jeseni žně zmírá zlatou smrtí.

Nic po mně nezbude, jak marný byl tvůj den.
Když tebe objímám, jen k přeludu se vinu.
A přece neseme v své duši oba sen,
Jak v přítmí pod stromy sad nese modř svých stínů.

Má matko, stojící den každý pod kříži
Svých Golgat nejkrutších, v nichž klesá navždy hlava.
Život tě opustil, tak jak se odplíží
V dál panther od lupu, jejž zdolal do krvava.

Pak zapomnění dal ti Osud do vínku,
A nikdo neví již, jak bolest tebe hnětla.
Jen ještě hlava má tvou nese vzpomínku
Jak lampa votivní svit mroucího již světla.

Vždy znova vracíš se, jdeš stále žitím mým,
Pod každým vzdechem mým a bolestí jsi skryta,
Jak vlna přístavem se valí zetmělým,
Mou proudíš bytostí, jež tebe v touze vítá.

Jdeš se mnou v životě, jdeš se mnou v umění.
Až posléz uhasí Smrt život v krve nachu,
Má matko, splyneme, vším v marnu smířeni,
Stín v stínu zajdeme a smísíme se v prachu.

MISERERE

Ó mrtví hřbitovů, v něž luny zář se dívá,
Jsouc liljí bledostí jak zpitá, prochvělá,
Vy v kryptách tlející, jež skví se do běla,
Jak pára stříbřitá je lehce obemžívá,

Vy v koutech hnijící, kde hroby propadlé,
Kde shnilých kmenů svit se třese do zelena,
Váš průvod chvěje se v mé duše zrcadle
Jak řada obrazů bez kontur, zamlžená...

Ó stíny mystérní, jež bloudí noční tiší,
Ó mrtví v rubáších a těžkých hedvábech,
Jež chrastí zpuchřele a umrlčinou dýší,
Vy, kterým Tajemství tkví na tlejících rtech,

Do vašich páchnoucích a slizkých loží vrací
Se duše, zmrtvená a těžká dusným snem,
Do zraků vyhaslých, v ty důlky prázdné ztrácí
Se v náhlé extasi, za tmavým fantomem.

Chce najít myšlenky, jichž odraz tam se třpytil,
A všechno uhodnout, co duch váš kdysi snil.
Chce najít zhaslý žár, jenž vaše zraky nítil,
Chce najít slaný pal, jenž slzy vysušil.

Až na dno vidět chce, i v to, co samo vzpírá
Se zraku zkumnému, se vnořiti chce zas.
Však jenom posměšek těch dutin vstříc jí zírá
A lebky prázdnota, kde zetlel každý vlas.

Ó mrtvý milenče, kde vzněty, v lásky době
Jež hrály nervosně ve strunách nervů tvých
Ten nápěv šílený a žhavý k dusné mdlobě? —
Jen hnáty bílé zřím a v zubech škleb a smích.

Ó mrtvá milenko, jíž vlasy vůní fial
Se těžké sytily, kde úsměv je rtů tvých,
Kde údů gracie, jež milenec v dar přijal? —
Jen hnáty bílé zřím a v zubech škleb a smích.

Ó otče, bratře můj — vy všichni drazí moji,
Tlející na blízku i v hrobech vzdálených,
Kde vašich zraků žár, kde láska v nepokoji? —
Jen hnáty bílé zřím a v zubech škleb a smích.

Ó zpívej, písni má, ty v roucha mrtvých vtkaná
Jak růže vybledlá v hedvábu zpuchřelém,
Pěj sloku smuteční a těžkou jako hrana,
Jak nářek kovový, pěj soucit mrtvým všem:

Pěj lásku duším všem, jež žily bez soucitu,
Bolestmi mučeny, jež sytil pláč a vzdech,
Pěj duším uštvaným, jež bloudí v modrém svitu
Teď v nocech mystických po starých hřbitovech.

ODDÍL DRUHÝ

Nezatoužila jsi, má sestro pohledu
z minula, by se zjevila v některé z mých
básní slova „půvab věcí zašlých?"

MALLARMÉ

SÍLA NITRA

V mlčení noci, ve smaragdech hvězd,
Když usnul svět, a lampa dohořívá,
V mém nitru vstává náhle síla živá
A tajemná, jež za dne mrtva jest.

Jsem já to ještě? Nevím. V chvílích těch
Vzpomínky zašlých věcí oživají,
A slova, skrytá dosud v duše taji,
Teď pro mne křísí jaro v úsměvech.

Tajemné stíny! Ve dne cizí všem,
Já nejdu světem sám, jdu stále s vámi...
A ať mne šálí život svými klamy,
Mám vaši pravdu skrytou v srdci svém.

A nevím, prožil-li jsem kdy to sám,
Co v paměti teď silou nitra vznítím,
Či zda to teprv budu žít. Však cítím:
Ne moje nitro, tělesnost je klam.

A cítím dále: v letargii mdlé
Ne sny se vzbouzejí, svět vstává živý,
A stíny, v nichž jsem žil kdys důvěřivý,
Teď pozdravuji znova oživlé.

V psychickém světle, v stříbře zamženém
Slov jiných výchvěje než za dne slyším,
Je rytmem chápu vroucnějším a vyšším
A k zněmlým myšlenkám se blížím všem.

Můj světe pravý, světe jiných hvězd!
Svět tvarů, hmoty svět je klamných svodů.
Jen v nitru máme svého prapůvodu
Jedinou pravdu, jež nám skryta jest.

Svým nitrem vtělen v svět již daleký,
Až hmotou těla kdysi ve hrob klesnu,
Žít budu s těmi, jež jsem vídal ve snu,
Určení pravé teprv na věky.

KRAJINA

Kraj bez jména a ve tmách myšlený,
Nesmírné prázdno, třesoucí se jemně,
Jak tajuplnou bázní prochvěno.
A cesta nejistá a mlčící
A mrtvá, v noci ztopená
A plná putovníků
Ke branám hrůzy,
Stínů, již se neznají
A prchnou, jak se k sobě přiblíží.
A všechno těžké úzkostí
A tragické
Nad stíny, do tmy jdoucími,
A hrůzou prosáklé
A vraždou — —
Já chtěl jsem vzkřiknout: Smrti! Smrti! Smrti!
Však kolem bylo němo — — němo kolem . . .

CHORÁL MRTVÝCH

V ospalém vleku noční mře doba.
Hodina míjí, hodina vstává,
Za ruku pojímá uspanou družku,
By šla s ní navždy
V temno Času.

Z černa to v černo přechod je stálý,
Míjení dlouhé, zmírání těžké,
Zatím co vzdálené rytmy se chvějí
Z Věčnosti jezer
V táhlém stenu,

Mohutná hymna, akordy temné,
Ve tmách se vlní, ve tmách se tlumí,
Žalobné úpění, zoufalství protest,
Vítězný chorál
Chmurné Smrti.

Neznámí mrtví, neznámí bratři!
Žalobné hlasy, z Věčnosti klína
Znějící tesklivě k mému teď sluchu,
Výkřiky táhlé
Zašlých rodů!

Bolestí vašich tragické tóny
V oponu černou duše mé tkají
Těžký květ smuteční pohřbených žalů
V zapadlých hrobech,
V kryptách chrámů,

Bolestí vašich tragické tóny
V duši se ryjí, v uspanou duši,
V hladinu chvějivou, v citlivou blánu,
Napiatou tence
V tichu noci,

Jako když v podzim vichřice nával
V zpuchřelé mrtvo pustého domu
Vboří se násilně, vboří se těžce,
V mlčící chodby,
V prázdné síně.

Neznámí mrtví, neznámí bratři!
Do vašich duší kladu svou duši.
S vašimi výkřiky mísím své vzdechy·
S vašimi smutky
Žal svůj váži.

V mohutnou hymnu pojím se s vámi,
Aby tmou zněla, aby v tmách mřela,
Žalobné úpění, zoufalství protest,
    Vítězný chorál
    Chmurné Smrti.

KRAJINA V DUŠI

Bez hrází moře písku,
Oceán mrtvých vln.
Vše zatopeno prachem šediva.
Vše zalito
Pochmurným svitem
A zsinalým.
Vše uspáno
Jak tíhou nekonečné rozsáhlosti
A smutkem ovzduší...

Bez hrází moře písku,
Oceán mrtvých vln.
A mrtvě svítí slunce,
Pobledlá hýřilova tvář,
Jak prachem povleklá a flórem smutku
A znavená
Jak lampy svit,
Jež vyhořela do rána.
Ni ruch, ni život kol
V prostoru vychladlém,
V truchlivé samotě,
Jež na všechno se věsí.
Vzduchem se nemihne
Let ptáka potácivý,
Jenž povzletěl
By z rákosí
A křídel tlukotem a poplašeným vzmachem

Klid protrh' příšerný.
Vše mrtvo, mrtvo kol.

Bez hrází moře písku,
Oceán mrtvých vln.
Jen časem prochvěje
Krajinou vzdech
Jak skrytá hrůza,
Jak záchvěv děsivý,
Vše schvátivší,
Jenž stíny poplaší,
Voj příšer uspaných a kletbou spoutaných.
Prolétne prostorem
Tak teskně, zdlouhavě
A zmizí
Za šedivou linií
Obzoru —
A zase nehybnost
V poušť vchází,
A mrtvo vše
Jak v spánku
Tisíců let.
Jen slunce mrtvě svítí,
Pobledlá hýřilova tvář,
Jak prachem povleklá a flórem smutku
A znavená
Jak lampy svit,
Jež vyhořela do rána...

SEN

Bylo to včera? Bylo to před sto lety?
Nevím, ale byl jsem velmi mdlý a slabý,
A kroky mé byly kroky člověka, jenž chodí ve snu.
A šel jsem temnými ulicemi,
A byly prázdné a pusté, a vítr v nich stenal...
Tak smutně stenal...
A s věže odbíjely hodiny... A mně se zdálo,
Že ten hlas mne volá v klenbu chrámu,
Kde pod těžkými deskami s rytířskými erby
Spí moji předkové...
Jsem živ či mrtev? Nevím, ale zdá se mi,
Třebas ty ulice byly cizí a mně neznámé,
Že jsem tudy již někdy šel, —
Bylo to včera či před sto lety?
V tomto či v jiném životě?
Nevím, ale kroky mé jdou tvrdě a jistě
Jako kroky člověka, jenž koná obvyklou chůzi.
A slyším skřípot veřejí,
A neviditelné ruce otevírají
Těžká vrata chmurného paláce.
A jdu schodištěm z černého mramoru.
A kroky mé volají do tmy,
A mrtvé prostory jim odpovídají...
A jdu tak jistě temnotami chodeb

A kráčím prázdnotou starých sálů,
Rodinných sálů,
Na jichž stěnách tuším obrazy předkův
A cáry ukořistěných praporův
A zrezivělé zbraně z dávných bitev,
Jež páchnou vraždou...
A cítím plíseň, která vše kryje,
A ovzduší, které dýchají mrtví,
A vidím míhati se temnotou
Poplašené stíny a smuteční flóry.
A cítím, jak mi srdce prudce bije,
A skráně jak jsou smočeny potem,
A úzkost jak mne jímá z toho, co jsem prožil,
A co dávno není — — —

ZAZDĚNÁ OKNA

Ó šerý smutku oken zazděných! Tak dávno zazděných! Otvory příšerné a plné pavučin se na mne dívající ztrnule jak oči slepců prázdné, vyhaslé s otlučeného průčelí starého opuštěného paláce!

Ó šerý smutku oken zazděných! Tak dávno zazděných! Co za vámi tlí pohřbeno a zapomněno ve věčné, neproniknutelné temnotě, v tichu, jež ruší praskot jen rozeschlého rokokového nábytku, pokrytého vybledlým modrým hedvábím!

Ó šerý smutku oken zazděných! Tak dávno zazděných! Já snílek bláhový za nocí příšerných, kdy vítr lká a ruší spánek můj, dívám se v otvory vaše němé, mlčelivé a toužím viděti vás osvětleny zašlým jasem plesů, za vámi kdysi slavených! Ó šerý smutku oken zazděných! Tak dávno zazděných!

PORTRET

Viděl jsi starý portret v setmělém zákoutí krámku vetešnického, mezi rezivými zbraněmi a cizími bronzy a porouchaným kusem bílého a zlatého nábytku z doby Ludvíka XVI? Jak byl poprášen a pavučinami opředen! Jistě jej tam dávno již, dávno postavil schýlený, svrasklý Hebrej!

(A jak divné stíny visely na něm!)

Pamatuješ? Zarámován v otřelém a unylém zlatě, z ponuré černi hleděl na nás úzký, bledý obličej s vysokým čelem, na něž splývaly pudrované vlasy... Jistě to byl markýz s dlouhým a zvučným jménem, předek starobylé rodiny, již vymřelé a zhaslé — nezdá se ti?

(A jak divné stíny visely na něm!)

V tichu které asi hrobky zpráchnivělo jeho tělo? V tichu kterého biskupského chrámu slabikují dosud zvědavé rty cizinců mrtvé jeho jméno a mrtvé zásluhy, vtesané do vlhkého kamene náhrobního s podivně velikým erbem? Viď! Hleděl tak teskně na nás, snad toužil po vysokém, chladném sále rodinného zámku, po stěně, vykládané tmavým dřevem, kam jej pieta zavěsila mezi celou řadu vážných obličejů s dlouhými copy?

(A jak divné stíny visely na něm!)

RODINNÉ HODINY

Hodiny bijí... Slyšíš jich smutný, bázlivý zvuk? Nezdá se ti, že štká z nich duše dávno pohřbených let? Jsou tak staré, velmi staré, plny smytého zlata na svých koketních amorettech.

(A jak teskně ti amoretti se usmívají!)

Hodiny bijí... Slyšíš jich smutný, bázlivý zvuk? Celé století, více než století tikají v temnu této komnaty. Tikaly tu dříve, než se ozval můj pláč v osamělosti zapadlé noci... Jak tomu dávno, tak dávno!

(A jak teskně ti amoretti se usmívají!)

Hodiny bijí... Slyšíš jich smutný, bázlivý zvuk? Nezdá se ti, že jejich hlas také stářím pobledl, že se třese a chvěje jako hlas vetchých, schýlených starců? O čem to hovoří, ty staré hodiny, tak důvěrně a tiše v odlehlosti pozdních chvil nočních? A proč vždy tolik se zachvějí, když je náraz bicího stroje ze sna probudí?

(Ach, jak teskně ti amoretti se usmívají!)

BENÁTSKÁ ZRCADLA

Ó kalná a šerá a mdlá zrcadla benátská, dívající se smutně na hladké parkety podlahy, která již dávno se nechvěla v rytmickém volném dupotu noh, tančících menuet za zvuků skladby Rameauovy!

Kde jsou ti tančící, kde jejich úsměv? Dávno, tu dávno již smutno a ticho!

Ó kalná a šerá a mdlá zrcadla benátská, dávno již odvyklá lichotné měkkosti vyhřátého sálu a jiskření světel lustrových a nádheře bálových rodinných hedvábův a kabátcův a vest, zlatem prošívaných, a rozlité vůni mdlých růžových voňavek a bělosti ňader!

Kde jsou ta ňadra, a kde jejich hříchy? Dávno tu, dávno již smutno a ticho!

Ó kalná a šerá a mdlá zrcadla benátská, slepnoucí v chvějivém přítmí, jež na ně dýchá den co den mráz prázdných prostor, a obrážející teď časem pouze shrbenou šedivou postavu starého klíčníka, procházejícího komnatami opuštěného paláce jako přízrak, krokem neslyšným...

Kde jsou ti tančící, kde jejich úsměv? Kde jsou žen ňadra, a kde jejich hříchy? Dávno tu, dávno již smutno a ticho!

MELANCHOLIE NOCI

Padá tichý dešť do smutku černé noci... Padá tichý smutek do duše lidské. Tichá tesknota, hudba mdlá, rozkoš duší znavených a přesycených, sestra melancholických a opuštěných básníků...

Padá tichý dešť do smutku černé noci... Padá tichý smutek do duše lidské. Chvěje se v přítmí komnaty, plné ztuchlých vůní, chvěje se na gobelinech, v něž růží sešlých květy vetkány, těká po starém nábytku již zčernalém a plném řezeb, s vůní látek sležených a těžkých hedvábův i pižma ostrého, těká na starém klavíru, plném tesknych akordův a smutků z let tak dávno pohřbených...

Padá tichý dešť do smutku černé noci... Padá tichý smutek do duše lidské. Chceš, příteli, otevru klavír a sáhnu na staré klávesy a uhodím melodii zapomenutou a zapěji píseň, jíž už nikdo nezpívá? Nebo vezmu starý svazek básní v růžové sešlé vazbě a rozevru listy zežloutlé a přečtu báseň, napsanou v minulém století, poesii básníka, dávno mrtvého smrtí svých písní?...

Padá tichý dešť do smutku černé noci... Padá tichý smutek do duše lidské...

RŮŽE HŘBITOVŮ

Květe licoměrný, květe ticha.
GOURMONT.

Ó bílá krvi růží hřbitovních! Květy zapomenutí, bledé jak čela umírajících, zrosená smrtelným potem, květy, pučící z těl zapadlých, nepochopených básníkův, ó bílé růže hřbitovů!

Ó růžová krvi růží hřbitovních! Květy mrtvé lásky, vonící jako ňadra nedotčených panen, květy, vzpučelé z hrobů zemřelých milencův, ó růžové růže hřbitovů!

Ó žlutá krvi růží hřbitovních! Květy ticha a zbožnosti, hebké a páchnoucí ztuchlinou hedvábí, pokrývajícího vyschlá těla svatých panen za sklem rakví klášterních oltářův, ó žluté růže hřbitovů!

Ó krvavá krvi růží hřbitovních! Květy prokletí, otrávené tajemstvím rakví, květy, pučící z těl hnijících sebevrahův, ó krvavé růže hřbitovů!

OČI

Improvisováno v noci na 6. červen 1893.

Oči! Oči! V rakve zavřené, v hrobech zasypané, oči! oči! palčivé pohledy, které rušíte mé horké spánky!

Nezazlívej očím, které tě děsí, nehybným, ztrnulým, v hrůze vytřeštěným a ustydlým očím! Očím těch, kteří dobojovali!

Nezazlívej očím, které se dívají z otevřených rakví v smutečních pokojích, plných ztuchlé vůně hořícího vosku a schnoucích květin! Nezazlívej očím, ve kterých je psáno tajemství Smrti, pochopené náhle v okamžiku zápasu!

Oči! Oči! V rakve zavřené, v hrobech zasypané, oči! oči! palčivé pohledy, které rušíte mé horké spánky!

Dlouhé noci! Jednotvárné noci! Komnaty nemocných, ponořené v ticho, v hrobové ticho! Komnaty příšerné, kde chodí jeptišky neslyšnými kroky, s chrastícími růženci! Dlouhé noci! Jednotvárné noci! Vaším černým stínem vyzáblá Smrt chodí vlhkými prsty dusit, škrtit, rdousit v horkých poduškách vysílené oběti. Noci, plné vzdechů! Noci plné vzlyků! Noci plné stenání! Noci plné chrapotu! Noci plné výkřiků! Noci plné hrůzy poděšených očí, vytřeštěných očí!

Oči! Oči! V rakve zavřené, v hrobech zasypané, oči! oči! palčivé pohledy, které rušíte mé horké spánky!

REKVIEM

Za bratrem Gustavem.

V té noci bezcitné,
Když's umíral
Tak daleko,
Ó bratře!
Na loži Zničení,
Na loži Zmaru,
V tichu mé komnaty,
Kde bojácně
Chvěly se, kmitaly
Osamělé
Paprsky lampy,
Zavály peruti,
Mystické peruti
Anděla Smrti...

A v zrcadle paměti,
V té hladině šeré
A omžené,
Kam se Smutek díval
Tak často již
S bledou sestrou svou,
Vzpomínkou věcí zašlých,
Známé tvé rysy
Se zjevily,
Znaveně vlídné
Rysy

Tvých tváří,
Bratře!

Zavlály flóry,
Smuteční flóry
V duši mou pustou...
Zazněly rytmy,
Pohřební rytmy
V duši mou plachou...
Smuteční flóry
Bolestí tušených,
Tragické tóny
Za ty, kdo zemřeli,
Akordy těžké
Chrámových rekvií,
Váhavé rytmy
Vzdálených pohřbů,
Kovové žaly
Kvílících hran.

A v zrcadle paměti,
V té hladině němé
A mrtvé,
Kam se dívalo
Tak často již
Zničení
S bledým bratrem svým,
Zoufalstvím,
Strhané rysy

Se zjevily,
Strhané rysy
Tvých tváří,
Bratře!

Bledý stíne,
Mizející v Neznámu!
Bledý stíne,
Můj bratře!
Není-li přerváno
Vše, co nás vázalo,
Vše, co žilo
Mezi námi,
Nezchladlo-li dosud
Teplo tvé přízně,
Neprchla-li všechna
Vůně tvé lásky,
Skloň se nad mým ložem
V době půlnoční,
Oblij mne svým stínem,
Přikryj mne svým stínem,
Mystickým stínem
A vdychni
Tu celou něhu
Své lásky
V studené čelo,
V mrazivé údy,
V mou duši
Hynoucí, mroucí

Po tobě,
Bledý stíne,
Mizející v Neznámu,
Bledý stíne,
Můj bratře!

UMĚNÍ

Ó mrtví básníci, v jichž zraků plameni
Svit žehl tajemna, kde duch váš, v jaké dáli?
V obrovském hřbitově jste věků pohřbeni,
V němž tiše dohaslo, čím vaše touhy plály.

Vás život oklamal, dal v plen vás zmaru tmám,
V nich navždy umořil vám duši, touhy její,
Až zhasla Myšlenka, jež posléz zbyla vám,
Jak svíce, kolem hlav již mroucím obnášejí.

Ó mrtví básníci, dnes duše moje sní
O vašich zmlklých snech, jež v minulosti žily.
Ne, není mrtvo vše. Kde byla tma, se dní,
Zas oživuje vše, co vaše touhy snily.

Vás život uvěznil a zhasil duše vznět.
I okna zazdil vám, by zmrtvil vaše dílo.
Smrt prolomila je, teď zříte v hvězdný svět,
A skryté tajemství se zrakům objevilo.

Hlas oněmělých slov zas zvoní rytmem svým,
A rosa rozvátá se křísí v mrtvém citu.
Od věků do věků jste mostem rozpiatým,
Jímž lidstva Myšlenka jde nesmrtelná v skrytu.

Ať klesám pod tíží dnes, ochablý a sám,
Ať zrak se zavírá, jejž klausury tma moří,
Vím, břímě tajemné dál rukám odevzdám,
Jež výše zvednou je, v žár výhně své je vnoří.

Jsem dělník mystický, jenž světu neznámý,
V své práce úsilí se mučí zarputilém.
Mne výheň žehnoucí co chvíli omámí.
Jak za pochodní dým jde hořkost za mým dílem.

V strom změněn hořící já korunu svou zdvih',
Bych cestu ukázal v dál chodcům ohně jasem.
Mé dílo, muč mne, muč... Vím, v rytmech básní mých
Hlas přece hovoří, jenž věčnosti je hlasem.

V mém díle vyrostla přec' setba božských chvil
Života zimnicí v trs šarlatových květů.
Já okna zazděná jsem přece prolomil
A v oči paprsek jsem přijal věčných světů.

SODOMA

SODOMA

Tato kniha nemá nic společného s běžnou erotickou lyrikou, jež opěvuje požitek. Vyjadřuje *smutek pohlaví*, jeho marnost a tragiku.

Je z knih, jimž se stala umělecká pravda až osudností. Řeklo se o ní, že je vylhaná. Jako by nám náležela ze života jen všednost, za niž nejméně můžeme, a ne sny, jež procházejí naší žhavou hlavou a jež určují naši bytost a náš osud. Jako by nám náležely jen činy, jež pominou, a ne touhy, jež tvoří naši nesmrtelnost, a jimiž souvisíme s tím, co bylo před zrozením, a s tím, co bude, až nebude těla. A jako bychom mohli býti smutni jen nad činy, jež jsme vykonali, a jež jsou tak maly, a ne nad hříchy, jež jsme vysnili, a jež nás tolik tíží.

Právě poesie má zbožňovati hřích pro možnost života a život pro hřích druhých. Žádati od umění, by mělo vnější pravdivost, je tolik, jako žádati od něho, by bylo vulgární.

A proto jediné fikce, již jsem vložil do této knihy, jest mi pravdou, jako jest mi lží a nepřirozeností vše, co mne skutečnost donucuje, bych žil. A proto se mi zdá směšné, činiti z tak zvaného „smyslu pro reálnost" nutnou podmínku umělecké tvorby.

Uvědomuji-li si skutečnost, pak svět mi se proměňuje v pouhou aplikaci střízlivých, určitých zákonův a procesů. K takové „skutečnosti" lze se chovati jako k vědě, s upiatou zdvořilostí, ale nelze jí připouštěti do umění. Lze snad leda

ještě míti hrůzu z toho, jak se rozmohl v posledních dnech „smysl pro reálnost", a s jakou zuřivostí naturalismus, tento Sancho Pansa positivismu, chtěl jím utlouci všechnu oprávněnost umění.

A přece nelze zapomenouti, že umělecká a životní pravda jsou dvě dosti rozdílné věci. Lze skoro říci, že tam, kde umění má pravdu, život má téměř vždy nepravdu, a že smyslu věcí nám neřekne svět reální, ale pouze náš sen.

Čím větší rozpor mezi životem a dílem umělcovým, tím větším uměním dílo bylo vytvořeno. Jen u malých umělců se kryje život a dílo. Nedali ničeho svému dílu, utvořila jim je náhoda a jakýsi talent pozorovati malichernosti. Liší se skutečně „umělec" tohoto druhu od neumělce jen tím, že zná lépe všednost. Má-li však kdo schopnost *neviděti*, už tím je básníkem, i kdyby nežil pro něj vyhalucinovaný svět fikcí, ohněm a inspirací zbarvený. Neboť už tím stojí nad těmi, kdo vidí všedně a mají vášeň stále to říkati.

A proto může-li mi býti po případě i lhostejný ten, s nímž jsem se setkal v životě, nikdy mi nemůže býti lhostejný někdo z těch, jež jsem potkal ve svém snu.

A kdybych i mohl zapomenouti tváří, jež jsem viděl ve skutečnosti, nemohu zapomenouti tváří, jež se mi zjevily v mém snění. A proto vidím stále tebe, Kritobule, s očima, jež se dívaly tak často do věcí krásných a nesmrtelných, a zdá se mi, že se usmívá na mne tvůj úzký obličej, bledý jak slonová kost, pod černými kučerami odstínu až hyacintového. A zdá se mi, že tak často tě vidím vycházeti ráno ze síně hodovní, co se rozsvěcuje první úsvit jako v odrazu stříbrného zrcadla mezi sloupy mlčícího, ponurého chrámu.

Více než u svých vrstevníků jsem vnikl do tvé bytosti a více jsem se stal důvěrným s tvou rozkoší a snem, s větší láskou jsem pozoroval smyslné chvění purpuru na tvých rtech, jemně zakřivených, a měkký pohyb tvých váhavých

kolenou pod rouchem, potřísněným rozlitým vínem, než u kohokoli ze živoucích. Tvůj smutek byl mým smutkem *a tvá záhada mou záhadou.*

A vím, že jediné je pravdou: *skutečnost nenáleží do umění.* Třeba svou myšlenku osamotniti od života a každé slovo vsaditi jako doprostřed velikého zlatého kruhu, by bylo oddáleno od všednosti. Daleko nad skutečnost a mimo ni musí jíti umění, a tam, kde náš sen prošel životem, musí dříve býti očištěn ode všeho, čím jej život poskvrnil, než může o něj umění se zajímati.

S O D O M A

I řekl Hospodin: Křik Sodomských
a Gomorrských rozmnožen jest, a hřích
jejich obtížen jest příliš . . .

GENESIS, XVIII, 20

Vyžilá rasa, jež líně na loži v tmách se válí.
Nadarmo růže nám vzkvetly. Nechme jich navždy schnout.
K orgiím! K výkřikům! Rychle! Střechy ať oheň spálí,
Hetero, obnaž svou krásu! Potom chcem' zahynout.

Dusno je v ulicích. Nebe v rudém se žáru níží.
Měděné slunce, štít puklý, v našich dnů plaje spleen.
Morově páchne vzduch. Chodci chabě se mimo plíží,
Pobledlé přízraky lidí v úkrytů chladný stín.

Ale vnitř příbytků vonných, v ložnic tmě každý šílí.
Zuřivá smyslnost k sobě milenců těla chýlí.
Marno vše! Dávno již nahost pozbyla všech svých vnad.

Jehovo! Proč jsi nás stvořil? Kletbou by rty se chvěly?
Tráva jak v žáru schnou city, v marnu jež otupěly.
Nadarmo! Hnusno je žíti, nudno jest umírat!

S T A R É T Y R K Y S Y

— Pokrytecký čtenáři, — má podobo, — můj bratře!

BAUDELAIRE

VZDOR

V můj život samum žhne jak prudký, horký van,
A nikdy neklene se azur nad ním čist.
Však přece po stopách jde touha karavan,
Jež v poušti zhynuly, než došly svatých míst.

Vše minulé mi je, co jiným přítomnost,
Však bytí nicotu hloub nežli druzí znám.
Své verše skládaje jak umný starý skvost,
Do temných tyrkysů svou bolest ukládám.

Mne souží ke smrti jak orla těsná klec
Spleen nyní bez jména. Však vzlétám, vzlétám přec,
Byť bil jsem o pruty, jež peří křídel rvou.

Když všechno odepřel ti osud nevlídný,
Má poesie, dál v poušť vysílej své sny,
A pohřbi na věky v nich marnou bolest svou...

V BARVÁCH CHOROBNÝCH

V zim příštích předtuše a v ostrém větru svistu
Jak hudba tesklivá by dýchala v kraj celý,
V žluť světel bojácných a v červeň svátých listů,
Jež v skvrnách rozteklých kol cesty zkrvavěly.

A duše stlumenost má mrtvou, prázdnou vzruchu,
Těch barev chorobných, tón listí, které hnije
A stlívá v studenu a nehybnosti vzduchu
V zahradách provlhlých, kde ticho hřbitovní je.

Má duše zcizenost a ostrou chladnost vůní,
Jež s rosou v jitra dech se oněmlého slily,
A smutek ukrytých a v černu slehlých tůní
A tíhu soumraků, jež všechno zatopily.

Jde z prázdna v prázdnotu jak stín, jenž plaše míjí.
Jde v obzor zhnusený, jenž v kalnou šeď ji spíná.
Jde posléz bezděky a v marné apatii
Již nechce ničeho, i k pohrdě je líná.

A jenom chvílemi se zdá jí, že to vzdychá
V tajené bolesti kdes v koutě nitra samém,
Kde jako pohřbena by byla vůně tichá
S hrou měkkých odstínův a barev žhavým plamem.

Že cosi k životu se z hlubin němých hlásí
V záchvěvu důvěrném jak touha nesplněná —
V posledním odporu že tam cos ještě kvasí,
Co vyvře posléze jak mrtvá, marná pěna ...

SPLEEN

Vše horkem umdlévá pod tíhou neviděnou...
Noc marně nad ložem bez spánku v dusnu těká.
Den v šeru pohaslý v spleen samotářův hledí
Jak slepec bez hnutí, jenž na almužnu čeká.

Jak průvod pohřební do hřbitovních bran starých
V mou duši myšlenky jdou zastřené dál, dále
Jak ženy smuteční, tak váhavě a zvolna,
Jak ti, kdo v svatby den jdou k pohřbu nenadále.

A dauphin vzácného a pohaslého rodu,
Mám všechny nemoci svých předkův, a že chvěli
Se vášní zvrácenou, sláb vrávorám v stín komnat,
Kde visí portrety žen, které rádi měli.

A stavím kroky své před zrcadlem. Mám krásu
Všech smrti propadlých, již přečkali svou dobu.
O vteřin několik jsem přežil mrtvé. V slunce
Zřím nyní zcizeně, jak svítí v moji mdlobu.

VENUŠE ZAVRŽENÝCH

Milenci nekladou tobě radostných úsměvných růží
Za zpěvu chorálů vděčně na oltář v slavnostních dnech.
Chladný jest chrám tvůj a mrazný. Ve stínu jeho se druží
Vyhnanci za noci tajně, prokletí od lidí všech.

Z života vyštvané ženy, v samotách chřadnoucí muži
Prahnou zde šeptati slova, tajená v nejhlubších snech.
Horečkou chvějí se nervy, úzkostí dech se v nich úží,
Ponurých skabios květy kladou zde na oltář v spěch.

— Venuše prokletých, slyš nás! šeptají znavené rety.
Vzývají touhy tě plaché, motýl jak oblétá květy
Za noci, dříve než klesne v kalichův otravný nach.

Prázdnýma očima hledí Venuše bez citu v dáli.
Mrtva je, morově dýchá tělo, jež závoje halí.
Neslyšíš posměchu, duše? Nicota směje se v tmách.

NEMOCNICE

V skvrn žhavých horečce teď všechno náhle splývá
S cinobrem šarlatným. A jakés' kruté děje
Tvou hlavu mučí teď. A z vosku obličeje
Zří tobě do nitra. V něm řvoucí hudba, divá

Svůj pochod bubnuje. A venku večer mísí
Se špínou dláždění teď v prachu oranžovém
Krev ssedlou západu. Ó duše, ani slovem
Již nevzpomínej si, co bylo život kdysi . . .

Květ schnoucí v úpalu, tvá touha v prázdnu strádá.
Jak bez vzpomínek duch je stěna holá, širá
V své marné bělosti, jež na tvé nitro padá.

V skutečnu, illuse! jsi dosnila sen každý.
Je konec. Vzdej se, vzdej... Den venku jiným zmírá,
By ráno zas jim vzplál, však tobě zmírá navždy.

INCUBUS

Nahosti těla pobledlá, v půlnoční často době
Vzplála jsi náhle požárem ve spánku první mdlobě,
V lůno tvé z dáli cizího tíha se kladla těla.
Marno! Jen žádost jako pláč chorých se houslí chvěla.

Usínám... Nyní blíží se... Krásná to bytost, tmavá...
Propasti stíne, vášnivě duše se tobě vzdává...
Pro tuto chvíli předurčen, prošel jsem dob všech změnou.
Na rtech tvých vidím planouti rozkoš svou vymodlenou.

Chvěji se, hledě v zraků hloub záblesku démantného.
Umírám... Cítíš?... Spaluje objetí tvoje žhoucí,
Vlévají rty tvé šílenství do duše, touhou mroucí.

Samoto! Najdeš k půlnoci v loži mne vychladlého.
Osud jak poutník zbloudilý nadarmo bude tlouci
Na černé brány ponuré mrtvého domu mého.

MRTVÁ TOUHA

To bývá chvíle soumraku, kdy slunce,
Mdlá lampa z ametystu, dohasíná.
Duch na vše minulé se rozpomíná
Teď v šeru vleklém.

A smutek, noční pták, jenž ve tmách létá,
Mou duši náhle obestírá křídly.
Vše marno, chápu. Cit tak dávno stydlý
A mrtva touha.

A hledím v nitro. V prázdnotě se stmívá.
Tak o slavnostech nových bohů bývá
Chrám mrtvých bohů.

Je pozdě již. Tma k obzoru se chýlí.
Můj život dům, kde světlo uhasili,
Kde nikdo nebdí.

SAMOTA

Má duše, chápeš již, že vše tu marno jest?
Noc, řeky temný šum a nebes propast širá,
Jak květy magické jas rozsypaných hvězd
A bolest lásky tvé, vše v nicotu jde, zmírá.

Sny lidské smrtelné před sebou mají hrob,
V nějž klesnou posléze. Jen nebýt sám tak navždy,
Jen nezřít nad sebou, kde sklenut dosud strop,
Již víko rakve své, jež umrtví sen každý . . .

A jež jsi odešla, má lásko, dále plají
Jak v svitu fosforném těl, jež se rozkládají,
Tvých zraků pohledy v mou duši setmělou.

Jen světla náhrobní mně touha rozžehala,
Co jak šat smuteční Smrt naši lásku tkala
Na stavu marných dnů svou rukou svraštělou.

NEMOŽNÁ LÁSKA

Tak často v podvečer sním v komnatě své sám
O lásce, o níž vím, že nepřijde mi ani,
Jež prudce schvátí mne, jíž navždy podléhám,
Jež vichrem prožene se dnů mých zmlklou pláni,

O lásce, jež rve tlum mých marných nadějí,
Jak větve vichr rve, když v mrtvý les se vřítí . . .
Ač vím, že nepřijde, ji vidím jasněji
Než všechny lásky své, jež dosud žil jsem v žití.

A toužím pojednou, by slovy hovořila,
Jichž nikdo nemluvil až dosud, ke mně dnes,
A požár v polibcích by do duše mi lila,

A potom, luny člun co stoupá jako ve snu
Do modrých nebes vln, by rozevřela děs
Před mými pohledy té Nicoty, kam klesnu.

POSLEDNÍ PŘÁTELSTVÍ

Já hýřil citem svým a marnotratně žil
A v duši příbuznou jsem chtěl se vnořit dlouze.
Však všechno zhnusiv si, jsem všechno opustil
A na smrt čekal jsem jak na milence v touze.

Jak výhost na věky bych dal všem mrtvým snům,
Tak zrak můj v temnoty a bez naděje zírá.
Svou duši otevřel jsem větrům, strašidlům,
Jak sluje v půlnoci se duchům otevírá.

Ó přijď, ty poslední, ač příchod tvůj mne leká.
Já čekám mlčeliv, jak v dáli, v noční dobu,
Kdes obraz zastřený na návštěvníka čeká.

Příteli záhadný! Ty duchu zmrazující!
Upíre poznavší, co tají hrůza hrobu!
S tvých rtů chci vyčísti, co sotva chtěl bys říci . . .

POKUŠENÍ

Změň v abstraktní mne krásu v pozdní době,
Jak Vinci znal ji vysnít v půvab čar,
Bych věčně jinošský, měl kouzlo v sobě
Jen toho, jenž mi světlo, hudba, tvar.

Ať chimérou je vášeň srdce mdlého,
Ať polibek je rytmem a dech snem,
Bych rozevřel se něhou duše jeho
Jak spící víčka světla paprskem.

Pod pláštěm templářským jak růži plát
Dej srdci vedle rytíře a reka,
Jenž pro hrob svatý toužil bojovat,

A k příteli jenž lásku v svitu hvězd
Jak studni v srdci vyhloubil a leká
Se stínu ďábla teď, jenž chce ho svést . . .

KONTRASTY

Jak na klávesy bílé prstů chlad
Mráz v duši kladeš v hrobném stínu thuje,
By nepřestala rytmem zaznívat,
Jímž zhrdáš, ač tě hned zas opojuje.

V tvém těle cítím černé ohně plát,
Jichž výdech studí jako noční sluje,
Mne obtáčí tvůj pohled jako had,
Jenž dotekem mne slizkým rozpaluje.

Když u mne dlíš, já tebe nenávidím,
Když odejdeš, sen toužný v tobě vidím.
Dřív výsměšný, teď slzám nebráním.

A jedno vím, že zhynula by rázem
Má láska v chvíli, v níž by místo mrazem
Tvé ruce zalily mne teplem svým . . .

ZRCADLO

Spíš znuděné, když všechno mlčí kol,
Zrcadlo staré, v síně šeru plachém
A brokát křesel s tulipánů nachem
Obrážíš denně a lesk girandol.

V tvou zelenavou hladinu chci zřít . . .
Však proč se budíš ze své nudy náhle,
Proč zjevuješ mi tváří rysy táhlé,
Sloň pleti žlutou, očí chorý třpyt?

Má podoba mi připadá tak cizí.
Jsem já to ještě? V zrcadle vše mizí,
Co žiji v světě, celá dnů mých lež . . .

Chceš zlomyslnost nějakou mi říci?
Zrcadlo, v hloub mne zrádnou lákající,
Teď pokrytecky směješ se? Já též!

OČI PROKLETÝCH

Jak zrní rozsevač jsi, Noci, rozesela
Sny v lidských samotách svým gestem zadřímlým.
Zrak k výším obracím, v hvězd světla rozhořelá.
Však v mrazných modři hloub dnes bez pohnutí zřím.

Neb věčnou neúčast hvězd vzdálených teď tuší
Mé nitro. Lhostejně jich magický plá svit.
Jak ulpí na svícnu vosk v kapkách, na mé duši
Lpí zhaslé naděje, v nichž ustydl můj cit.

Ó mroucí v exilu, kdo bez sna v nocech svých
Jste nesli k hvězdám vše, čím rozhořelé čelo
Po lásce toužilo, vy oči prokletých!

Ó mroucí v exilu, jež smrti dech teď stih',
Vy světlo jiskřivé, jímž nebe vzpláti chtělo,
Zhášíte pohledy svých očí stydnoucích . . .

SMUTEK ROZCHODU

V tu noc, kdy láska v dálky, temnem kryté,
Odešla navždy, básník v prázdno stěn
Své komnaty se vrátil. Nedopité
Tam zbyly číše a stůl opuštěn.

O lásce, jež se v nenávratno béře,
V své samotě teď básník tiše snil
A jako klepadlem na těžké dveře
Na srdce vzpomínkou tou udeřil.

Zří na vůz hvězd, v tmách noci rozhořelý
Na azurovém nebes zrcadle, —
Zda zoufalejší oči kdy v něj zřely?

Dech prázdna vane kolem chladných skrání.
A z minulosti, dávno propadlé,
Všech rozchodů se smutek k němu sklání.

NEJHLUBŠÍ MARNOST

Ne, není smutno pouze duším těm,
Jež v závojích slz hledí hořce k jitru.
Je hlubší smutek těch, kdo s úsměvem
Jdou světem, tmu však věčnou mají v nitru.

Polibek nikdy nezranil rtů jich
Svou dýkou kruté něhy. Beze změny
Jich čelo nese nezbrázděný sníh
Těch plání, jež jsou věčně opuštěny.

Vždy sami pro sebe svůj měli žal
A vždycky sami prostřed lidí žili.
Jich nikdo nezradil a nezklamal.

Tak hasli zvolna v dnech svých lhostejných.
Sny jich jak klubko pohozené byly,
A nikdo nikdy nerozvinul jich.

POZDNÍ LÍTOST

Když hasne zlatý svit, a večer jde, sám sním
O mrtvých, dávných dnech. K těm sen se vrací každý,
Kdo přiblížili se v můj život, stínem svým
Jej náhle zatměli a odešli pak navždy.

Však také o těch sním, jež duše potkala
Na cestách života, jsouc unavena všemi,
Jimž sfingou záhadnou v svém chladu zůstala,
A kteří odešli, tak jako přišli, němí.

Já nikdy neželel těch, jichž stín duší přešel,
A v nichž se stápěla má žádost ve snění.
Snem jich jak schodištěm jsem v spánek hrobky sešel.

Na hrobech Minula však lítost teď ty našla,
Jež chlad můj odpudil . . . Vy opovržení,
Na deskách mlčení čtu v touze jména zašlá . . .

CIZINEC

Jak ke zdi kopřivu tak osud zapudil
Do zapomenutí mou duši, světem štvanou.
Kdo v hlavu pokleslou však zlaté touhy vlil,
Jež v terčích slunečnic vždy ohněm slunce planou?

Odpornost s vilností mne hnusem zalily.
Den za dnem uplývá, co neřest tělem hraje.
Však v hlavě trýzněné sní Narcis unylý,
Nad vlastní křehkostí se snivě dojímaje.

Jsem věčně samoten, jsem padlý bez boje.
Kdo blízko, vzdálen mi, kdo vzdálen, blízko je.
Co mrtvo, žije mi, co živo, duše míjí.

A řečí hovořím, jež záhadou je všem.
Z neznámých století jsem tulák, troska jsem
Z jakéhos' minula. To nejsem však, co žijí.

PROPAST

Když v městě za noci zvuk každý dozní,
Tu jiná duše, tajemná, v něm vstává.
Jak město spící je tvá ztichlá hlava,
V níž bloudí myšlenka jak chodec pozdní.

Však bojíš-li se potměšilé moci
Pozdního chodce, že tě schvátí směle,
Víc myšlenky se děs teď osamělé,
Jež přepadne tě náhle o půlnoci . . .

Jsi její kořist. Cítíš? V tebe boří
Dráp chladný, tmavé peruti své vznese,
A v očích fosfor zelenavý hoří.

Jsi chvíli šílencem. A duše řítí
Se v prohlubeň zla, kterou v nitru nese . . .
Ah, věčně propast, věčně v sobě míti!

LHOSTEJNOST

Miluji nehybnost. Všem, kdo mne v mrtvu ruší,
Jdu s cesty, živote . . . Já hasnout chci, ne plát.
Azure, azure! jsi mrazný. Ale v duši,
Jež tobě vzdoruje, jest ještě větší chlad.

Když, Lásko mučivá, rveš srdce druhých v plen,
Tvé růže ukrutné když do snů krvácejí,
Já, navždy vzdálený a tebou nedotčen,
Zřím, jak se z plátků tvých jen dechy hnusu chvějí.

Tvůj mramor, Umění, vždy chladem zamrazí.
Jak sfinx máš ve zracích tmy neprůhledné sluje.
Však kdo v ně pohlédne, tich navždy odchází.

Já nikdy nesmál se a nikdy netruchlil.
Jsem duch, jenž pohrdá, jsem duch, jenž nemiluje.
Jest jedno, kam teď jdu, jest jedno, co jsem žil.

POSLEDNÍ VÁŠEŇ

Když vše je ztraceno, nač dbáti bolesti?
Nač propast ozářit, v níž děs nás mučí, bodá?
Nedbejme ničeho. A naše neřesti
Ať v dál se přenesou jak přes jez kalná voda.

Necítit! Nemyslit! V svět plížiti se teď
Jak v šatech žebráckých a se shrbenou šíjí,
A pak ať pokryje nám srdce nepaměť,
Jak víčka bezvládná nám oči v mdlobě kryjí...

Hnus dnů svých milovat, hluk ulic, domů řad
Jak s nudy škraboškou a žárem sžehlý sad
A slunce, v poprašku jež hasne rubínovém,

A básně božské snít, jich nikdy nenapsat,
Svou slávou budoucí se opojovat rád
A neznám umřít kdes pod hospitálu krovem!

CONFITEOR

V dnech plných hořkosti váš hlas zní spleenem mým.
Co chcete, příteli? Je pozdě. Vím to, vím.

Já mnoho jsem chtěl žít a mnoho jen jsem lhal.
Já stvořit život chtěl a frašku jen jsem hrál.

Já čekal dlouho dost. Mám čekat ještě dál?
Grimasy dělejme. Je čas, bych se jen smál.

Své neplodnosti smál a pusté duši své
A fraškám nechutným — a parodické hře.

Bych plval cynicky v své duše marný sen.
Já mnoho prosil jsem a byl jsem pokořen.

Já pěsti zatínal a citlivost svou rval,
Své marné pohlaví a vše jsem zproklínal

A těla snědého jsem touhu škrtil v tmách
A v podušky jsem tisk' rtů rozpálených nach.

Nač všechno bylo to? Já Ligurinem byl,
A nic mi nevzrostlo, co v lůno skal jsem sil.

Já, který žíti chtěl jen v divých kankánech,
Jenž v duše Sodomu vnést požárů chtěl žeh,

Teď vysílený jsem a jako včerejšky
Já žiji přítomnost, tak v apatii, mdlý.

Já touhy nechci lhát, když nikam netoužím.
Jen jedno, jediné teď ze všech lží těch vím :

Že jednou v noci Smrt mne přijde zardousit,
Mrtvola šklebivá že v zemi budu tlít,

Můj mozek, ústa má že červi prolezou,
V mém nose, v uších mých že najdou skrýši svou,

Mé vlasy na lebce že shnijí provlhlé,
Že v důlky propadnou se prázdné oči mé,

Mé maso páchnoucí, jež infikuje hnus,
Že bude odpadat po kuse zvolna kus,

Mé nervy, svaly mé, mé prsty, klouby mé,
V zápachu ohyzdném že hnít to bude vše,

A v lůno, v něž jsem snil, že jednou spočine
Toužebně sladká tíž v závrati omamné,

V hodině rozkoše, v hodině smyslné,
V hodině poslední, v hodině jediné —

Že bude klesati v mé lůno těžká zem,
Bahenní, černá zem, mrazivá, pustá zem,

V mé lůno, v němž jsem snil, že jednou spočine
Tvé tělo toužebné, tvé tělo smyslné . . .

KONEC KURTISÁN

Ma chére, ó nechte jen v klín složeny své ruce.
Vše degenerovalo. I svatá Prostituce.

Při kávě, cigaretě, co půlnoc zvolna bije,
Budeme vzpomínat kulturní historie.

Kult Phallův pěstovat jste v starověku znaly.
O florealiích jste nahé tancovaly.

Červeně barvených proud vlasů tělem splýval.
Při aktu pohlavním lid k bohům hymny zpíval.

Pak s Římem papežů svádíte zápas chytrý.
Hrajete tiarou, plijete kněžím v mitry.

Mor zuří žárem měst, orgie výská mnohá.
V procesí nahých těl ironisujete Boha.

Korouhve pestří se, a ruce v ňadra bijí.
Dle taktu tančíte oplzlou litanii.

A za revoluce, co gilotina řádí,
Krev sťatých k smyslným vás křečím náhle svádí.

Do vlasů vplétáte krvavě vlhkou růži.
Při aktu smrtícím se směšujete s muži.

Ma chère, ó nechte jen v klín složeny své ruce.
Vše degenerovalo. I svatá Prostituce.

Pro věci minulé zrcadla unuděná
Sem k nám se sklánějí, kde rudá svítí stěna.

Nuancí hledá zrak. Vše šedí svou jej drtí.
Vše enervováno. Vše stíženo až k smrti.

Však dosud, kurtisány! vás fantasie hostí,
A vaše originelní a marné šílenosti.

Samice lichotné červeně zlatých vlasů,
Vás myrhou vonících zří často BÁSNÍK krásu,

Též krásy prostitut, dnes bídně zhanobený,
Vás truchle pozdraví, jež žít jste znaly, ženy!

Ty, jež jsi strávila, ó Prostituce, slavím,
Ty, jež chceš stráviti, ty všechny hrdě zdravím!

Nechť jejich nahoty v šer bleskne přízrak bílý!
Ať vzplá zrak fosforem, vilností maso šílí!

Však marný je to sen. Dnes v melancholii zkázy
Ideje veliké truchlivé zbytky mrazí.

Propadlé spleenům svým, ó ženy, nelze žíti...
Jen síly nemíti svou marnost pochopiti!

Líp jenom vzpomínat, co půlnoc zvolna bije,
Při kávě, cigaretě kulturní historie.

Ma chère, vše marno je. V klín spusťte zvadlé ruce.
Vše degenerovalo. I svatá Prostituce!

HYMNA PRIAPOVI

V života parnech, v požárech slunce,
Uprostřed léta, všechno kdy vadne,
Bez stezek v dálku pusté kdy pláně
Táhnou se bez cíle, vyprahlé vedrem,
Zatím co v hlavu šílenství bije,
Ohyzdný kondor v mrtvolu mozku,
Poslední hymnus tobě chci zpívat:
Priape, evoe! Evoe, Velký!

Zpívat chci tobě uprostřed města,
Uprostřed banální Capue, hymnus,
K modlitbě zdvihnout chci nervosní ruce,
Dychtivé dlaně, toužebné paže,
Nad hřmotem ulic chci vzývati tebe!
Nad hlukem pasáží, mostův a nábřeží,
Průchodů, kaváren, brlohů, krčem,
Nad směsí bzučivou vozův a lidí,
Nad jejich neřestmi, hněvem a záštím,
Nad jejich nemocí, nudou a bídou,
Priape, evoe! Evoe, Velký!

Evoe, Velký! Života dárce!
Všechno je zemdlené, všechno je hnusné.
Kde tvůj je příchod? Zestárlý Bakchus
Nad absint skloněn, v posledním doušku
Minulých neřestí krásu teď stápí.
Hubená Venus, migrénou zmdlená,
V komnatách dusných horkými pižmy,
V zváleném loži marně chce hovět
Milence vášni, v posled jenž vzplanul.
Evoe, Velký! Života dárce!
Pyšný a Silný, s důvěrou hledím
Do tvojích prudkých a vítězných očí.
Evoe, Velký! bouřlivá ňadra
Vztyč zase k slunci, nahé své tělo
Vykoupej v žárech, v básníků mozcích
Zažehni plamen konfusní vášně,
Osvěž a oživ prohnilé šťávy
V údech mdlých mužův, uvadlých žen,
V žíly jim nalej bouřlivé krve,
Na ňadra nahá naházej růží,
Do klínů prázdných nasypej plodů,
Priape, evoe! Evoe, Velký!

Vyděděn tebou, přece tě vzývám!
Zpívám tvou sílu, pasivní básník,
Zpívám tvou mužnost, subtilní, křehký,
Zpívám var krve, zpívám žeh vášní,
Uprostřed lhostejných přátel, žen nudných,
Priape, evoe! Evoe, Velký!

Vyděděn tebou, hymnus ti zpívám!
Zpívám tvé tváře sežehlé, hnědé,
Zpívám tvá vysmahlá plece a stehna,
Zpívám tvé smyslné, široké rty,
Zpívám tvé svalnaté, barbarské maso,
Zpívám tvou surovou, pohanskou krásu,
Zpívám tvou chlipnost, zpívám tvůj požár,
Priape, evoe! Evoe, Velký!

Uprostřed mdloby, kterou vše vadne,
Života dárce, tebe teď vzývám:
Priape, evoe! Evoe, Velký!
Nad hřmotem pasáží banální Capue,
Nad hlukem chodníků, nad žvástem snobů,
Nad smíchem nevěstek, nad nudou dandyů,
Nad verši básníků, ztupělých spleenem,
Nad všemi neřestmi perversních doupat,
Priape, evoe! Evoe, Velký!

ROZTŘÍŠTĚNÉ HVĚZDY

Je hodina, abyste se opíjeli. Nechcete-li se státi trýzněnými otroky Času, opíjejte se.

BAUDELAIRE

VYHNANSTVÍ

Když záře měsíce plát truchle započíná
Jak svíce pohřební vstříc snům, než zahynou,
Do dálky neznámé jdu tichou planinou,
Jež plna jílku jest, kde kvete rozmarýna.

Na věci tajemné se duše rozpomíná,
Když tvary pozemské se náhle rozplynou:
Jsem jako vyhnanec, jenž bloudí pustinou
A myslí na doby, v nichž prožil bytí jiná.

Jsem poutník v Svatou zem, kam nevejdou mé sny.
Jsem rejtar zápasů, jichž cíl mi lhostejný,
Jsem nudy zprahlá poušť, v niž zaklet život celý.

Ne, není ničeho, co vlastí svou bych zval.
Jsem tulák kosmický, jenž věčně těká dál,
A hvězdy rozbité jsem atom osamělý.

NÁLADA SOUMRAKU

Míst kdysi spatřených mne tucha neopouští,
Míst černých, děsivých, kam s bázní nohu vedu,
Kde všecek svraštělý a uděšen se krčí
Kdos v koutě zapadlém, tak groteskní v svém vzhledu.

A co se namáhám, bych vzpomněl jeho jména,
Vše dávno zřené snad se rozprchne, v nic vyzní,
A zbude dojem jen, jenž poděsí až v úžas:
Toť chorá myšlenka, jež hlavu blázna trýzní.

Míst kdysi spatřených mne tucha neopouští,
Kam jdu, tam v soumraku mých dnů se stále hostí,
Jak bych byl sarkofag, v němž uzavřeny tlejí
Zůstatky příšerné kdys žitých minulostí . . .

SFINX

V úsměvech milenců snivých, ve zracích s jiskřením zlat,
Na rtech, jež pivoněk krví, tušovou vůní jsou zpity,
Touho! jak svítilnu Psychy náhle jsem viděl tě plát.
Ale jen nevzbouzej, duše, pochyb, jež v tobě jsou skryty.
S větve jak jehličí uschlé odpadnou se srdce city.
Zhnusenost otráví lásku, její žár promění v chlad.

Do přítmí, Touho! jdeš chrámu. Posvátný zlata lesk tam
V pozadí třpytí se světců. Tajemství Věčna tě vzruší,
Chorálem vzdálených hlasů v jímavých rytmech zní chrám.
Ale jen nevnikej v temno, srdce v němž advent svůj tuší:
Ztichne zpěv najednou Věčna, hořko je v stydnoucí duši.
Cítíš, že mystický plamen planul vstříc Nicoty tmám...

Touho! v snu básníka žiješ, plná jsi duchových změn,
V písních jak perutí orlí letíš v hloub éteru v pýše.
V ametyst ztemnělý nebe, v křišťály mění se den.
Básníku, zavři své zraky... Prázdny jsou azurné výše.
S Ikarem řítíš se s nebe v propast, jež morově dýše.
Při zemi, všedností prachu, vleče se zrazený sen.

Touho! jsi idolem vládců, ve svůj vír strhnout je znáš...
V hlavu jim najednou házíš smolné jak věnce v tvrz tmavou
Odvahu pirátů vzpurnou. Hvězdou jim osudu pláš.
Ohař jak po stopách krve ploužíš se za jejich slávou...
Ale ať netouží tebe připoutat žádostí žhavou:
V exilu dáš jim mřít nudou, za slávu posměch jim dáš.

Chabým jen zjevuje zrakům Touha tak divy svých krás.
Ale kdo v nitro jí vnikl, vrací se prázdnější, chudší.
S nebe kdo oheň chce snésti, odnese ledný jen mráz.
Touha tak z klamného zdiva Babely tyčiti učí,
Milence v Sodomách mate, žádostmi těla je mučí.
Věčně tak pobádá stavět, věčně by bořila zas.

Směješ se, života sfingo? Enigma tváří jsem tvých
Vyřešil v exilu dní svých, ve klatbě umění svého.
Marně mne do výšin lákáš, sám jsem se prokletím stih'.
Marně zveš snílka v svá kouzla, nezvábíš pohledu jeho.
Ničeho od tebe nechci. Slávu? Já vzdal jsem se všeho.
Před smrtí mrtev chci býti... Sfingo, proč mlčí tvůj smích?

NÁVŠTĚVA

Nehleď tak dlouze teď v můj zrak,
V můj zrak!
Soumrak se prostřel kolem nás.
Zda víš?
Sami jsme, nikdo dokola.
Zdlouhavě hasne, hasne den,
Bez barev zhasíná truchlivý den,
Zsinalý
Den.

Nehleď tak dlouze teď v můj zrak!
V můj zrak!
Děsíš mne. Ustaň! Nebliž se!
Jsem sám...
Zvedáš se? Kolem samota...
Sami jsme, sami, sami dva,
Vyhasla lampa umdlená,
Vyhasla
V tmách...

Tuším vše, tuším... vím, kdo jsi...
Vím vše...
Chladné jsou bledé ruce tvé...
Jak led!
Poznal jsem, poznal rysy tvé...
Maska je klamná, odlož ji!
Poznal jsem, jak se hlas tvůj chvěl...
To jsi
Ty!

To jsi ty, druhé moje já!
        Mé já!
Mýlím se? Odpověď mi dej!
        Proč mlčíš?
Mrtvý jsi, jímž jsem byl kdys já.
Jeho máš rysy ve tvářích,
Jeho máš úsměv záhadný.
        Jeho máš
        Zrak — — —

Já, jenž se nechvěl, co jsem živ,
        Co živ,
Chvěji se, chvěji nyní v tmách...
        Jsem sám.
Odešel, sklopiv hlavu svou.
Odešel s tichou výčitkou...
Mrtvo je, pozdní hodina
        A
        Noc...

Z TEMNOT JSEM VYŠEL...

Z temnot jsem vyšel, v temnoty jdu,
Ó duše, chápeš tu záhadu?

Nechvěj se, zraku, pohlédni v tmu,
V černý ten otvor, z hrobu jenž zeje!
Nevidíš, jak se tam tvary vlní?
Necítíš závrati tušení?
Utiš se, duše, a naslouchej zbožně!
Uslyšíš z temna v úzkostech
Zádumčivý rytmus zesláblé hudby,
Stlumený nápěv nejspodnějších vod,
Tam dole, tam dole, tam dole,
Zvlnělé akordy váhavé písně,
Propadlé v hroby staletí.

Z temnot jsem vyšel, v temnoty jdu,
Ó duše, chápeš tu záhadu?

Bázeň teď bije rozpiatým křídlem
O klenbu mrtva jak zbloudilý pták.
Utiš se, duše, a poslouchej klidně:
Zvony to sabbatu v hlubinách zní,
Sabbatu zvony utonulých měst,
Melancholické zvony vymřelých církví,
Tam dole, tam dole, tam dole,
V zelených stínech, kde utopenců zraky
Ztrnuly na dně věčných vod.

Z temnot jsem vyšel, v temnoty jdu,
Ó duše, chápeš tu záhadu?

Tak sama, ó duše, tak sama, ó duše!
Jak lampa v chodbách nemocnic!
Hořela's marně do noci.
Úzkosti marně lámaly tvé snění
Jak vítr uschlých rostlin stvol.
Šílenství marně žhavými dráty
Projelo nervů ztupěním.
Halucinací tance marně se chvěly
V komnatách černých tvojich dní.
Zvrácenou vášní marně se tělo
Třáslo, a marně padl stín
Na bílé lože, nedotčené hříchem,
Na lože chladných lilií.
Hořely marně požáry krve.
Pálily marně ohně ran.
Voněly marně po růžích svěží,
Nejdražší, tvoje čisté rty.
Marně se naše smísila bytí
V bratrství duší, a nadarmo
Pyšné se touhy vášnivě srostly
Jak větve ve tmách pralesů.
Ó duše, má duše,
Chápeš tu celou záhadu?

Nechvěj se, duše, a pohlédni v tmu,
V černý ten otvor, z hrobu jenž zeje!
Nevidíš, jak se tam tvary vlní?
Necítíš závrati tušení?
Utiš se, duše, a naslouchej zbožně.
Uslyšíš z temna v úzkostech
Zádumčivý rytmus zesláblé hudby,
Stlumený nápěv nejspodnějších vod,
Tam dole, tam dole, tam dole,
Zvlnělé akordy váhavé písně,
Propadlé v hroby staletí . . .

ZÁCHVĚJE MRTVA

Záchvěje mrtva padají v mé mlčení jako zvadlé lupeny v prohlubeň němou. Přítomnost se vzdaluje teď ode mne, a v mé duši nejasno a mdloba.

Jako sfinx, polopohřbená v písku, tyčím se z minula. Přicházím z dob, které již nejsou, a v mé mrtvé zraky svítí slunce, nestvořené pro mé oči . . .

Jako vysílené postavy se potácejí stínovité představy v mé hlavě. Neplodné myšlenky se tam křísí a hynou, marné jako hladiny zrcadel, která visí do tmy.

Dávno zetlelé vrstvy zapadlých dob oživují v mé duši. Ruka neznámá se jich dotkla, a vůně skleslá, která vyvanula, vrací se s barvou, jež zhynula v plísni.

Jako stíny bílou stěnou přecházejí beztvaré myšlenky mým vědomím. A má duše jde za nimi jako odlesk za noční lodí, kde rozžehli světlo.

Zdá se mi, že mám sen neurčitého života, který byl pravdou. Sen života tam někde dole, nezměrně dole, kam vzpomínka má klesá teď jak olovnice v tůň mořskou.

Mám vidění stínu, který jde mimo mne, a který se vrací a jde ke mně. A je mi, jako bych poznával toho, kdo mi vkročil v cestu.

Chvěji se touhou, jako se chvěje pod náhlým nárazem větru ztrouchnivělé listí, visící nad vymřelým jezerem, v zapomnění a těžkém snu.

Ale stín mlčí a vzdaluje se ode mne. Chtěl bych jej zastavit, ale ticho vraždí můj výkřik. Ticho dálek a stáří, tkvící pohasle jako ztrnulá maska v mrtvosti všeho, stlačené prostorem.

Ale stín přichází znova a jest již jiný. Já však cítím, že je to týž, jenž mne hledal před tím. Má teď podobu jiného života, ale duše je táž jako dříve.

Hledí v mé zraky upřeně a dlouze a neustupuje v šero. Jako by se chvěla nevyslovená výčitka v jeho zraku, a nesmířená vina zatěžovala bloudící duši.

Všechno se zvrací: sen klesá v neurčité šero jako neslyšná závěsa v propadliště Času. Jen já tu zbývám, nehybný, ztrnulý, uprostřed změny všeho.

Jako sfinx, polopohřbená v písku, tyčím se z minula. Přišel jsem z dob, které již nejsou, a v mé mrtvé zraky svítí slunce, nestvořené pro mé oči . . .

POZNÁNÍ

Ty, který máš duši toho, jenž mne hledal v minulých bytích. Ve chvění ruky tvé cítím sblížení a přízeň, kterou jsem získal tak dávno.

Jako příliš pronikavá vůně jsi vyplnil samotu mé duše. Oživil jsi a provlnil její smutky jako bílý průvod svatební stíny starého chrámu.

Tvůj úsměv jest jako závoj splývavého flóru, hozený na mrtvé tváře. Tvůj hlas je zastřený a temný jako údery bubnů za pohřbu zavražděného regenta.

V ulicích stmělých a pohaslých, kam zavěsily věky slavná svá mlčení jako černé prapory smutku, chceš, splyneme zvolna, tak jako tehdy, kdy jsme tu mařili mládí, dva mnichové nad starými pergameny, dva pobledlé obličeje nad barevnými zázraky misálů?

Vyhnanci v doby kramářství a hnusu, my, kteří jsme se zrodili pro století slávy, v rytmus jediný spojíme své duše, v bratrství krve smísíme svá těla.

Nebo vrstevníci Platonovi, zpilí polibky a přátelstvím svých duší, budeme poslouchati v domě Agathonově moudrost sladkých úst, do pozdní noci, po hostině, mezi těly přátel, usnulých po těžkém víně.

V svatém šiku Thebských budeme bojovati, dva milenci v krvavé řeži. A padnouce na své štíty, pod ranami nepřátel, pomísíme bratrské údy a v jeden nápoj slijeme svou krev, a naše rty jej budou píti v hodině umírání.

Obyvatelé Pompej, ve vlasech růže, na cestě k zápasům, co zkáza nás stihne rozpoutaných živlův, ukážeme synům pozdního století, jiż vykopou naše těla, úsměvy štěstí, jehož nepoznali lidé.

Vyžilá rasa, choulostiví Římané, v komnatách, kde visí mdloba voňavek, pohřbíme v svých polibcích předtuchy barbarů, kteří se blíží v divokých hordách k branám města.

Na dvoře papeže Alexandra, dvě pážata smutná, budeme blouditi uprostřed orgií, co noha kurtisány s pohrdou šlape tiaru, a budeme poslouchat, jak z dálky znějí pohřební nářky jako stlumená vzpomínka smrti.

Synové Sodomy, budeme se dívati na oheň, jenž bude padati na naše střechy. A hynouce v požáru, přitiskneme se k sobě v šílenství vášně, pohrdajíce Jehovou a smějíce se jeho hněvům.

PŘATELSTVÍ DUŠÍ

Ty, který jdeš, sdružen se mnou, hlučnými ulicemi života, příteli, jehož snění rozlilo své vůně v pyšné samotě mých dní, chci vyzpívat v barvách své Písně žhavou přízeň tvé duše a ve vlnění hudby, v rytmech zádumčivých slok ti říci: bratře!

Nekvetou pro nás růže v zahradě pozemské, kde trhají druzí. Rozkoše nezvou nás do sálů, kde schystány hody jiným. Osamělí jdeme, před zraky závoje mlh, za neznámým svým sluncem, jako chodci opilí vůní, jež se rozstříkla z muškátu a rozlila z máty.

Na cesty naše padají stíny jako z černých praporů, zavěšených v den pohřbu. V přístavech našich duší dobrodružné lodi z dávných výprav pozvolna hnijí... A touhy, jež jako nemocné housle v našich duších pláčí, ovívají nás neznámým chvěním kosmického smutku.

Vyhnanci v blátivou ulici dneška, pod nebe, zchmuřené kouři, my, kteří jsme se zrodili pro bílé dni slavností a rozežhavených barev soulady jemné, v duši neseme krásu linií a úsměvy, jež kvetou v ubledlých tvářích, a co nás chce poranit posměch, sníme o mramorové kráse paláců.

A sníme o slunném, zjasnělém nebi, svítícím modří a zlatem, o posvátných hájích s pyšnými nahotami vztyčených štíhlých bohův, a sny naše jdou v dáli jako průvod poutníků za posvátnou prstí, a myšlenky naše jdou za nimi jako oblaka za letem ptáků.

Nejdražší, chci zpívat Vítězný hymnus v proudu bouřících tónů, nejjemnější vůně a masti chci rozlít na tvé úsměvné jméno. V svítilně tvé vzpomínky chci zahořet, nedočkavě vyšlehlý plamen. V záhoně tvé duše chci omdlévat, vlhký, v krvi smočený květ.

V ohni tvé touhy chci spálit zhořklá zklamání života, v dešti spadalých květů tvých chci udusit nudu svých dní. V tvé nitro chci vrhnout zelený svit tušení své duše, jenž se láme polarisován z atmosfér Neznáma.

Chci barvami se rozšlehnout duše tvé prismatem, chci se třást v zraku tvém po Světle nemocnou touhou a stráven tvou láskou, chci zpívat Vítězný hymnus v proudu bouřících tónův a ve žhavých rytmech své písně ti říci: příteli — bratře!

ANTIKA

Své doby nedbej, její dutá pýcha
V nic zřítí se, až jiný přijde čas ...
Tvá myšlenka ať najde chvíli ticha,
V níž Minula by mohla slyšet hlas.

Jen z něho mluví věční heroové,
A vášně světlých žárů plají v jas
Snů našich jako torso mramorové.
Ty z něho snaž se Dílo vztyčit zas.

V zlé době zrozen, odhoď, co svět cení,
Z tmy věků vynes tajemných zlat chvění,
Ať syringou Pan opojí ti sluch.

Nevymřel Olymp. Slyšíš v tmách cos hřmíti?
To cítíš srdce antické se chvíti,
Jak ze spánku se vzbouzí nahý bůh ...

SMARAGDOVÁ DESKA

Má duše, v samotě jen touhou vlastní hoř,
A nejen od lidí, též prchej do dáli
Od jejich myšlenek. Sny vlastní v nitru tvoř,
Jak moře v hlubinách své tvoří korály.

Ty vítěznější jsi než chabý Orfeus.
Nejnižším rozkoším ty znikáš, maenadám,
Že tebe nestrhnou jak druhé ve svůj hnus.
Svou hudbou okouzlen, vstříc zíráš v touze tmám.

Jak dílo z mramoru své tesej všechny dny,
By hmotu neživou tvé oživily sny,
Prováté osudem a věčna tušením.

Ať není samota snů tvojich neživá,
Jak včela magická ať vždy v ní zaznívá
Myšlenka neklidným a živým rytmem svým.

MÁ POESIE KE ČTENÁŘI

Mé krásy milenče, jak snášela se ve snu
Kdys bledá Selene do pastýřova těla,
Tak v tebe sestoupím. V tvé nitro toužně klesnu,
Bych stříbra atomy je navždy rozechvěla.

Můj rytmus, hudba má vždy bude v tobě zníti,
Tvůj osud ve mně se jak do propasti ztají.
Slov alchymii znám, jež umí přetvořiti
Skutečno v zlata třpyt, v němž jiskry Věčna plají.

Milenče budoucí, ať choré čelo léčí
Ti úsměv krásy mé, jak vytryskl v mém snění:
Ne básně, dám ti SEN, jenž nad život je větší.

A navždy polibek rtů mých až tebe schvátí,
Mou krásou raněn jsa, ty budeš zbožňovati,
Co já teď zbožňuji: noc, marnost, osamění.

OPOJENÍ

Jak svítilna je noc, v níž plají zářivá
Hvězd světla v temnotách, jež zemi s nebem mísí.
Teď náhle vzpomínka v mém nitru ožívá
Jak v mrtvém rohu zvuk. Ti, jež jsem rád měl kdysi,

Teď všichni křísí se. A zdá se bez změny
Sen dávno pohaslý a plný vůně, rosy.
Tvé jméno? Nepovím. Rty mé jsou zamčeny
Jak deskou zavřen hrob. Tam bez jména spí kdosi.

Však nyní teprve mne láska dechem spíjí,
Jenž plaje vášnivě jak růží pozdní nach —
Tak lásku pohrobní teď teprv celou žiji.

Hodino, neprchej! Je pozdě? Zůstaň, snění . . .
Však ať se ptám teď hvězd neb stínů v temnotách,
Vše praví: Neptej se! A vnoř se v opojení!

DECH VĚČNOSTI

Když, démone můj, v nitro mé jsi vlil
Vyprahlost s žízní, když se srdce vzdalo
Již všeho, krutě jsi je poplenil,
Že hořkým svět a život shledávalo.

Ó chtíče, neřesti, jimž duše všem
Se zotvírala jak vchod lupanaru,
Pod vámi jak stvol trávy hynul jsem,
Když pod kamenem křehce vzroste k jaru.

A přec, můj démone, když odpor ztich',
Když v prázdno všeho zřely posléz zraky,
Mé ranil's nitro šílenstvím snů svých.

Mé čelo na chvíli jsi ohni zžeh'
A ověnčil's je hořícími máky.
V snů marnost věčno inferna jsi vdech'.

ANTICKÝ TRIPTYCH O LÁSCE A PÍSNI

I

Syrinx zpívá:

Před tebou prchajíc, zlý kozonohu, v stínu
Zlat jemných klesla jsem v hloub řeky. V tichém snění
Tak často hleděla jsem v její zrcadlení.
Teď štvaná, změněna jsem v kolísavou třtinu.

A přece, ukrutný! já v hrůze náhle zřela,
Co život bývalý jak kámen v hloub se řítí,
Že chráníc čistoty, jež spala v sněhu těla,
Jsem odsouzena teď, věc pouhá navždy býti.

Kde úběl tváří mých, kde rtů jsou růže smavé?
Kde oči mé jsou teď, jež dlouhé brvy stíní?
Kde vlasů těžký spád, jež v modř se chvějí tmavé?

Tvá láska jedno ať mi z všeho aspoň vrátí:
Můj hlas! Ty třtinu zlom, a vlož ji do úst nyní!
Chci aspoň písní teď svou bolest vyplakati.

II

P a n z p í v á:

Ne před mou prchala jsi láskou, nymfo: zřely
Tvé oči tělo mé, tak odporné tvé touze,
A poděsily se. Však při tom zapomněly,
Že z rodu bohů jsa, mám kozlí nohy pouze.

Já tebe miloval. Když ústa hrozen ssála,
O sladkých polibcích jsem snil jak o zázraku
A v slupce, sluneční již záře pronikala,
Jak zlato hořící trysk viděl jsem tvých zraků.

Já snil jsem o chvíli, kdy objetím spit ženy,
V sluch něžně zašeptám jí slova okouzlený.
Teď v třtinu nevzhlednou se touha může dívat.

Mám v píseň proměnit svou lásku? Mám jen hráti
Na syrinx, jiný bůh kde zlíbá, tělo schvátí?
O lásku oloupen, mám jiným lásku zpívat?

III

B á s n í k   z p í v á:

Jen zpívej o lásce, jíž druzí s vášní žijí.
V tom světě šalebném, kde sobě sám jsi němý,
Ty cizím rozkošem svou zpívej melodii,
Pak skryj se do sebe, plaz, povržený všemi.

Své vlastní bolesti hrej pokrytce a lháře.
Hleď s klidem, osud jak tě rve, jenž jiné zvedne.
Cit pokryj mlčením jak těžkým hledím tváře,
A pokořený sen ztaj v hloubi duše ledné.

Až syrinx vypadne z rtův, unavených k smrti,
Snad přijdou k tobě sny, jež mdlobou srdce mámí,
Ty jimi zhrdej však v tom chladu, který drtí.

Měj sílu, bez bázně své city roztříštiti
V studeném jiskření jak mrazné drahokamy —
A s klidem potom hleď, jak v nic se všechno řítí.

MLÁDÍ

Vstaň, Kritobule můj, je čas už vyjíti.
Pij světlo zrakem svým, jenž plný vlhké vnady,
Jest jako Foibův šíp, když mhou se zatřpytí
Za jitra stříbrný. A směj se, neb jsi mladý.

A nedbej, bolehlav že pije v tento čas
Tvůj přítel Sokrates jak nápoj zmaru tmavý.
V skleníku života tvůj den zrá, ananas,
Pln zlatožlutých zrn a opojivé šťávy.

Jsi krásný dosavad. A stáří? Stíne, zmiz!
Teď nahost údů svých hal v roucha šarlatová.
Mře moudrost zestárlá. Jdi k symposiu znova...

Svěř pudům svoje dny, jak svěří Dionys
Vůz tygrům žíhaným, když světem divě pádí,
A rozbij život dřív, než padne stín v tvé mládí...

HŘÍCH

Ty, který rozkládáš můj život v zázrak hříchů
Jak prisma do barev, v mé tmy se ohněm vlej.
V mé nitro udeř teď, jak v nástroj, zněmlý v tichu,
Hráč vášně udeří, by rozezvučel jej.

Jak ledný větru dech v skla skleníku, tak dýchá
Pochybnost v samotu, v níž květ dnů živoří.
Ó hříchu, v život můj ať září zas tvá pýcha,
Ať dny mé v nachový květ tropů zahoří.

Jak tryskne pod mečem krev žhavá, moje Píseň
Ať pod tvým úderem teď tryskne krvavě
A změní v extasi mou pochybnost, mou tíseň.

Ať zahřmí věčnou tmou, ať vnikne v hvězdy jasné,
Ať v propast Nicoty hled vrhne rouhavě —
Pak pohrdajíc vším, ať zřítí se a zhasne.

TAJEMSTVÍ

Jak veslo vypadlé jsem zachytil
Svou Myšlenku, než zmar ji rozvane,
A v rytmy básní jako v hrobku skryl
Jsem mrtvé mládí balsamované.

A žil jsem samoten v dnů vězení . . .
Jak tvrdý kov duch neprostupný byl,
Já zdvíhal jako štít své mlčení
A oči zlé jsem gestem ukrotil.

V chaldejských značkách na cihly jsem psal
Cit záhadný, čím trpím a co sním,
Zlé sny, zlou hvězdu, prokletí, svůj žal.

A není, kdo by značky ještě znal.
Jen někdy démon v světle měsíčním
Se přikrade a čte je, by se smál . . .

ÚTĚK ZE SODOMY

Naposled tady! Nedbej, že zní smích
Pod nebem, poskvrněným ohni, kouři . . .
Od lásek prchej, které srdcem bouří,
Od citů, shnilých v maskách perversních!

Lotova ženo, ze Sodomy teď
Odejdi rychle! City, které mámí,
Má duše vymýšlela, lásek klamy —
Vše zhltne v mžiku žárů dravá změť.

Za tebou město v dusný kouř se halí.
Jak žebráků tlum dotěrný, tak v dáli
Od sebe neřest, rozkoš smyslů žeň!

Ah, jaký pocit: žiješ, neumíráš!
Minulost mrtva . . . Ale proč zpět zíráš?
— Chci zůstat, Jehovo! Mne ve sloup změň!

HRA

Nemysli, za tebou že půjde vždy můj stín . . .
Ať sebe mocněji mne síla tvoje svírá,
Tvá pouta nakonec přec' stráví dnů mých spleen,
Jak opuštěnou mříž rez ponenáhlu sžírá.

Nemysli, vidíš-li, jak úsměv hraje mdlý
V mých tvářích, bezpečno že dívat se v ně zblízka.
Je v srdci někde kout, kde dravec dřímá zlý,
Zelení fosforu v svých očích tajně blýská.

Půl dítě, dravec půl, jdu celým životem,
Mám živel zlověstný skryt v klidném nitru svém,
Pod tlapou tají se jak opál drápů pýcha.

Chce lží mne duše tvá jak v spánek zpíjeti?
Mám dravce hlubin svých teď stále v paměti —
A chceš-li se mnou hrát, pak jemně hrej a zticha!

VĚDĚNÍ

Syn říše Absurdna, mám na svých rtech
Slov sílu magickou, v Snu toužně sněnou.
Věž Babylonskou tyčím v strmých zdech
Zas k nebi, mluvě řečí zapomněnou.

Jsem z pokolení Myšlenky a bdím
Na zemi, nicotná již slova kryjí
Jak těžký prach. A slova hovořím,
Jež mluví živá mrtví z mysterií.

Své vědění jak démon zlomená
Ukrývám křídla. K bohům jsem se vkradl
Pro oheň posvátný a ztrestán padl.

Ať den však dokonán, ať bez jména
Jsem Ničím teď, přec' popálen a mroucí,
Vztahuji ruce, bohům oheň rvoucí...

THANATOS

To praví v nočních tmách, když usnulo mé tělo,
K mé duši Thanatos: Je smrti podoben
Tvůj spánek. Zapomeň, co srdce v světě chtělo,
A čím byl ponížen tvé touhy každý sen...

Z pout navždy unikni teď tísnivému tělu...
Mlh šedým popelem, v nichž stín se obráží,
A bahnem zsinalým, my v louku asfodélů
Půjdeme s mrtvými, jež Charon převáží.

Tak hmotě unikneš a všeho zapomena,
Se zbavíš bolesti. A duše, prozářena
Paprskem Hadovým, žít bude v podsvětí.

— Ne, nechci, Thanate: chci zříti zase jitro,
Já nechci zapomnět, co ranilo mé nitro,
Chci ještě k lidem jít, chci ještě trpěti.

JARO V POMPEJÍCH

Kde, Stafyle, jsi? Zmizel's v podsvětí?
Či dlíš zde dosud? Z věků dálných plání
Teď mistrál věje a s mé paměti
Šeď popelu jak s nebe mraky shání.

Dál mlčí sloupy v troskách... Maně zříš,
Zda za forem se Jovišův chrám klene.
Je pusto v Pompejích. A dnů svých tíž
Zde vláčíš jak pták křídlo přelomené.

Však náhle plamen barev hltá šeď
Tvých představ. Vše se v rytmus tónů mísí.
Přítomnost mizí. Cítíš: žiješ teď,
Co před dávnou jsi smrtí žil zde kdysi.

Proč hledíš dlouze v obraz Silena,
Na faunů rej a Herkulovu sílu?
Proč dojímá tě herma zvrácená,
Tragické rysy masek v peristylu?

Proč život vracíš troskám pojednou
A střásáš s duše přítomnosti tíhu?
Minulost vryla stopy v pamět tvou
Jak v dlažbu kola dávných vozů rýhu.

Již nezřím trosek mramorových stěn,
Zřím domy, které pinií stín cloní,
A obzor v dáli, zlatě zamlžen,
A květy oranží jak sníh, jenž voní.

Zřím jaro v Pompejích, zřím ptáků chvat,
Jak míří zpile v prostor azurový...
Stafyle, nebudeme milovat
Teď veršů jiných nežli Horácovy.

Až okouzleni ódy dočteme,
Růžemi pěvci ověnčíme sochu,
Pak spolu do palaestry půjdeme
V stabijských lázních, ke hrám nahých hochů.

My vzkřísíme svou touhu pro ty dny,
By žáry dávných vášní v ní se třásly.
Své hlavy zase naplníme sny
Jak olejem své svítilny, jež zhasly.

Budeme z číší víno dnů svých pít...
Uprostřed přátel, básníkův a heter
Budeme o své lásce hovořit,
Jež věčnější jest nežli věčný éter.

VINOBRANÍ HŘÍCHU

V měď temně zardělou, v ruď korálových tesů
Když nebe ohromné se v žáru rozklene,
SODOMO! přízraku tak gigantského děsu,
Ty město rozkoší, až k smrti šílené,

Na tebe vzpomínám, na davy rozechvělé
Životem hýřivým a plné chtivých gest,
Jich vášní zapálen, já cítím, jak v mém těle
Teď kypí smyslnost, jak v kádi kvasí mest.

Sodomo, výparů těch sirných, šumu plná,
Jak cedr hmyzu pln je pod pněm skáceným,
Na dni tvé poslední já myslím, kdy ti klna
Jehova sežehl tvé střechy ohněm svým.

Zuřivost pardálí tvým bytím chvěla v muce,
Tvé hrozny pukaly, a unikajíc z pout,
Vystříkla z nachových těch trhlin šťáva prudce,
Jak ze rtů rozprysklých slov vilných šlehá proud.

Pak vše se zhnusilo. Ať v loži ruka ženy
Své vlasy zlacené teď kvapně rozpouští,
Milenec prázdnotu jen cítil beze změny,
Co ústa žehla dál jak písek na poušti.

A krásní jinoši jak nasycené včely
Od plátků květinných s rtů prchali žen všech.
Po jiné neřesti se smysly jejich chvěly.
Však marnem hynuli jak větrem máty dech.

A mezi nimi kdos, jenž, žil-li jsem v tom čase,
Byl druh můj nejdražší pro křehkost citů svých,
Snil stále toužebně jak o míjivé kráse
Pohledů zmatených a hyacintových,

A v rytmech zpíval svých žár smyslnosti, vzňaté
Dotekem ztajeným, jenž k choutkám nejprudším
Těl nahost brunátnou jak povrch broskve zlaté
Pojednou strhuje, když vše se zdá již mdlým.

A zpíval: Nastal čas teď k vinobraní jíti,
Než osud zdeptá vše, jak lisy žulové
Změť hroznů zdrcují, je třeba vším se zpíti,
Jak chřestýš na slunci se na vášni hřát své.

Ať radost čela nám teď ověnčená zjasní!
Nás stáří netkne se. Zní jásot městem vším...
My mladí zemřeme a zahyneme krásní,
K závisti budeme i bohům zestárlým...

Ať naší odvahou zem duní v rozechvění,
Neb nikdy nebude duch zmrzelostí chor...
Vše nyní uchvaťme! Nic nedostupno není.
Jak meče tasené svých pudů vztyčme vzdor!

A teď ať oheň dští, ať běsní v zdech a řádí,
Ať k hrůze budeme pak lidem věků všech,
My o tom nevíme, neb sníme o svém mládí
A krásou zmámeni, teď mřeme v plamenech...

LUCIFER

Stál temný ve stínu
A toto hovořil:

— I pro mne bylo nebe s hvězdami,
I pro mne byla hloubka azuru
A oheň slunce temně brunátný.
Nad chaosem stvoření
Jako druzí andělé
Jsem mával v letu křídly,
Čekaje na zázrak, jenž přijít měl,
Na země zrození,
Na příchod člověka,
Jako svěží nektar světlo též jsem pil
A zlato vzduchu.
Duši lehce tak jsem nesl v oblaky,
Jak tíha veškerá by klesala z ní
V propast bezednou . . .

Byl jsem jak druzí — a přece jsem nesl
V své duši jiné touhy poselství.
Mne vůle jala: sebou být,
Ve chvění nekonečném,
V nestálosti všeho
Býti pevný bod . . .
Serafů druhých měkká poddajnost
Mi cizí byla. Ničím nebyli
Než chladné záře charým odleskem
A ani necítili poroby.
Jho nésti vzpírala se vůle má.

Plamenem se vzňaly mé žádosti,
Peruti vzpurné
Tepaly ovzduší.
Ať pohroma mně hrozí, záhuba,
Nach krve neustydne, srdce tep
Se nezastaví. Jedno, jediné
Ať je mi sudbou: letět tam, kam chci,
A být sám strůjcem svého osudu ...

Však ten, jenž vládl nebesy
A vůli všeho spoutal vlastním příkazem,
Srazil mne v propast,
Andělu vzpurnému
Přelámal křídla.
Neb překonat jsem toužil jej
I smělostí i letem,
Být strůjcem zázraků
Větších než on ...
Poddajné duchy jsem pobouřil,
Že proti nebi vrhli najednou vzdor šílený,
Jak zuřivý proud práh nebes bili,
Dechem zápasu rozžhavili vzduch,
Tisíci křídel,
Tisíci průhledných křídel
Rozvířili věčné větry,
Rozšlehali chaos
V nový kolot, v nový vír ...
Pokrytí bronzem nejtvrdších kyrysů,
Vyrazili proti zdem ametystným,

Zdvihli jiskřící kopí diamantných hrotů
Proti vojsku nebes,
Proti planoucím mečům
Michaelových kůrů . . .
Vítězstvím zpilí,
Stoupali k hvězdám,
K magickým drahokamům sedmera bran,
Až zaduněl hrom,
A oheň nebes
Šlehl
Širokým pruhem
A oslepil všechny
A sežehl jim křídla
A smetl je v hloubi,
V propasti, v krátery,
V moře temnot,
V nicotu . . .

V hrůze stenajíce,
Přemoženi
O dlaně opřeli
Temná čela.
Otroků vzpoura necítila radosti,
Jež v síle jest, chtějící volnost.
Změnili porobu, změnili vládce,
Přemožení nezůstali vítězi,
Nenašli svobody v pádu svém.
Sražení v hlubiny slouží mně dále,
Jako sloužili nebi,

A já osamělost cítím
V své Říši stejně,
Jako jsem kdysi cítil
Ji v Říši Boha.
Neb pro brázdu vzduchu, pro zlatou stopu
Jsem stvořen, pro smělou cestu v azur,
Pro zápolení letem,
Pro rozmach síly, pro výšiny, pro oheň,
Pro oblaky, pro svobodu, pro peruti,
Pro prostor, svého vznešeného bratra,
Pro nekonečnost plání, žluť pouští,
Pro modř oceánů, pro hvězdy, pro vlny,
Pro vír a chaos a život a věčnost . . .

Spadlý v propast temnot,
Zpívám od věků hymnus letu a touhy:
Volnosti, prochvíváš každou cevou
Mých nahých údů,
Brázdíš mé srdce svým tepem,
Vaneš dechem pronikavé vůně
Do všech průdušnic mého těla.
Odsouzen v temnoty, oči mám plné světla,
Zlomená křídla se chvějí
Rozmachy letu smyšleného.
Hippogryf temnot
V snu přece létám
Nad kruhem hor,
Pokrytých sněhem,
Nad nesmrtelnými městy,

Nad sloupovím, nad nádržkami
S tritony a nymfami z mramoru,
Nad zářící vodou,
V níž se odráží
Opalisující nebe,
Nad národy gigantů,
Nad doupaty šelem,
Nad monstry a chimérami,
Nad zemí létám
K éterickým pláním,
K slunci, k diamantovému slunci,
K oři nozder, hořících rudě,
K plamenné výhni života,
K zápalné žertvě Věčna,
K jeho ranám, jež jsou jak údery
Ohnivého biče,
K šumu planoucích křídel,
K tepotu žhavých vesel,
K výkřikům jásavých trýzní . . .

Temnotou spoután, bolestmi zkrušen,
Kuji od věků do věků
Svou zbraň, svou mstu,
Brousím své drápy,
Sílím svou odvahu,
Zatvrzuji svou pýchu.
Blížím se k lidem,
Učím je poznávat,
Učím je vzdorovat,

Vedu je v háje,
Ke kamenům, ke stromům,
Tajemným hlasům z nich dávám jim naslouchat.
Vnukám jim myšlenky
Vznešeného zla,
Triumfu odboje,
Prokleté touhy budím v jejich hrudi,
Lisuji hrozny, bych zpíjel je krví.
Přivádím ženy gazelích zraků,
V objetí spoutávám plachá jich těla,
Břečtanem proplétám ztřeštěné thyrsy . . .

Neboť nevyčerpaná
Je síla i přemoženého.
Neboť neskleslá
Je síla i zlámaných křídel.
Sevřená pěst drží otěže i rozbitého vozu.
Jahve, Jahve, od věků do věků
Vzdoruji tobě, nepokořen, vzpurný,
Zpívám hymnus života a smrti,
Hymnus zla a osvobození . . .

SEXUS NECANS

SEXUS NECANS

KNIHA POHANSKÁ

IO TRIUMPHE!

Fanfáry tubicinů v čele průvodu!
A slunce v ohni dechem plamenným
Vše zžíhá, kořist soch a nádob ze zlata
A pávy ze Samu a desky vítězů.

Ó pyšné mužství těl na koních vzepiatých,
Jež třísní pěnou zemi!... V kolonii
Je slunce vysmahlo, jich nahotu,
Jež jak bronz tmava... Jo triumphe!

Do všech mých nervů stoupá zuřivost,
Mé kosti prostupuje prudkých vášní proud,
V mé svaly bije boje běsný dech.

Jak oře bodám vzpurné rytmy barbarské
A v sloky pyšné házím, básník pohanský,
Krev, barvy, bronz a slunce v plamenech!

BACCHANAL

Heu, heu nos miseros, quam totus homuncio nil est!

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Ergo vivamus, dum licet esse bene!

PETRONIUS, Satiricon, XXXIV.

BACCHANAL

Já nový stvořím svět pro svoji duši
A nové slunce zapálím nad jeho městy.

To bude svět naivních a primérních barev,
To budou tóny plné kontrastů, bez nuancí.

To budou nové rozkoše a nové dojmy
A nejhlubší otřesy a původní pocity.

To bude vzduch plný tančícího zlata
A plný plamenův a žhoucí jako výheň.

To budou bouřící a chaotické bulváry veleměst,
Babely, Římy a Sodomy, jež se navzájem proniknou.

To budou pralesy, jež se prorostou násilnou vegetací,
To budou vichřice, jež zahřmí podlehlou travou prérií.

To bude svět, jenž bude rodit drsné muže,
Vysmahlé gymnasty svalnatých, obřích údů.

To bude svět lásky přitažlivé jak magnet
A silné jako boj a horké jak oheň nebes.

To bude objetí těl, svírajících jak kotouče hroznýšů,
Rozkoš údů, praskající jak požár celých předměstí.

To bude vášeň davů, proudících o slavnostech ulicemi,
V řeřavých barvách splynulých, v hlomozu barbarských hudeb,

V úderech vlaských bubnův a kotlův a v chřestotu kastanět,
V rachotu cymbálů, ve hřmotu tamburin, v řinčení činel a sister!

Život chci, opojení, slunce a vášeň a vichr,
Vření krve. A změnu, bez přestání, věčně,

Planoucí oči a pálící čela a žehnoucí tváře,
Vlající vlasy a zdvižené ruce a v dupotu nohy,

Drsné chci, brutální a atletické druhy,
Vysmahlé gymnasty svalnatých, obřích údů.

Lásku chci živelnou a prudkou jak úklad kaguara,
Aby mou duši přitahovala jako zvon bijící srdce,

Druhý chci, kteří by přicházeli jak barbaři v řadách,
Tváře, těla, ramena, ruce v jediném splynutí,

Bych mohl jíti s nimi, ó Rozkoši, v dalekou cestu,
Ve vlnách jediné massy, v neprostupném pochodu,

Svou mladost bych mohl smísiti s jich silou, svou vášeň s jich vášní
A v hodině smrti svou krev s jejich krví.

ZELENÉ OČI

Tvé oči zelené, jež fosforově žhnou,
Mně sugerovaly jak vlnou tajemnou,

Mně sugerovaly zapadlý dávno sen:
Jsme sami, sami dva, a kolem bílý den.

A kolem bílý den a jako žhavý kov —
Já rytmus poslouchám tvých přitlumených slov.

Co chceš mi? Nevím to. Jsem zemdlen, zemdlen vším.
A celý jsem teď vzdán tvým očím zeleným.

A utonulý jsem v jich průsvitavé hře.
Jak střelka magnetu jdu k pólu duše tvé.

A v měkkou lichotnost jdu tvého úsměvu
A v těla nejprudší a rozechvěnou hru . . .

A v touhy vášnivé, jež ke mně horké jdou,
A v očí vlhký lesk, jež fosforově žhnou.

Já vyžít chtěl bych vše, co zbylo v těle mém,
Do šťávy poslední, v záchvěvu jediném,

Já chtěl bych horečně se prochvít duší tvou!
Být spálen ohněm tvým! Rozkoší smyslnou!

Rozkoší nejvyšší, být tebou uchopen,
Se v tebe propadnout jak v příboj plný pěn!

Být v tobě roztaven a v tobě splynulý!
Tvým dechem dýchati! Tvou vášní býti mdlý!

A cítit, poslední jak touhy v ňadrech mrou,
Jak všechno splněno, co šlo kdy duší mou!

Do šťávy poslední jak vše jsem vyplýtval!
Své mládí jak jsem ti a celý žár svůj dal!

A vůni krve své a svěžest všech dnů svých,
Pod mocí očí tvých, tvých očí zelených,

Tvých očí zelených, jež fosforově žhnou,
Jež sugerovaly mně touhu tajemnou...

METEMPSYCHOSA

Nevím, kdo's byl. Ale zdá se mi často
V tušení náhlém, jež blýskne jak meč
        Na slunci nahý:
Viděl jsem kdysi tě v barbarské řeži,
Za zbraní třesku a v ohni a krvi,
V cválu jsem ržajících koní tě shlíď'.

V pancíři železném, na koni divém,
Vichrem jsi vyrazil, pozdvihnuv štít,
        V rachotu kovový štít,
Proklál jsi oštěpem tělo mé bílé,
Vítězstvím opojen, drsně jsi vzkřik',
Oslepen, ohlušen drsně jsi vzkřik'.

Divoká, prokletá spíjí mne rozkoš,
Zuřivá choutka teď práská můj cit:
Vyrazit, vrhnout se na tvoje tělo,
Na tvoje horké a smyslné tělo,

Vyssáti ze rtů tvých všechnu tvou krev,
V šílenství zadusit v hrdle tvém dech,
Rozlámat kosti a rozervat maso,
Hnědé tvé, barbarské, surové maso!

ZMRTVOVÁNÍ

To náhlé ztrnutí! Vzduch, země v ohni žhnou!
Řeřavá nebesa jak z mědi rudě plají.
Ustaňte trýznit mne! Já cítím pojednou,
Jak ze mne všechnu krev teď vaše ústa ssají.

Rtů vašich šílenost se v tělo moje vrývá,
A paže v kořist mne tak prudce k sobě rvou.
Vše v smyslů zmámení mi do směsice splývá
A barev ztřeštěných je prudkou horečkou.

Vás duše proklíná a zas by jásat chtěla...
Hned chtěl bych svrhnout vás, hned výsknout ze všech sil,
Že je vám nápojem krev žhavá mého těla.

Jak v lázeň ohnivou bych sebe ponořil...
Mou ssajte žhavou krev, byť duše zešílela,
Opilá požárem, jenž plaje z vašich žil...

HORKÉ A SMYSLNÉ RŮŽE...

Horké a smyslné růže, do mých snů rozlité prudce...
Tančící krvavé skvrny v ohni a v závratném chvění,
Hořících barev směs.

Všechno v nich šíleně výská. Mřížovím stékají zahrad.
Horké a smyslné růže, výkřiky rozkoší zpilé,
Do mých snů rozlité...

Hnědé a vzpurné tvé tělo, pohřbené v dusivých vůních —
V závrati, růže! ó růže! — horké a smyslné růže! —
Omamně padlo v mé sny.

Nahost tvá tíží mne, tíží, znavuje, znavuje údy.
V mdlobě vln, zdá se mi, tonu, v ospalých, zdlouhavých vlnách.
Dusí mne hustý vzduch.

Nervy se vzepialy prudce, splašené, spráskané koně.
Nahý bok dráždí je zblízka. Žádost se protrhla v krvi,
Prýští a stříká teď z žil.

Chtěl bych teď ve vichru letět na koni s vlající hřívou,
Ve vichru chtěl bych teď letět, na koni šíleném letět,
Do slunce žhavého,

Udušen tygřím tvým stiskem, pod bokem hnědým se chvěje.
Tak chtěl bych uchvácen zmírat, pod dechem vášně tvé zmírat,
V zuřivém objetí tvém!

PISEŇ POCITU SEXUÁLNÍ MSTY

Nechoďte blíže,
Zůstaňte ve tmě...
Horko je, horko
V loži mém.
Šlehají rudé
Plameny krve,
Vášeň svá ryje
Pářata drsná
Do těla mého,
Ovívá horkým
Dechem mé rty,
Stápí své oči,
Fosforné oči,
V zrak můj, jenž vzplanul
Horečkou...

A zas to cítím:
Nejsem tím již,
Kdo se chvěl v loži
Před chvílí.
Někdo se vzbouzí
V těle mém chabém,
Napíná vlákna
Nervů mých,
Jak by je náhlým
Vzmachem chtěl strhat
V celém mém těle
V jeden ráz,
V jediný vír jak

Chtěl by mé smysly,
V závrať jak hašiše
Chtěl by je schvátit,
V šílený útěk,
V šílené zmatky,
V třeštivý spád, jak
Samum když hrozí, —
Nechoďte blíže,
Zůstaňte ve tmě . . .
Horko tu, horko
V loži mém . . .
Nechoďte blíže . . .
Vašeho těla
Opíjí požár
Smysly mé . . .
Smyslných prstů
Doteky horké,
Doteky měkké,
Hladí mé tělo
V souloži líné,
Hladí mé tělo
Zdlouhavě.

V úkladu tygra
Pomalu jdete,
Oko jak smaragd
Blýštící . . .
V úkladu tygra
Po drápech jdete,

A pak se tyčíte
V jeden ráz,
Byste mé tělo,
Ochablé tělo,
Uchvátil, kořist
Zubům svým . . .
Nechoďte blíže,
Zůstaňte ve tmě . . .
Horko je, horko
V loži mém
Na kožích pardálích,
Na kožích tygřích . . .
Dusí mne pižem
Těžký dech,
Rozlitý vzduchem
Harému mého,
Vyžilý, zmdlelý,
Noci kde celé
Vzývám a volám vás
V nejprudší vášni,
Bych se vás lekal,
Jdete-li blíže
V kráse svých údů,
Tvrdých jak bronz,
V kráse svých údův,
Osmahlých, hnědých,
Lichotná kočko,
Úkladný pardále,
Jdoucí si zahýřit

V bytosti mojí,
Jdoucí mé smysly
Omámit.

V tělo mé proudí,
V okamžik prchavý,
Iluse znova
Vzkříšené síly:
Abych se vzchopil
K zápasu s vámi,
Slabé své tělo
Abych tisk' vzpurně
K horkému masu
Vašeho těla,
Abych se celý
V údy vplet' vaše,
V jediném ohni,
V jediném víru,
. . . Zatím co klesám
Vyssátý, bledý,
Vašemu útoku
Podroben chabě,
Nemoha pomstít
Pohlaví svého,
Nemoha pomstít
Mrtvého mládí . . .

TVOU NAHOSTI ŠÍLEN...

Tvou nahostí šílen, prosáklou vůněmi,
Indického nardu vůněmi,

Udušen balšámů dusnou tíží,
Myrh vleklou tíží,

Vzbouzím hnědým bokem tvé usnulé smysly,
Drážděm tvé smysly,

Pohyby břicha a stehen záchvěvy
Evokuji tvé smyslnosti záchvěvy...

Má duše tropický je kraj,
Plný ovoce a slunce smyslný kraj,

Jenž plápolá v jediném plameni,
V krve extasi a plameni...

Rozchvělý rytmus můj mozek zpíjí,
Ke konfusnímu výkřiku zpíjí,

Roj smyslných vos vrhl se v mé tělo,
V mučivém útoku vbod' se v mé tělo...

Ty s krví barbarskou a zrakem šelmy,
Líné, plavé a hřivnaté šelmy,

V jazycích Východu chci číst tvé jméno,
V syrštině, afričtině drsné tvé jméno,

A sním: jsem uprostřed kahirské krčmy,
V hluboku města uprostřed krčmy,

Kde ty tančíš divoký tanec,
Roucho co kleslo, smyslný tanec,

Na počest dávného milence slunce,
Básníka-pohana, milence slunce,

Uprostřed orgie špíny a barev,
Hořících, vytrysklých, divokých barev,

Básníka prošlého vírem všech vášní,
Pestrým a lomozným bazarem vášní,

Který teď vínem a láskou se zpíjí,
Nahostí boků tvých, vínem se zpíjí...

PUBERTA

Vy, které vnesly jste v mé duše tropy žhavé
Těl hnědých smyslnou a vilnou nahotu,
Postavy, jež jsem snil a setkal z horké krve
A z líné smilnosti drážděných plavých lvů,

V samotě trýznivé jste blížily se chtivé,
Kovově zelené v šer oči blýskaly,
Pod gázem lehtivým, jenž s údů zvolna klesal,
Bok váš se nedočkav chvěl chtíčů vlnami...

Jak ulehl bych v žár nesčetných nahých těl,
V souloži bizarní jak bych se ukájel,
Ve vůních blouznění, jež v rudých kapkách kanou:

Ó marná šílenství a marné přeludy!
Ó muka puberty, jež hledá zkojení
A marně vzpíná se a marně vysiluje!

SEXUS TRIUMPHANS

Krev rozlije se tělem a počne horce vříti.
To bude děs, až jinak tvůj zrak se náhle vznítí,
Než teď jej znám. Křik hrůzy, pln šílenosti, zazní,
Jenž jako pavučiny mé nervy strhá bázní.

Jak v tlapách gepardových, jež řádí rozběsnělé,
Se budu cítit schvácen. To troglodyté tak
V jeskyních v dávné Noci, pud temný v drsném těle,
Se směsovali vzpurně, co vilností vzplál zrak.

A budu cítit náhle, že změněn jsem v té době.
Co zhroutilo se tělo v křeč kataleptický,
Já poznal: má je krev tvá, a nyní já jsem ty!

Zadřímlé pudy otců my objevíme v sobě,
Jak v zamodralém svitu a podušeny v dým,
Nad hanbou naší vzplály fosforem příšerným.

BOLEST POZNÁNÍ

Foeda est in coitu et brevis voluptas,
Et taedet Veneris statim peractae . . .
PETRONIUS, Fragmenta

SAMOTA

Ty, jež ozařuješ polární noci mé duše,
Ó smyslná touho! cítím: ty chvěješ se v bledém těle.
V hodinách Stínu se blížím k tvému klamnému zrcadlu.
Nahota mne mrazí, nahota bílá, nahota cudná...

Oči, tak hluboké jako tajemné usmání v temném snu,
Hasněte, s jasností nedotčeného stříbra...
Chlad stoupá z pláten mého mladého lože.
Nahota mne mrazí, nahota bílá, nahota cudná...

Bože pohlaví, jenž jsi neurčil mému tělu Přijetí,
Jenž jsi žhnoucímu mému tělu samotu poručil,
Buď vzdechům mé touhy milostiv!

Dej mi objetí horkých a divokých údů!
Dej mi rudý žár a plamen, dej mi rozkoše pohanských orgií!
Nahota mne mrazí, nahota marná, nahota pro nikoho.

MRTVÝ EROS

Mrtvolných aroidejí
V duši mé vyrazil květ.
Nepřítel-Život mne připoutal navždy
K oltáři boha, jenž klet.

Vyhnanec z Venuše chrámu,
Potupný slyšel jsem smích.
Královnu Gnidu jsem vzývati toužil
V nejtěžších chvílích svých.

V triumfu kráčela Venus
V průvodu Gracií, zrozená z pěny,
Zářící, přeskvělá.

V zoufalství pohlaví mého
Pohlédla netečným, mrazícím zrakem,
Navždy mne míjela . . .

UNAVA

Tvé nahé tělo bílé jsem položil v svou touhu,
Lilii monotonní v koketní Trianon.
Náš smutek zvolna bledl, jak hasne na obzoru
Kdes v dáli zrůžovělý a modrý nebe sklon.

Tu schylueš se ke mně, a za večera toho
Tak smutkem prosycený je hlasu tvého tón,
Když slovo ke mně pravíš, že pro ně chvím se dosud,
Jak pod úderem srdce v tmách zadumaný zvon.

Teď cizí jsme si zase. A po odchodu navždy,
Kdy tebe jiné paže za nocí objímají,
Kdy žhavé jedy rtů tvých teď jiná ústa ssají,

To slovo sobě říkám tak lítostivě v duši,
V dnech plných marné mdloby a zmírajících stínem,
V melancholické touze po vášni mrtvé spleenem.

V LYRU ZE SLONOVÉ KOSTI...

V lyru ze slonové kosti udeřil jsem píseň,
K tanci jonskému svou nohu pobídl jsem v chvat.
V plápolavý oheň dal jsem trysknouti tvé vášni.
Žádost má jak hrozen v slunci počala v něm zrát.

Touhou prudkou v našich vlasech omdlévaly růže.
Smysly naše zpíjely se monotonní hrou.
Zdechliny jak v písku pouští karavana bludná,
Tak jsme dni své opustili v prázdnu za sebou.

Dlouhé noci sedali jsme při massickém víně.
Lampa zbledlá kmitala se posléz v šeru síně.
Phoebus hvězdy pohasínal v dálkách zmlžených.

Ale jitro! Jaká mdloba! S lože visí líně
Paže k ránu. Marně pohár k zprahlým rtům se zdvih'.
Kritobule! Kde je vůně růží včerejších?

POZDNÍ OKAMŽIK

Vím, přijde chvíle náhle, kdy prostřed pustých temnot
Na soumrak zapomeneš. A v ruce vložíš mé
Svou hlavu, bez vzpomínky na mrtvou dobu dávnou,
A budem' slavit sabbat své lásky zpožděné.

Na růžový spleen nebes my nebudeme myslit,
Na zašlých dnů zmar náhlý a na zmizelý sen,
Na rozkoše, jež marny, a viny přetrpěné.
Ty v lhostejnosti k všemu a já vším roztesknĕn.

Pak hlavu skloním k tobě. A v oné chvíli vše,
Čím jsem byl smuten, pohřbím. Svou bolest, svoje hříchy
A hrůzu z minulosti, již čet' jsem v duši tvé,

A duše nevzpomene již promarněné touhy.
Jen zpívat bude o těch zpěv šílený a dlouhý,
Kdo slavit přišli sabbat své lásky zpožděné.

SMUTEK TĚLA

V prázdnoty blouznění, v mámivá ticha snění,
Opiem šílení a vášně zmámený,
Pro balsamickou smrt své duše jsem tě volal,
Poeta životem a spleenem k smrti mdlý.

Ó marná horečko a marné chvění touhy!
Dnes cítím: znaveno je horké tělo tvé,
Je strašně znaveno, je k smrti zmalátnělo
Tvé tělo vyssáté, tvé tělo povadlé.

Žár svojí mladosti v tvůj klín jsem marně sálal,
Polibků lázeň lil jsem marně ve rty tvé.
Tu číši přede mnou již jiní do dna pili . . .

Žár jiných strávil těl tvých údů nahotu,
A kdybych v duši tvou teď znenadání vešel,
Všech, kdo šli přede mnou, bych nalezl tam hnus . . .

SETKÁNÍ

Proč ke mně blížíš se jak zmámený?
Což nechápeš? Já upír jsem.
Chceš, abych ssál tvé krve plameny?
— Jak achát tmavý je můj zrak...
Zlé znamení to, víš?
Jdi dále, cizinče!
Jsem démon. Nevěříš?

V loď moji nesedej!
Šílenství, její kapitán,
Ji v brzku vžene v úskalí,
A až se obzor zakalí
V zlověstný nach,
Ji roztříští a rozláme
V dalekých končinách.

Nevcházej pod můj krov!
Tam černokněžník k půlnoci
Své jedy vaří kloktavé
Z bylin, jež sbírá v Smrti údolí...
Hned přivítá tě úlisně
A dá ti pít —
A klidně bude chechtat se,
Až budeš mřít...

Před oltáře mé neklekej!
Já nejsem sakristan,
Jenž svíce zžehá ke mši z rána.
Můj oltář pokálen
Je vínem orgií,
K mši černé jsou tu jen
Ty zlomky hostií...

V mé lože nelehej!
Chceš obejmouti nevěstu
A vssát se v její chvějící se ret?
Jsem ďábla maitressa,
Mě líbal Bahomath,
Já venerický jed
Do dvorů vnáším králů zbabělých...

Mých rtů teď nelíbej!
Toť rudý květ, jenž usmrcuje...
— Že upír jsi? Nuž vrhni se hned
Na tělo mé a ssaj mě, ssaj!
Že šílený jsi kapitán?
Nuž sedni v loď mou vesele,
Hodíme sobě v kostky, brachu!
Že's adept tajných, kletých věd?
Nuž zavdej sobě z číše opálové,
Pij se mnou tmavé víno smrti!
Že sakristan jsi černých mší?
Rozžehni svíce na mém oltáři,
Ať do tmy pusté děsem zazáří!

A pak-li z těch jsi též,
Jež vítá Bahomath,
Mou bytost v kořist schvať,
Pekelnou rozkoší
Ať v květu posledním a jediném
Mé horké vášně vyrazí!

NAHOTA SNŮ

Já lásku v ztemnělých snil barvách v pozdní dny.
Mé touhy byly mdlé od tajemství, jež nesly.
Však rozkoš věcí jest jich smrt. Mé touhy klesly,
Jak stíny chtěly být, jichž věci nevrhly.

Jak hadi, kobaltem jichž kůže modře hraje,
Mne uštkly výčitky, jež ve stopách jdou mých.
Před oltář klekl jsem a bohy vroucně vzýval.
Však lupanar se smál i z dveří přivřených.

Nač váháš, duše má? Je třeba pevný být
A ulic profánních se blátem poskvrnit,
Či mníš, že vůně mdlá v tvou duši z jiné dýchne?

Snů marná nahoto, kde život k hodům zval!
Své zuby očistiv, se Trimalchio směje.
Nač váháš, duše má? Jen vstoupni směle v kal!

PŘÍCHOD BARBARŮ

Vše mdlé a těžké, spánkem stížené.
Den jako z vápna, v prázdných ulicích.
A v nocech mlčení, kdy dozněl smích
Při pitkách s přáteli... Jak nudno vše!

Vyžilé rasy pozdní synové,
Když slunce hasne bledé, malátné,
Pod stropem zlaceným tak živořit,
Kdy v dáli rusé barbary už zřít...

Zda slyšíš hluk? To muži z Gabaa.
To jimi chvěje smyslnost teď zlá.
Vše dávno víme. Morem voní vše.

Je marná, Kritobule, vášeň tvá.
Jak spálen krví chvěje se tvůj ret.
Ah, jinak, jinak všechno uvidět!

BOLEST POZNANÍ

Jak bylo vše dřív složité a těžké!
A slova jemnost drahokamů měla.
Tvá duše, Kallikle, se vůní chvěla.
A řeč tvá jako víno opíjela.

Jak morově teď všechno páchne v síni,
Kde chorým zlatem svítí kolem stěny.
Jsou slova jako brokát obnošený.
A řečí tok je mrtvý, beze změny.

Co z kráteru hoch nahý víno čerpá,
O anaklintron opřen, mlčky piji
A koloruji všechno v parodii:

S grimasou opic Agathon jak chrápe,
Co Alkibiad, zmožen vínem, zívá,
A Sokrates se v prázdno tupě dívá.

V DEŠTIVÉM JITRU

Qualis nox fuit illa, Di Deaeque!
Quam mollis torus! haesimus calentes
Et transfudimus hinc et hinc labellis
Errantes animas. Valete, curae
Mortales! ego sic perire coepi!

PETRONIUS, Satiricon, LXXIX.

Za noci tymián voněl z tvých údů.
— Alejí mokrou, kde hnilo to plísní,
V deštivém, zsinalém kráčel jsem jitru.
Hyena zhnusení vyla v mém nitru.

Za noci ústa tvá růžemi páchla.
— Phthisických několik potkal jsem tváří.
Vešel jsem zamyšlen, zmrazen, jak jiný,
V ulici špitálů, v piteven stíny.

Na loži spal jsem dnes, ve vůních nardu.
— Na vás teď vzpomínám, kdo jste dnes mřeli,
Na ložích v smrtelné křeči se chvěli.

Ztrhané tváře! Vás vidím teď ze sna.
Je mi, jak s mrtvolou spal bych dnes v noci,
— S mrtvolou mrtvola šklebivá, děsná...

VYHASLÉ OHNĚ

Nechoďte již blíže! Zpožděný váš příchod
Marně hledá, co jsem kdys vám nabízel.
Jako koberec jsem tehdy duši svoji
Na cestu vám prostřel, kterou krok váš šel.

Ale duch váš váhal... V hospitálu leží
Dnes mé tělo zprahlé. Konec se vší hrou.
Hystericky vzplanul tváří mrtvý úběl
Nenadále v prudkou červeň hektickou.

Z pochodně zbyl popel. Po sálavém žáru
Nitrem mým se rozlil října mlžný spleen.
A co zříte teď, já nejsem. To můj stín.

Nechoďte již blíže... Nechte mne teď mříti...
Láska? Paprsk slunce, bahnem odražen.
Chcete políbit mne? Mrtvola jsem jen.

DEFLORACE DUŠE

Kuplíř-život na tržiště vyvedl mou duši,
Chlipným zrakům ukazoval krásu údů mých.
Neřesti mou nahost prodal, živořit mi velel
Vzpurným gestem násilníka v krčmách přímořských.

V skleníku jsi smilstva rostla, květino mé duše!
Přioděli v koický hned purpur tělo mé,
Zelenou mi vpletli myrtu do vlasův a tančit
Při flétně mi poručili berecynthické.

Rozkoši, já prošel horkem lupanarů tvých!
Všechny perversní tvé vůně v bytost svou jsem vdých',
Sklízní oranží mi páchneš, dávno prohnilých.

Umdlen včerejškem a zítřkem, umdlen, umdlen vším,
Skláním se jak nad bažinou teď na nitrem svým:
Jedovaté temné páry z něho stoupat zřím.

SYMPOSION

> Quod non expectes, ex transverso fit,
> Et supra nos Fortuna negotia curat.
> Quare da nobis vina Falerna, Puer!
> PETRONIUS, Satiricon, LV.

Ve vlnách vína utopme svou vášeň!
Ve vlnách vína ztopme zmatky duše!
Ve vlnách vína utopme svou vášeň!

Je všechno vyčerpáno, co jsme žili.
A citu není, jenž by zvlnil nitro.
Je všechno vyčerpáno, co jsme žili.

My poznali jsme, jak vše míjí navždy,
Co žíti lze... My všeho okusili,
My poznali jsme, jak vše míjí navždy...

Můj Agathone, jenž jste stále pyšný
Na věnec básníka a triumfy tak skvělé,
Můj Agathone, jenž jste marně pyšný,

Dnes včerejší je sláva nad stín bledší,
Na skráních zcuchány jsou stuhy vínku,
Dnes včerejší je sláva nad stín bledší...

Alkibiade, krásou teď se skvící,
Když růží krev vám třísní tmavé vlasy,
Při symposiu krásou teď se skvící,

Zda necítíte, jak vše smrtí páchne
A hnije stejně jako věnce slávy,
Jak tělo stejně brzkou smrtí páchne?...

Aristofane, k čemu výsměch stálý?
To zevšednělo naší duši dávno.
Dnes k líné pohrdě nám výsměch stálý.

Životu vraťme, čím nás podaroval...
U konce, Sokrate, je moudrost tvoje...
Životu vraťme, čím nás podaroval...

Krev navraťme mu, jíž jsme plýtvat chtěli,
Ať vezme sobě vzpurné síly těla,
Krev navraťme mu, jíž jsme plýtvat chtěli!

Ať sobě vezme vzdory našich ňader,
Blesk myšlenky a vzněty našich duší!
Ať sobě vezme vzdory našich ňader!

Apollodore, blouznění ztop v číši!
Nech sicilských teď výmluvností, Faidre!
Apollodore, blouznění ztop v číši!

Nač dojat být a k čemu dojímati?
Teď čas je nehnut být jak mrtvý v hrobě...
Nač dojat být a k čemu dojímati?

Hyeny vyjí, v hladu krajem bloudí...
Jim hoďme stravu, to jsou naše spleeny,
Hyeny skvrnité, jež duší bloudí...

Již věříš, Glauku? Pochybuješ ještě?
Ty rád máš jistotu, rád zříš v dno všeho...
Teď věříš, Glauku? Pochybuješ ještě?

Co moudrost Sokrata? Lež Hippiova
Má stejnou cenu: oba byli v klamu...
Co moudrost Sokrata? Lež Hippiova?

Vstříc žádné rozkoši již nepůjdeme.
Vstříc rukou nezdvihneme touze žádné.
Vstříc žádné rozkoši již nepůjdeme.

V netečný popel změníme své mozky.
V uvadlé růže změníme květ srdcí.
V netečný popel změníme své mozky.

Ve vlnách vína ztopíme svou vášeň.
Ve vlnách vína ztopíme svou duši.
Ve vlnách vína ztopíme svou vášeň.

Je všechno vyčerpáno, co jsme žili.
A citu není, jenž by zvlnil nitro.
Je všechno vyčerpáno, co jsme žili.

My poznali jsme, jak vše míjí navždy,
Co žíti lze . . . My všeho okusili,
My poznali jsme, jak vše míjí navždy . . .

Ve vlnách vína ztopme svoji vášeň!

VĚČNÉ JARO

Semper hac in re, qui vincitur, vincit.
PETRONIUS, Satiricon, LXXXII.

TRIPTYCH O ŽIVOTĚ A SMRTI

I

Antické jitro

Jak oranž voní vzduch, a jitro v mladém luhu
Má oči jinocha, jenž osmahlé své tělo
Do vody ponořil a v dlouhém stříbra pruhu
Teď pluje po slunci, jež v proud se rozhořelo.

Vše, co chceš, je teď tvé, vše, co tvé nitro snilo.
Fialky v kadeřích, jsi bůh teď, krásou zpitý.
Jak listí na větvích, jež uschlé z loňska zbylo,
Se zdají včerejšky, dnů zašlých mrtvé city.

Let mladých odvahu teď přijímáš v svou duši,
Jak prsť pluh přijímá. Žeň příští tělo tuší.
Evoe, Živote! Jak reseda kdes v trávě,

Jak příští jahody tvé údy voní žhavě,
A slunce ohnivou číš zlata na ně leje.
Teď cítíš, nahost tvá se poddává a chvěje . . .

II

Poledne smyslů

Pod těla radostmi, v nichž vzpurné mládí žije,
Můj život stápí se jak loď, jež zboží plna.
Má pýcha plápolá jak rozžhavená vlna,
Jíž víno purpurné v sklo křehké číše lije.

Jak prasklé ovoce, když přezrálo, tak stéká
V svých šťávách nejsladších má smyslnost teď náhle.
Poledne života se blíží... Srdce zprahlé
Svůj úkoj přijímá jak nahé tělo řeka.

Ó vedro touhy mé, ó tropů dravé žáry!
Z mdlob dnů svých procítám, v mé údy vtíná spáry
Ztřeštěnost dervišů, jsem žhavý atom Věčna.

V šílenství kosmickém, jak v rytmu rozechvělém,
Nádherná rozkoši, žít toužím celým tělem
A potom v příboji kdes zmizet Nekonečna!

III

Pouť k Lethe

Z tajemné bolesti, jež dříme ve všem bytí,
Jsme rány přijali, jež v našich srdcích plají,
A duše tisíců, jež mřely láskou v žití,
V těl našich mukách všech teď znova ožívají.

V noc naši fosfornou jen truchlé hvězdy svítí,
Milencům v samotu jež hoří v zlata chvění.
V zrak druhých chceme-li svůj pohled ponořiti,
Jen propast zříme v něm a věčné odcizení.

Neb z těch jsme zrozeni, kdo marnost cílem mají,
A jichž dny s druhými se nikdy nesetkají.
Jak stíny po louce jdem' ke své Lethe plaše.

Los nenarozených zde žijeme. Sny naše
Jsou roztříštěný led, jenž ze Severu pluje
V oceán Nicoty, jež všechno pohlcuje.

HUDBA SENTIMENTÁLNÍ

Tardando

Kdy pozdní soumrak zmírá v tmách, já v staré struny smuten sáh'
A dlouho hrál jsem na ně.

A přišel nápěv, nevím jak, v sen padl jako noční mrak,
V mou duši padl těžce.

To byla sloka Alkaia, již na barbiton ruka mdlá
Tak zvolna uhodila.

Alt měkký zpíval v dálnou tmu sentimentální baladu,
Milenců řeckých píseň.

Na zapomněném nástroji zpěv temných tonalit se chví,
Jak z dávné přišel doby,

Jejž pochmurný a záhadný jak mystagoga tajemství
Chci jedné svěřit duši,

Jež v horkém loži samotná, nahotou hnědou trýzněná,
Chce ukojiti sebe,

A do dálky teď naslouchá a slyšíc slova spřízněná,
Na struny plektron klade

A bije zvuky sonorní a zpívá píseň sblížení
A zpívá píseň touhy.

Ó vy, jenž smuten minul jste vchod zahrady mé zavřené
A nevešel jste ani,

Jenž šel jste na mé vinice, pít chtěje černé víno mé,
A odešel jste žízniv,

Vám zpívám v noční těžkou tmu sentimentální baladu,
Alkaia snivou sloku,

Již na barbiton ruka má tak zvolna bije znavená
Jak v pozdrav vaší touze,

Jež marně jak síť rybářů jde z hlubin dnů svých bez lovu,
Z mrtvého žití moře,

A v jejíž cestách setmělých passiflor zvadlých smutek dých',
Dřív než je zhlédly zraky,

Jež dojem chce mít truchlivý těch, kteří zkázu přežili,
A žijí neví komu,

A kteří marně čekali a kteří zase v tmu svou šli
A nezkojili duší.

VYHNANCŮM LÁSKY

1

V zahradách Snu jsem vás potkal:
V bolestném zvlnění zádumčivých rytmů
Jste kráčeli
Schodištěm pustým, kde zavěsily věky
Svá veliká mlčení jak oněmlé nástroje hudební,

A za vámi šlo neslyšně bledé Zapomnění
A stíralo stopy vašich šlépějí
A shlazovalo vaše jména na deskách pamětních,
Jež jste zavěsili na schodiště.

2

Ó svatí, ó Velicí,
Vy martyrové lásky,
Vám zapálím svíce a přečtu mši nového řádu
Pod tímto sluncem nepřátelským,
Před zlostným davem,
Jenž plvá tupě na symboly prokleté sekty,
Pod znamením ďáblovým.

3

Bude třeba jíti nejníže,
V šero, tam, kde tmy jsou,
Bude třeba jíti v noc,
Abych vás vyvedl na den,

Z loží, poskvrněných hříchem, abych vás uvedl v chrámy,
Plné světlo bych dal vašim zrakům,
Poloosleplým v temnotách.
Bude třeba vrátiti vás pozemským barvám,
Rozestříti nad vámi duhu,
Dáti vám jít po kobercích Východu,
Opojiti vás krví růží, zrozených v ranní rose,
Rozlíti do vašich snův omamnou vůni,
Rozezníti kolem vás vlnění hudeb
A dáti pít vašim rtům nápoj temných hroznů,
Jenž uzrál v ohni poledních slunci.

4

Milenci, jichž touha šla čistá
Blátivou cestou,
NEUKOJENÍ, omdlelí před sblížením,
Kteří jste žíznili po nápoji,
Aniž jste pili,
Kteří jste šli k toužebnému domu,
Aniž jste vešli,
Jichž duše vřely vášněmi
Jako úle nepokojnými včelami,
Vás zdravím, smutní, ve vaší zapřené žádosti,
V mukách odmítnutého těla, poutníci marní,
Soucit vám zpívám.

5

Po větru horké, kořenné vůně
Jdu k vašemu exotickému ostrovu,
Nad nímž svítí slunce vašich vzdálených dní
S vybledlostí zestárlých zlat.
Melancholické zjevy,
Rode posledních kivi, hynoucích na břehu Ostrova,
Kam cizinci vtrhli!
Zatím co se rozhlížejí zraky vaše po půdě,
Jež vám odňata,
A mdle jdou až k obzoru,
Jenž zalit indigovou monotonií vod,
Jako zpožděné světlo do zraků,
Jež zvolna zhasínají,
Má myšlenka vchází ve vaši duši,
Jež odumírá.
Ale úsměvem neosvětluje již tuhnoucích tváří,
Jež se nenavykly smáti,
I vychází lítostna, nepřijatý host,
By se vrátila k tomu, jenž ji poslal,
Jako balsamická vůně
V mystické noci ze vzdálené krypty,
Kde leží obnažené tělo
Bílého Milence uprostřed květin
V stříbrné rakvi.

6

Však vám, ó SILNÍ, zpívám hymnus:
Kteří jste prošli plameny
A viděli jste Podzemí,
Kteří jste pohlédli
Vládci zmužile v tváře,
Kteří jste vzepiali vosková křídla,
Když k letu nastala doba,
A kteří jste klesli bez vzdechu,
Když oheň vám je spálil,
Kteří jste vyšli do háje myrt,
Abyste natrhali ratolestí k svatbám,
A kteří jste se vrátili smutní
S myrtami, jimiž se zdobí mrtví,
Milenci, jichž rozežhavená touha
Líbala rty, vonící vůní rozetřených tuší,
By ssála z nich dychtivě smrt,
Otrávena morovým dechem,
Jichž hořící žádost hledá objetí,
V němž by omdlévala blahem,
Aby našla šílenství,
Jež roztíná mozky a zkaluje zraky,
Tušení za vaším stínem se rozzařují
Jako ultrafialové svity, nespatřené dosud,
Bledosti zmučených tváří se zjevují
Na černém podkladě nocí
Jako mystické květy,
Kvetoucí v záhonech Smrti.

Ruce vaše mají vápennost pláten,
Zahalujících mrtvolu,
Zvedají se jako touhy žebrákův
A klesají jako zklamání prosících.
Rty vaše mlčí, ale chvějí se žádostí
Pronésti *slovo,*
Svírající úzkost svítí
Pod zkalenými pohaslými zraky
Jak pod tylem pohřebním
Mrtvého rysy.

7

Tváře, tajemným zlomením paprsků
Prosvítající z druhého života
V temnoty mého snu,
Vám zvedám k přípitku
Smutnou svou číši,
Vám k poctě piji svůj nápoj zmaru
Jako skabiosy temný,
Den ze dne bližší prahu,
Jímž se k vám vchází,
Vám rytmy tyto pochmurné světím,
Ó velicí, vy martyrové lásky,
Vám zapaluji svíce,
Bych přečetl mši nového řádu,

A květiny kladu před symboly,
Mystický kněz klaté sekty,
Vám, smutní spříznění, zpívám hymnus,
Temný jako rozprostřené závoje smrti.

VESTÁLČIN OHEŇ

Vestálko, duše má,
Bdící
S upřenými zraky
V posvátný oheň, aby nevyhasl
Na oltáři panenské Vesty,
Vzpomínáš v zrádných tmách,
Jež v koutech chrámu číhají,
Hodin dávno mrtvých,
Jež odpadly
Z toku času
Jako zvětralá malta
Se stavby Věčna?

Vestálko, duše má, vzpomínáš,
Jak jsi naslouchala
V tichu noci,
Skloněna nad posvátné paladium,
Rytmické písni věků,
Zpívající o marnosti všeho?
Vzpomínáš, jak neviditelné gesto
S tajemným chladem sahalo po tobě,
Když jsi ovazovala své čelo
Bílou páskou
Se splývajícími stužkami,
A jak zatmívala tvé nitro pochybnost
A závrať úzkosti,
Jako zatmívá hladinu zrcadla
Dech blížících se, horečných úst?

— Posvátný ohni, Živote,
Nevyhasneš
V nebezpečné chvíli...
Kdy plápoláš v zmar již,
Znova oživím
Tvou hvězdu palčivé žízně,
Rozšlehnu ji
V jiskřivý, chaotický plápol.
Ať zhasínají mé touhy
Jako umírají vteřiny v temném tlukotu orloje,
Ať rozplynou se v nicotu
Jako dešťová kapka ve žhavém písku...
Ty, zdroji paprsků,
Zápasících s temnotou,
Symbole nadsvětný,
Od věků hořící,
Do věků dále budeš plápolat,
Uprostřed větrů budeš svítit
Jak odvaha uprostřed zrady,
Plamen tvůj bude hovořit
Jako vysvobozující
Posvátné slovo
Mysterií...

— Posvátný ohni, Lásko,
Nevyhasneš,
Neboť hovoříš
V mé hrudi:
Nejsem již ničím než třískou,

Vhozenou do tvého plamene.
Rty, mlčící o životě,
Ohněm tvým hovoří o Věčnu,
Duše, která nepotkala Milence
V purpuru váhavého jitra,
V tvých paprscích uvidí jeho úsměv
A v nich se políbí se svou touhou.
V nich láska má bude
Jako slavnost světla,
A stín, jenž se vysmíval
Mé pouti,
Rozplyne se, a zjeví se cesta,
Rozkvetlá tancem, růžemi, rytmem,
A sny, jež tisíciletí
Přikrývalo sarkofagem Spánku,
Sednou vedle mne
A budou šeptati mi tajemství,
Neznámá ostatním,
Tajemství věčná
O podstatě bytí.

— Posvátný ohni, Umění,
Nevyhasneš,
Ale povedeš mne až k hranici
Času a prostoru:
Posil mé smrtelné ruce,
By unesly
Tíhu tvého daru.
Ať se netřese již duše bázní,

Jako tehdy, kdy po prvé jsi ji, Umění, spoutalo
V zajetí svých pohledův,
Ať v tobě zmizí má duše,
Jako se zavírá hladina
Nad lodí, padlou ke dnu.
Tajemstvím síly jiné než pozemské
Oblij mne, osvobozující,
Světlem jiným než světlo pozemské
Rozpusť soumrak,
Který zastřel mé zraky
Po západu slunce!
Všechny okamžiky mé
Proměň v jiskřící chaos,
Všechnu mdlobu mou
Proměň ve výheň požáru,
Bych stráven tebou,
V prohlubeň padl Věčna,
Jak odtržená řasa s břehu
Padá do hučícího splavu...

DITHYRAMB O VĚČNÉM JARU

Duše, má duše,
Nezemřeš, neodejdeš,
Věčně zde budeš.
Všemi ohni jsi hořela,
Všemi vegetacemi jsi rostla,
Na všechny vrcholky jsi stoupala,
Do všech propastí jsi padala.
Všemi žízněmi jsi mřela
A všemi radostmi jásala,
Byla's všudypřítomna,
Všechno jsi objímala,
Tepotem srdcí všech jsi bila.
A v drahokamech jiskřících očí
Jsi tryskala, vítězná,
Jsi zářila, šťastná,
Jsi jásala, věčná!

Duše, má duše!
Křídla nejzářivější
Rozpínej v éter!
V zlatém dešti jara
Koupej své sny,
V stříbro mladého slunce
Ponoř svou touhu!
Prach kosmické radosti
Z prostorů dálek
Ať padá na tvé srdce...
Hořící jantary obzorův
Ať házejí svůj smích

V dionysijský tanec
Žádostí tvého těla,
V rozkvetlé pudy
Tvého pohanského těla!

Duše, má duše,
Nezemřeš, neodejdeš,
Věčně zde budeš.
V sladkosti věčného rytmu,
V prohnutí hnědých boků
Jinošského těla,
Laskati budeš, neviditelná,
Krásu všeho bytí,
Jako laskají vlny
Stěny plující lodi.
Rozseješ své radosti
Do stínu srdce
Jako jiskřící den
Zlato svých petrklíčů
Do vlhké louky.
Usměješ se na slunce,
A věčně bude hořet,
Usměješ se na život,
A věčně bude kvésti
V azurných očích,
V magických úsměvech
Věčného Jara!

HYMNUS ŽIVOTU

Ať třeba jsi mně dal dny, jež jen bolest hnětla,
Živote! vyzpívat chci oheň tvůj, tvou pýchu.
V soumraku zapálil jsi jako hvězdy světla
A výkřik radosti jsi vzbudil v marném tichu.

Na hrobech lilie květ noří ve tvou vláhu,
Sny dávno zemřelých se v tobě usmívají.
Stín mizí, ležící na osudném tvém prahu,
A s živoucími zas se mrtví potkávají.

Živote, v každém z nás tvá jiskra tajně dříme,
By v chvíli osudné v žár tryskla nenadále.
V mystické jednotě my zvolna procházíme
Tvou branou skloněni a vracíme se stále.

Nic není, jen ty jsi ... I v zříceninách tuší
Duch tvoji přítomnost, kde chmurný břečtan bují.
Myšlenky v hlubinách se třesou našich duší
Jak v skalách ozvěny, jež věky opakují.

Ty všudypřítomný, v němž rodí se a míjí,
Co staví lidský duch a co zas náhle boří,
Jsi rytmem tisíců, jak jejich srdce bijí,
Jsi ohněm tisíců, jak v jejich zracích hoří.

Dík tobě, Živote, i jiskra, jež se mihne
Jen plaše temnem mým, jas do žaláře vhodí.
Netrpím nadarmo: můj pád zas kohos zdvihne,
Můj západ rozsvítí den tomu, kdo se zrodí.

Dík tobě, Živote, i kdo se nepřiblíží,
Též toho bude mít má duše věčně sirá.
Neb v očí hlubinách se stejné slunce shlíží
Odvěčným paprskem, a osud týž nás svírá.

Dík tobě, Živote, i stigmata, jež raní
Mně ruce, pokvetou jak květy svaté krásy.
A žízeň tajemná, již ukojit svět brání,
V kosmických výšinách pal trýzně přece zhasí.

Dík tobě, Živote, i za stín marný, dlouhý,
Jímž všechny naděje se v zoufalost mi ztměly,
Kdy náhle vypudil jsi z dnů mých všechny touhy,
Jak z úlů vyhání kouř poplašené včely.

Dík tobě, Živote, že snášel jsem ta muka,
K nimž dnů mých schýlila se cesta nebezpečná,
Dík tobě za křeče, v nichž sevřela se ruka,
V úzkostech na brány jež buší Nekonečna.

Vše lidské prožil jsem, já vším jsem prošel v žití,
A duše dychtivá se všemi ohni vzňala.
Já kráčím k výšinám, můj krok se v propast řítí,
Zřím vyplněný slib, i slova znám, jež lhala.

Sám nejdu životem, mé nitro plamen hostí,
V nějž cítím magicky se sílu druhých vlívat.
Minulost procházím a jat jsem přítomností,
Mystické prameny kdes v dálce slyším zpívat,

Dík tobě, Živote! Víc, než mé nitro tuší,
Můj osud splní se, až smrt mne v stíny vrátí:
Polibek éterný já ucítím pak v duši,
Jež se vším smířena se v Nekonečno ztratí...

HOVORY SE SMRTÍ

HOVORY SE SMRTI

Není smrti, a kdyby byla náhodou,
byl by v ní zárodek života.

WALT WHITMAN

Svou duší jinak než svým zrakem zřím.
Co zraku v prudkém jasu poledním
Je neznatelno, duše rozeznává,
Kdy kolem noc je tmavá.

A celý svět když pro můj sluch je něm,
Svět hlubin hovoří rtů pohybem
S mou duší. Z něho tajemnými rytmy
Zní hovor stínů v přítmí.

Ty, jenž dlíš u mne stále, bez změny,
A jenž jsi přece věčně vzdálený,
Zda víš, že ten, kdo zmizel v času toku,
Jde stále po mém boku?

Já nejsem zrozen pro jediný den.
Pel Nekonečna poprášil můj sen.
Jsem mrtev v životě a v smrti žiji,
Z ní věčný život piji.

KNIHA ARISTOKRATICKÁ

STŘEDOVĚK

Vždy, poesie má, jsi láskou k mrtvým plála.
Čas, v němž jsi žila vždy, byl dávných věků šer.
Jak krysař hamelnský jsi rýmy vylákala
Píšťalkou z Minula jak myši z tmavých děr.

Ty's tajně bloudila, kde stín jest ulic starý,
Jak z jiných století kde spal by dosud spáč,
Kde život živoří, jsa vtěsnán v tytéž tvary
Jak chorá květina v týž nízký kořenáč.

A ke všem urážkám jsi byla shovívavá
A šla jsi životem i přes posměch vždy smavá,
Obloukem gotickým SEN tyčíc v rozpětí

Jak starobylý dóm, kde jazyk rozeklaný
Chrliči vyplázli do tváří svaté Panny,
Jež na ně usmívá se celá staletí.

UMĚNÍ

Zas vzdycháš, básníku, že život plyne hluše?
Umění podobno jest oknům kostela:
By v barvách zaplálo, je nutno, aby duše
Tmou smutku soumračnou se dříve zatměla.

V poháru života se tobě víno pění,
V němž hořkých zklamání vře šťáva krvavá.
Ty nemáš duše své pro tiché vlastní snění,
Jsi pouhým nástrojem, jímž krása povstává.

Snad sláva ozáří v čas pozdní tvoje dílo,
Však zdali vzpomene kdo trpkých oněch chvil
A pochyb zoufalých, jež nitro tvoje krylo?

Tvé čelo zraněné v stín hrobu klesne tmavý,
V němž budeš spáti sám, jenž pro jiné jsi žil,
Jenž pil jsi hořký jed, kde jiní *Krásu* zdraví...

OSTROV MRTVÝCH

Nocí jsem šel vždy dál a dále,
Bezlidnou, pustou, bezhvězdnou nocí.
Kudy? To nevím. Paměť má mlčí...
Nesmírné pláně mizely v dáli,
V beztvarém, bezbřežném, mrazivém prázdnu.
Hlouběji, hlouběji padala cesta.
V mlčení všeho něco se chvělo
Šepotem nejistým, jako by listí
Po větru podzimním se stromů padalo
V ustydlou tůni temnot a vlhka.
Myšlenky černé stoupají z nitra.
Úzkosti tajemné noří se z hloubi,
Jako by hvozdy pochmurné Smrti
Vyvstaly v mrákotné krajině Psychy...

Ruka se chvěje. Konec je noci?
Začátek jitra? Nevím a čekaje
V temnotách, toužím: Všemu buď konec!
Cítím, že něco v nitru mém klesá.
Cítím, že něco v nitru mém roste.
Zdá se mi: slyším vzdálené hlasy,
Vzdálených poutníků nejasné hlasy.
Ale jich hovory zní mi teď cize.
Nemluví řečí, jíž jsem já mluvil...

Z Ostrova Mrtvých tajemné hlasy!
Posledních plavců tam veplulých hlasy!
Zhas navždy lampu, umdlená duše!
Svítila's marně do nocí hlubin...
Přišel čas. Vepluj v černou tu bránu
Pochmurných skalin Ostrova Mrtvých!

UMRTVENÍ

Dlouho je tomu, dlouho již:
V minulém některém žití
Vyšel jsem v mrtvou noční tiš,
Vyšel jsem uslábly, chorý.
Tělo se chvělo zimničně.
Šel jsem jak omámen, zpilý.

Po cestě pusté, v pustou pláň
Kráčel jsem ve větrů kvilu.
Šlehl mi chvílí do tváří
Drobný dešť zvadlého listí.
Ztuchlá mě vůně ovála,
Cítil jsem plíseň jak hrobů.

A šel jsem stále dál a dál.
V údolí vešel jsem mrtvé.
Nahoře vichr stromy rval,
Dole se nehnul ni lístek.
Nahoře pohnul křídly pták.
Dole se nehnulo stéblo.

A šlo to stále hloub a hloub.
Smutněji temněly stráně.
Mizely tvary znenáhla,
Černo jen topilo zraky, —
Černo a černo bez konce,
Nehnuté, dusivé černo.

Ztratil se prostor, zmizel čas.
Bylo jen jediné: mrtvo...
Vymizel pohyb, zhasl ruch.
Život se proměnil v mrtvo.
Hmota a duch jak pomíšen —
Všechno se ztratilo v mrákotný sen,
Kolem jen mrtvo a mrtvo...

Moře kvil... Stanu: Sluchu klam...
Kolem je mrtvo a mrtvo...
Ztajený pláč a náhlý vzdech?
Všechno je mrtvo a mrtvo.
Výkřik by stačil zahnat vše.
Hrdlo však němo a němo...

A cítím posléz: nejdu již,
Utkvěl jsem nehybně prostřed.
V černu a tichu pevně tkvím.
Vykročit chtěl bych, však marně...
Cítím, že částí Mrtva jsem,
Atom a prach a nic více.

Chtěl bych vším otřást, pohnouti,
Chtěl bych tu vykřiknout náhle,
Chtěl bych si prudce zavzlyknout,
Všechno, jen ne toto mrtvo!
Marno! Jak příkrov umrlčí
Všechno mě dusí a svírá.

A teď se zdá mi znenáhla,
Bytost že moje se dělí,
Umdlená část že odchází,
Jako když lampy svit hasne,
Lampy, jež dlouho hořela,
A teď se zsinalá šeří...

Konec? Nic v duši nežije...
Bylo? Vše mrtvo jest dávno.
Bude? To mne již nesvírá.
Mrtvo je, mrtvo již všechno.
Pouhou jsem částí Mrtva jen,
Splynulý v těžký všeho sen,
Atom a prach a nic více.

BEETHOVEN

Adagio, op. 27

Ó smutku zhořklý, ztížený, zkamenělý,
Ó smutku soch, jež ve chrámech nahost bílou
A mramorovou poutníkům ukazují,
Vejdi v mou duši!

V mou duši vejdi, znavenou dlouhým žitím,
Vstup v marné dni a pochmurné, v samých flórech
Jež za sebou se vláčejí v líné šedi,
V znudění pustém!

Ó smutku rytmů zvýšených, majestátních,
Ó smutku rytmů pohřebních, rozvlněných
Kdes v chrámě stmělém, rekviem kněz kde slouží
V ornátě černém!

Ach, hořká marnost nadějí! Všemu konec.
Vše míjí, hasne, v popele stydne, chladne.
Vše zpožděno a zmařeno. Vše se ztrácí,
Stín pouhý v stínech.

Ó mrtvo v mrtvu bezzvukém, nepohnutém
A ruko smrti, vložená náhle k čelu!
Ó hrůzo skonu, prochvěvší tělem posléz,
Jež dlouho zmírá!

Klid, věčný klid! A konečné zapomnění!
Klid mrtvých, kteří ve hrobkách spočívají
Pod těžkou deskou s vypuklým erbem vprostřed
Vyhaslých rodů...

Klid zmrtvělých vln na mořích neochvějných,
Jichž nerozbrázdí po léta žádný koráb,
Jež v kovovém a šerém se tónu tmějí
Den co den pusty.

Klid božích muk, jež v samotách práchnivějí,
Klid křížů vetchých, zčernalých za soumraku
Kdes v zapadlých a bezlidných krajích, plných
Ustydlé hrůzy.

Klid v lodích starých, zbloudilých v oceánech,
Jež na Severu zamrzly v ledech věčných,
Jichž mužstvo dávno zhynulo pod stožáry,
Zmořeno hlady.

Klid umrlčí a zsinalý, ustrnulý,
Jak kraj je v noci v měsíci zelenavém,
Klid všech, kdo dlouho kráčeli, aby klesli
Uprostřed cesty...

HYMNUS KE CTI SVATÉHO JIŘÍ

Své písně nejprudší a nejžhavější barvy
Dnes chtěl bych nanésti k tvé poctě, svatý Jiří,
Jak malíř misálu své umění ti dáti,
Jež sluncem žehnoucím a prudkou duhou hýří.

Tvé mládí miluji, žár lásky, purpur krve,
V mé nervy zesláblé jež roní vonné stopy,
A mužnou sílu tvou, jež tělo štíhlé láme
A jeho linie, když zvedáš těžké kopí.

Pozemské vinice jsem zahořklé pil víno
Až posud, poutník mdlý, pod urážkami žití...
Dnes svého vítězství chci v tobě zpívat chválu.

Ať syčí záští dál! Já ve svou vděčnou duši
Tvé krásy paprsek chci s láskou zachytiti
Jak v misku z jaspisu krev svatou rytíř Graalu.

U HROBU DANTOVA V RAVENNĚ

Jsa uštván, vyvržen, teď klesáš osamělý,
Florentský vyhnanče. Stín Vergilův se ztrácí,
A Beatricin zrak, jak jantar zprůhledněly,
Od vrásek tváří tvých se v lůno Ráje vrací.

Jest dílo u konce. Tvá hlava, obtížená
Jak shnilou třtinou tůň mrtvými myšlenkami,
Se k prsům schyluje, pohublá, zachmuřená.
Kdo žili pro jiné, zůstanou posléz sami.

Stín věčné nicoty tvou duši navždy schvátí.
Jdeš neznám Ravennou, jsa raněn všeho zradou.
A ty, jenž písní svou jsi chtěl jak vichrem váti

U štítů nejvyšších, jak Sibyla teď s bradou
Stařecky vysedlou, jdeš lhostejně v hrob tmavý,
Bys spal tam, zhrdaje marností příští slávy.

ZA ZPRÁVY O SMRTI KRÁLOVNY ALŽBĚTY

Květino subtilní, tak záhadného nachu!
Královno! bez hlesu pod dýkou vraha skleslá,
V tmu jež jsi podsvětí svůj hrdý smutek vnesla,
Alžběto, zdravím tě, ty z krve Wittelsbachů!

Když jedy nejtmavší jsi žití svého pila,
Vtisk' Osud v čelo ti diadém bolesti.
Na purpur královny, mne hloubka pokořila
Tvých krutých zoufalství a tvého neštěstí.

Vznešená sestro všech, kdo v samotách svých žili,
Kdo trpkost z života s grandezzou knížat kryli
Před zrakem ostatních, buď hrdě zdravena!

Ty s tichým úsměvem jsi troskami snů přešla,
Do marné věčnosti jsi s resignací vešla,
V svém smutku záhadném tak náhle zlomená...

(Psáno 11. září 1898.)

ZA ZPRÁVY O SMRTI PAULA VERLAINA

Je-li třeba, Pane, aby chrámu tichem
Pyšný hlas se třásl, zlomen slávou tvou,
Nad duší se slituj, zhnusivší si rozkoš,
Zesláblá jež klesla v klín tvůj s důvěrou.

Je-li třeba chléb tvůj přijmout z ciboria,
Srdcem kajícným svůj rozjímati hřích,
Nad raněným chodcem slituj se, ó Pane,
Z cisterny jej napoj duší znavených!

Villonův vnuk pozdní, krčmou žití kráčel.
Před branami Emauz prosil tebe v trýzni:
Pane, zůstaň se mnou! Nepovrhuj mnou!

Vstříc jdi, Pane, tomu, jenž před tebou klesl!
Z vinice své Lásky napoj ho, jenž žízní,
Z temnoty jej zdvihni v slávu nebeskou!

SMRT BÁSNÍKOVA

Za Jaroslavem Vrchlickým

Až na dno dopil jsi tu hořkou, rmutnou číš...
Jen ještě okamžik... vše skončeno... tma kyne...
Na louku podsvětnou, stín bledý, odcházíš,
Jenž byl jsi básníkem své vlasti nehostinné...

Však než se napiješ z vod Lethy, vzpomeneš,
Své dílo břemenem jak vlekl jsi dny všemi?
Nemysli na nic již a zapomenout spěš...
Je lépe umírat než žíti v této zemi.

Je lépe změniti se v kámen nehybný,
Než cítit, mysliti zde, kde jsme věčně sami,
Je lépe rdousiti než zpívati své sny.

Z vyhnanství v pravou vlast se nyní vracíš svou.
Thanatos pokrývá tvé stopy fialkami,
A stíny antické vstříc tobě vlídně jdou...

BLÁZNIVÝ RYTÍŘ

Hypochondrií trápen,
Tak bloudil noční tmou.
Oh, dolů, dolů moci,
S blouznivou touhou svou...
I vešel v sál svých předkův
A kráčel jeho tmou.

Šel mimo dlouhou řadu
Portretů zčernalých.
S pathosem feudálním
K nim ruku v pozdrav zdvih'.
A tuto alokuci
Měl k řadě předků svých.

— Rytíři, plní pýchy,
Je slávou kryt váš štít,
Za vámi jde má touha,
Neb vy jste znali žít.
Ať v zápas nebo v tanec,
Vždy uměli jste jít.

Já nejdu ani v zápas
A ani do tance.
Svět zapomíná na mne,
Smutného vyhnance.
Života žiji matné
Jen polonuance.

Dnes dědicem chci slávy
A vaší touhy být.
Meč připnu k svému boku
A zvednu blesknný štít.
Ať v zápas nebo v tanec
V svět chci dnes vzpurně jít.

A s nepřáteli všemi
Já svedu zápas zlý.
Až začnou nezkroceně
Řvát mého erbu lvi,
Tu přede mnou svět celý
Se v bázni pokoří.

Hypochondrií trápen,
Tak mluvil noční tmou.
Oh, dolů, dolů moci,
S blouznivou touhou svou...
Procházel sálem předkův
A opíjel se tmou.

A přišel úsvit ranní,
Jej v snění ještě stih'.
Sám, jako by byl mrtev,
Stál bledý teď a tich
V zamlklé společnosti
Třiceti předků svých.

A jak mu slunce záblesk
V obličej zasvitne,
V zrcadle zhlédne mdlobné
A zvadlé rysy své.
V prořídlé sáhne vlasy
A takto zavzdychne:

Nic nezbylo z té slávy,
Jež bídně práchniví,
Než třicet mojich předkův,
Erb dávno plesnivý,
Sest slabik dlouhé jméno
A rytíř bláznivý.

Jsou ještě rty, jež ohněm
Zaplanou na rtech tmou.
Jsou ženy jemné, bílé,
A muži krásní jsou.
Co platno však k nim jítí,
Když všichni cizí jsou!

I zavzdych' prudce rytíř
A ruku k nebi vztáh'
A proklel erb svůj pyšný,
Své živoření v tmách.
A proklel cit a duši
A rozpadl se v prach.

PASIFLORA

PASIFLORA

V odboji kolem celý svět se zdvihá...
Zde minulosti mlčí Golgata,
Zde smutek ponurý a věčná tíha
Jak mdloba myrhy, v hrobce zajatá.

Jdou krajem světla zsinalá a chorá...
Zde pochybnost a neplodný jen žel,
Zde každá naděje jak pasiflora
Má v nitru stíny vlastních mučidel.

Golgato česká, zas tě Osud míjí?
Má Kristus tvůj dál kříž nést na své šíji,
Má nepřátelům v potupu být, v smích?

Má věčně touha, jež tu sirá zbyla,
Jak Veronika v plátna svoje bílá
Jen stírat stopy tváří zmučených?

(Psáno roku 1917.)

BÍLÁ HORA

Kraj pod lunou spal v těžkém smutku svém,
Jím agonie stříbra časem chvěla.
Já šel jsem zamyšlen jak hřbitovem,
Kde každá vina dávno zpráchnivěla.

Od Hvězdy zavál z černých stromů děs.
Já ke zdi schýlil hlavu. Noc kol tichá...
Ne, byl to klam, že rtů se ozval hles.
Je němo zde... Již nikdo nezavzdychá.

Je v dáli Praha... Tuším světla tam
A lidi... Ale jak jsou všichni cizí
Teď mému srdci, jak je všechno klam!

Co chtějí, nevím, kam jdou, sotva vím.
Mé doby snaha jako přelud mizí.
Jdu k mrtvým jen, jen mrtvým rozumím.

(Psáno 8. listopadu 1904.)

SALVATORSKÁ LEGENDA

V chvíli půlnoční proč v stín se mísí
Přízrak váš, proč bloudí tady tmou?
Věříte, že vzkřísí se, co kdysi
Zhynulo zde vítězovou mstou?

Světlo zelenavé teď se vlilo
V týnské věže, v chmurný jejich štít.
Mluvte tiše, by se nevzbudilo,
Co má navždy, navždy mrtvo být...

Přízrakem je češství v těchto zdech.
Mluví z minulosti, z plísně její,
Z všeho... Pouze v lidech němo všech.

A jen básník cítí v dumách svých:
Branou jest, jíž mrtví procházejí
K půlnoci v stín hrobů neznámých.

(Psáno roku 1902.)

ZÁPAD NAD PRAHOU

Obloha v purpur nejtěžší se halí,
Jenž posléz obrys Hradčan osvítí.
To chvíle tragická, v níž přijíti
By mohl osud... Cítíš... cos mře v dáli.

Bojiště vzdálená teď v krvi plají.
Zde němá skleslost, žaly bezjmenné.
Na mostě světci zraky kamenné
V prázdnotu nebes marně upírají.

A duše pod hořem se zvolna níží
Jak větev pod sněhem. A noc se blíží,
Hvězd zlaté světlo chví se v daleku.

Je konec všemu? Hasne zákmit spásy?
Jak stráž by na stráž z věků do věků
Volala temně, z noci slyšíš hlasy.

(Psáno roku 1915.)

KARLŮV TÝN

Jak zbudovaný z drahokamů, zlata,
Hrad, schránka divů, skryl se v samotách.
A s chvěním chodec překročuje práh,
A s chvěním duše, kouzlem smutným jata,

Se v stopy krále-samotáře sklání — — —
Vše spí zde jako v dávných věků tmách...
Jen v dáli vzeplál bojišť krutý nach,
Smrt na nich slaví rudé vinobraní.

Bouř žene nejčernější chmury v dáli...
Zas orloj bije hodinu, jež nese
Dědictví tvému rozhodnutí, králi...

A procházejíc komnat řadou šerou,
Najednou duše cítí, jak se třese
Stoleté zdivo úzkostí i věrou...

(Psáno roku 1917.)

PADLÉMU PŘÍTELI

Proč smutné zraky tvé mým stále plají snem?
Jsi mrtev, příteli, — co k zemi tebe váže?
Proč leháš v duši mou tak těžkým přízrakem?
Nač hlas tvůj z podsvětí se stále teskně táže?

Svou vůlí mystickou se vracíš z prohlubin,
Jež tebe zhltily, jichž děs tě v propast stáhl?
Jsi nyní bez jmena, jsi ničím, jsi jen stín,
Snad ještě méně jsi, ty, jenž jsi vše být prahl.

Hrob strávil vápenný tvé tělo... Děl hřmí spěž
Dál temně nad tebou... Chceš v život ještě věřit?
Ne, marně zpytati dno mojí duše chceš,
Jak mořskou hlubinu chce olovnice změřit.

V říš mlčení se vrať, než západ doplaje!
Tvůj osud odešel, již nevejde v tvou dráhu...
Jak z jara nad hrobem sníh ztuhlý roztaje,
Tak bolest vzpomínek se vytratí v slz vláhu.

Vše vyžít toužil jsi, všech moří bouřlivých,
Hvězd tajů zmocnit se, vstříc jíti dálným světům,
Dal's v nocech plných tmy růst růžím vášní svých,
Dal's ducha perutím v nich mávat k novým letům.

Jsi změněn v nicotu... A v těchto stěnách mých,
Kde ohněm toužebným snu líčil's krásu svého,
Jsi jako oněmlý hlas houslí rozprasklých,
Jak popel, kryjící dno krbu vyhaslého.

Rci, proč se nevracíš do Hadu věčných tich?...
V mdlém stříbře zrcadla se shlížím rozechvělý.
Zrcadlo! Hlubino ty svitů klamivých,
Zda tváře uchováš, jež v tebe kdysi zřely?

Zda vrátíš obraz mi, jenž kdys se v tobě třás'?
Zda vyrveš naposled jej k žití ještě z hrobu?
. . . Zrak, jemuž určeno, by také navždy zhas',
Nikoho nevidí než vlastních tváří mdlobu . . .

VLTAVA

Z dob dávných přicházím, kdy ještě v pralesích
Můj šum se rozléhal, kdy plno vůní chvělo
Se kolem pryskyřných, kdy ve vlnách se mých
Jen nebe ze zlata a z ambry obráželo.

Nad skalou vyrostla tvrz náhle. Lidu ruch
Zdi její oživil, a heroicky chmurné
Se zpěvy vznášely teď v perleťový vzduch,
S ním zněly v souhlase mé katarakty vzpurné.

Já město viděla teď růst a mohutnět
A národ, před bohy jenž skláněl zbožně hlavu.
V proroctvích Libuše jak orlích křídel vzlet
Já zřela budoucí se jeho blížit slávu.

A mocná knížata jsem zřela na trůnu,
Jenž hořel v klenotech, než v proud se krve zřítil.
Mně Karel v čelo dal most jako korunu,
A Hradčan zlatý stín se v zrcadle mém vznítil.

Já doby viděla, kdy lidu splněn sen,
Kdy štěstím chýlil se jak větev plodů nachem.
Já doby viděla, kdy o vše oloupen,
Jen Bohem ještě zřen, se plížil cesty prachem.

Vše s ním jsem sdílela, žal každý, každý vzdech,
Když v rytmu bouřlivém jsem jeho sny mu tekla,
A s ním jsem truchlela, když v osudových dnech
Jak brázda za lodí se bolest za ním vlekla.

Tisíckrát mřela jsem v tmě nocí neplodných,
Tisíckrát vstávala s ním v zlatém listí jitra,
Purpurně tragická, jsem s ním šla v dobách zlých,
V dnech štěstí jisker vír mi stříbrem šlehal z nitra.

Jak dlouho bude chvět mnou ještě onen sen,
V němž budu splývati s tvou radostí i mukou?
Jak zvonem zvonice teď touhou rozzvučen,
Zas díla chopil ses, jež rvali tobě z rukou.

A kde byl zápas dřív, teď rozhostil se smír,
Kde dusil záští dech, zří láska okem bdělým,
Kde zrýval duši děs jak temno netopýr,
Duch vře zas nadějí jak úle vzruchem včelím.

Na věky bojiště ať v úděl krutý máš,
Ať teče v rubínech dešť krve tvojí plání,
Ty k bojům poražen vždy znova povstáváš,
Kde chtěli smrt tvou zřít, zří jen tvé z mrtvých vstání.

Jdeš z věků do věků jak rytmických vln střik...
Jen ty jsi věčností, já jsem tvůj symbol pouhý:
V tvém slyším mlčení všech, kdo se rodí, vzkřik,
A v pochybnostech tvých všech nezrozených touhy.

(Psáno roku 1915.)

MEDITACE V KAPLI SVATO-VÁCLAVSKÉ

Jdu dvorem, krok můj v prázdnu dutě zní.
Jak po listí, jež v podzim opadává,
Zde šlapu po vzpomínkách mrtvých dní.

V snů pavučinách hrad jest opředen:
Co v dáli Osud plný síly vstává,
Zde mlčení, zde němý spánek jen.

Zde Agonie prostřela svou říš.
Zde slyšet stesk, jak v šerých sálech kvílí,
Však nikdo nevzbouzí se k činům již...

Proč, duchu můj, sem stále bloudíš tich?
Jak orel, jemuž křídla poranili,
Proč jen se vznášíš nad hnízdem muk svých?

Zvon svatovítský volá... Jeho hlas
Se zdá mi mostem, po němž z minulosti
Stoupají v dnešek mrtvé duše zas.

Jdu za tím hlasem v chrámu temný chlad,
Jenž mrtvé krále mrtvé říše hostí —
A v kapli vcházím, kde zřím světlo plát...

Ne... není třeba modliteb zde tvých,
Zde za tebe se modlí každý kámen
Na těchto stěnách, stářím zčernalých,

Kde zlaté legendy zrak může číst,
Kde blyskne v zeleň chrysoprasu plamen,
Kde fialově vznícen ametyst.

A náhle cítíš ve snu magickém:
Postavy v tobě jako po žebříku,
Jejž kdysi Jakub viděl v spánku svém,

Teď vystupují z dávno mrtvých dob...
To duše všech jsou, kdo tu slova díků
A bolestí svých složili jak v hrob,

To celé plémě kdos teď probudil,
Je s tebou zde, a cítíš, že jsi vzešel
Z plemene toho, že jsi jeho díl,

A jak bys v prohlubni teď věků stál,
A jak by tebe Věčnosti dech přešel,
Ty cítíš, zde je Monsalvat a Graal.

Zde stojíš nad zakletým pokladem
A nad slávou, jíž vyjít z hrobu brání:
Zde pohroben je světcův diadém.

A chtěl bys vzkřiknout, ale němý ret
Jen chví se. Sedm mečů Křižování
Zříš v prsou Dolorosy-Vlasti tkvět.

Volného světla slunce nesmí zřít...
Hekate s vlasy z hadův ozařuje
Jí cestu chmurnou, kterou musí jít...

V porobě vrahův úpí den co den
A jenom blouznění v mdlé hlavě snuje,
Že přijde přízrak, slávou opředen,

Kdy korunu těch svatých kamenů,
Jež řezal Osud, a z nichž rubín prýští
Jak z tepen krev, zas uzří vloženu

Na hlavu svého krále, zápasit
Kdy uvidí své syny na bojišti,
Již chtějí pro ni žít a pro ni mřít.

...Je Chimérou vše... Stín se schvívá v kout,
Kde v slzách klečíš, zhroucen pod svou mukou —
A ty bys toužil nyní vykřiknout,

Bys vzbudil hlas i v mrtvých kamenech:
Přej, Osude, nám držet zase v rukou
Svou hvězdu... Marno ... vlastní slyšíš vzdech.

(Psáno v říjnu 1916.)

MŠE U PANNY MARIE VÍTĚZNÉ

V svěc zlatě hořícím svých tváři vznáší něhu
Marie Vítězná, tak tajemná jak v snách,
Posvátná, bělostná, jak z vyhaslého sněhu
V oblouku oltáře by vyrůstala v tmách.

Dav klečí ponurý tu před ozdobnou mříží,
Za varhan chorálu se sklání oddaně.
V pláštíku hedvábném, pln stříbra, na něj shlíží
Ježíšek s oltáře, jenž září po straně.

Teď zpívá hymnus lid. Já nevím, za té písně
Vítězných akordů proč vstává tíha vin,
Já nevím, najednou proč smutek plný tísně
V hloub srdce propadá jak na dno studně stín.

Já nevím, proč se zdá, že den je pašijový,
Za mrtvé bratrstvo že modlí se ten lid,
Za pole zdeptaná a za vzdálené rovy
Na dávných bojištích a padlých hrdin klid.

Já nevím, najednou proč vidím pláň, jež dýše
Hrobovým oddechem. A nad ní měsíc vplul
Do mraků stísněných, tkví nad zemí teď tiše
Jak s lože zvábený v noc jasnou somnambul.

A v hrobech bezjmenných zřím vstávat mrtvých davy
A vidím lebky jich, kde zetlel každý vlas,
A oči, se vzdorem jež v křišťál noci tmavý
Teď jiskry metají a zhasínají zas...

A slyším, nad krajem bič Huertův jak sviští,
Co náhle brunátní kol obzor v požárech,
A slyším bubnů hřmot, jenž zní na popravišti,
Kde z číše lidských těl tvůj, krvi, tryská žeh!

Marradas, Dominik se tyčí zasmušilý
Nad kryptou národa, kdy rekviem mu zní...
Je Praha katafalk, a kolem zanítili
Pochodně nadějím všem navždy pohřební.

Lid posléz zapomněl i na proud krve trysklý.
Vítězná Marie! K tvé poctě hymnus zní...
Tak provždy porobu v lid tento zpupně vtiskli,
Jak prsten vtiskuje znak ve vosk smuteční.

Hlas varhan doznívá. A voskovice teskné
Se třesou modravě, pak zmírá zlatý jas.
Sám sobě cizí jsem, jen zákmit hlavou bleskne
Myšlenky prchavé, by v bezvědomí zhas'.

Jdu zvolna v ulici. Zář slunce náhle schvěla
Se v zraky zesláblé a budí naději.
Jak vlna radostná by dotekla se těla,
Tep krve zrychlil se teď v žilách prudčeji.

Spěch chodců, povozů já vidím, smaragd báně,
Jež pne se nad městem, a vidím Karlův most
S alejí svatých soch a řeku vidím, stráně
Petřína v modři par a Hradčan drahý skvost,

Zřím kapli václavskou a z drahokamů stěny,
Týn štíhle vztyčený, v mhách spící Vyšehrad,
Já tebe, Praho, zřím, tvou krásu, zanícený,
Lom světla paprsků, hru duhy, blyskných vnad,

Má Praho, Praho má, já tebe cítím, Věčná,
Jak stále rostla jsi... Jak hudbu tajemnou
Tvůj rytmus slyším teď, jak hřmí, a nekonečná
Jak s pulsem bijícím jdeš světlem a jdeš tmou.

A blesky přijímáš a všechnu zlobu nebe
A v jarech kveteš zas a mládneš v stoletích.
Tisíce životů jsi lačně vssála v sebe,
Tisícem myšlenek jsi rostla synů svých.

Tvé příští blíží se — ať blesky ještě bijí,
Zrak zírá nadějný už s věrou do dálky.
Tam vzrůstu skryt je ruch, tam síla zvedá šíji.
Tam rostou tajemně jar příštích fialky.

Tam příkrov padá již ne s mrtvých, kteří tlejí,
Však s reků budoucích, jichž tušíš znamení.
Tam velikonoční se zvony probouzejí,
V chorálu posvátném se blíží vzkříšení...

(Otištěno po prvé v dubnu 1918.)

DŮM SNŮ

ŽIVOT A SMRT

Prach mrtvých dýcháme, jich ve všem zříme stíny
A zemí kráčíme jen jejich stopami.
Dnů našich radosti jak růže kvetou z hlíny,
V níž kosti zetlely těch, kdo šli před námi.

Jen z druhých zničení vzplát může Život zase,
Jenž tyčí vrchol jen, by blesk sjel v bazalt skal.
Duch, který rozehrál třpyt krystalů svých v kráse,
Dřív musí zhasnouti, by nový duch zas vzplál.

Ty, pro nějž umírám, bys mohl po mně žíti,
Zda na to vzpomeneš, co nitro mé teď cítí,
Až klesnu v nicotu, z níž kdysi duch můj vstal?

Ty, vzrostlý ze zkázy, v niž všechno teď se řítí,
Co sen můj miloval, chci tebe pozdraviti,
Až ve prach zašlápneš, čím duch můj v touze plál.

HŘBITOV SRDCE

Jak v lese rezavém v list zkrvavělý kanou
Ledové krůpěje v den smutný, podzimní,
V mé srdce klesají, když větry z dálky vanou,
Vzpomínky tesklivé všech navždy prchlých dní.

Zrak touží naposled v svit chorý slunce zříti,
Jež v zlato pavučin teď vpředl pavouk - spleen.
Však život doznívá jak hodin temné bití
Kdes v síni zavřené, kam vchází pouze stín.

Chce duše vzkřísiti své touhy jasný vznět.
Však padá v muku svou, jež jediná v ní žije,
Jak padá nemocný v své horké lože zpět.

Mé srdce zapadlou je cestou, kterou zřím
Jet povoz pohřební, co život hrobař ryje
V dní marných budoucnu hrob mrtvým nadějím.

BENÁTKY

Když nejzářněji slunce vzplápolá,
Flór šedých smutků s blyskným zlatem splyne,
A mimo puklé stěny gondola
Bez hlesu němou lagunou se šine.

Zde chvíle mdlému srdci nebrání
Jít za snem marným, láskou nikdy zřenou.
Sem trýznivý spleen choré zahání,
By klesli zde jak v hrobku ozdobenou.

Ty mroucí město, ve vod truchlých lůně,
Fiolu omamné a těžké vůně
Jsi utvořilo jako zázrakem

Milencům zklamaným a v žití štvaným,
Jich žhavým touhám, marně vyplýtvaným,
Posledním láskám k nikomu a k všem.

MELANCHOLIE

Nad mědirytinou Albrechta Dürera

Vím, je čas již, by noc pohasila
Barvy věcí černým křídlem svým.
Vím, je čas, by touhu s temnem slila
Bezhvězdným a s proudu šuměním.

Nicotu má duše hrdě zdraví.
Poslední své sčítá zbylé dni.
V dráhu Smrt se kloní jak stín tmavý
Večer na hodiny sluneční.

Kdo kdys toužil, vidí všeho klam.
Nevyčítá, všechna přání složil,
Nezří v dálku, nezří k výšinám.

Kdo teď sám je, bude navždy sám.
Vidí prázdno všech dní, které prožil,
Hlavu sklání, vstříc jde věčným tmám.

EPITAF

V dnech mého žití jasu slunce není,
V mých cestách štěstí nenechalo stop.
Před každou láskou šlo hned rozloučení,
Než vzešla touha, tměl se blízko hrob.

Má poesie nemá komu zníti,
Svým chladem nepřízeň ji zdrtila.
Sen pohrobila, než jej mohla sníti,
V snů mrtvých sarkofag se změnila.

Tam někde v dáli vrak můj hnije dnes,
Jak do hlubiny nenávratně kles', —
Chceš, duše, aby k němu touha plula?

Vzpomínek mrtvých nechci vzbouzet teď.
Sny, jež sním ještě, házím v nepaměť
Jak věnce v moře, kde loď utonula.

RADOST ZÁNIKU

Myslil jsi na to, až budeš umírat?
Vzpomínal jsem celou noc, chodě komnatou,
V samotě a tichu noci...
(Jak bylo všechno stlumeno a stísněno!
A neurčité jako ve snu!)
Bázlivá vůně šla prostorem
Jako vzpomínka hlavou snícího,
Slabě rozdýchaná a umdlená vůně.
(Pamatuješ?)
— Cítil jsem vůni, zbylou z věnců,
Jež odnesli na hřbitov.

Proč jsi se zachvěl?
Děsíš se tajemství nočních smrtí?
Děsí tě uzamčené tuhé rty?
(Jejich červenost se odbarvila
Pod polibkem zrádným...)
Děsí tě zlámané rysy,
Zlámané v smrtelné křeči?
— Tělo je smutné, mrtvé tělo,
Tělo z vosku, zkažené v chorobě,
Tělo, jež jsem tolik miloval,
A jež mi teď všechno vyčítá...

Vzduch dýchal tuberosami
Pronikavě a vtíravě,
A v dešti květin
Se mračila mrtvola
Strhaných rysů

Po zápase posledním...
Úzkost se proplížila nitrem
Jako noční vítr stínem usnulých větví,
A žal padl v duši
Jako dutý úder v zastřený buben...

A přece je lehko umírat.
(Nezdá se ti?)
Tak lehko!
Předměty jsou příliš smutné,
Ty, které mají stále trvati
(Pro nezničitelnost hmoty).
A proto bylo tělo tak zsinalé
A smutné,
Že zůstane a bude
V tvarech hmoty.
Jen duše jde
A nezanechá stopy
A uvadne
A nerozptýlí vůně.
— Chápeš, jak lehko duši,
Když vychází z hmoty?

TRYZNA

Mne často v samotě cit zvláštní schvátí;
To bývá podvečer, kdy tvary věcí hasnou,
Kdy dokola kraj v šerých flórech splývá
A chladne, chladne...

Já mrtvých vzpomenu, žijících kdys mně blízko,
Jichž ruce v stisku přátelském se dotýkaly rukou mých,
Ty ruce znavené a navlhlé a mrazící
A pochmurné jak z vosku,
Ty ruce příliš jemné, ruce nemocných,
Již mřeli v zdlouhavých chorobách.

Není mně líto těl, jež shnila, a lásky, která vyhasla,
Není mně líto rozloučení navždy a odchodu v tmy —
Ale je mně líto vlhkých očí,
Jež se upíraly na mne v soumraku jizby, —
A z nitra vystupuje žal a mučivá touha
Po těch, kteří odešli
V dálku,
Po těch, kteří odešli
Navždy....

Bratře!
V hlubinách duše jsem našel ten výkřik.
Bratře, můj bratře!
Nocí bloudím vždy dál a dále,
Mrtvou tiší,
Tmou...
A smutek jde se mnou,

Věrný průvodce.
Zoufalý jako štkání těch, kdo naslouchají
Modlitbám za zemřelé v hospitálech zámořských,
Ztrnulý jako smutek měst,
Jež vymřela morem o polednách,
A děsivý jako mlčelivý smutek hřbitovních křížů,
Seskupených jako zástup truchlících o půlnoci,
Nocí se vleku, pod nebem se vleku,
Jež se dívá na mne, postříkáno stříbrem,
Chladnými zraky lhostejných hvězd,
A toužím se přiblížit k tobě,
Přízraku bílý,
Přízraku klamivý,
Uchopit vlající roucho bytosti tvé, odešlé v Neznámo,
Bytosti tvé, odešlé navždy, ó bratře!
A zdá se mi, že's již teď tak blízko,
Že cítím dech tvých úst, jež se dotýkají mého čela,
Je mi, jako by ovíjela lichotná látka nahost mého těla,
A cítím sladký zmatek, jako by hledala přátelská ruka
Sblížení se mnou,
— — Ten známý dotyk
Tvých prstů, tak jemných, tak nervosně jemných!
A již nejdu sám,
Ale v tvém objetí,
V lázni teplé tvého těla, přitisklého k mému
A prohřívajícího stravujícím ohněm mé údy —
A cítím proud krve v tvých žilách,
Jemné chvění nervů,
Jako by rytmus tvé bytosti splýval s rytmem mého těla,

Jako by se sdílelo chvění tvého těla s chvěním mého těla,
Jako by tloukla srdce naše jediným tlukotem,
A jako by dýchala ústa naše jediným dechem!

Marně!
Jsem sám
V studených
Tmách!
Vše se ztratilo jako sen,
Jak mdlý nádech splynulých barev,
Opřádající vysněné tvary
A odvátý náhle
S bytí všeho...
A zase bloudím mlčící nocí,
Vždy dál a dále,
Mrtvou tiší,
Tmou...
Nocí se vleku, pod nebem se vleku,
Jež se na mne dívá postříkáno stříbrem,
Chladnými zraky lhostejných hvězd,
A v duši je jako v sále po svatebním kvasu, kde zhasili světla,
A v duši je mrazivo a v duši je temno
A neukojitelný žal a mučivá touha
Po těch, kdo odešli
V dálku,
Po těch, kdo odešli
Navždy...

RÊVE D'OR

Zda pamatuješ
Večera pozdního,
Jímž chvěla předzvěst
Podzimních chladů?
V zahradě ztichlé
Tvá ruka sáhla
Po keři růžovém — — —
A zlato plátků
Tiše se rozpadlo,
Sneslo se v trávník,
Na zvlhlou stezku...

Rêve d'or... sne zářivý
Zašlého léta...
Nikdy jsem nemyslil,
Že uzřím tebe
Hynouti takto...
Nikdy jsem nemyslil,
Že z chorých kalichů,
Prosáklých deštěm,
Rozsypeš posléze
Žluť lístků bezvonných,
Pohaslé zlato,
Šperk zašlé krásy,
Na chladnou zemi...

Rêve d'or... Proč vracíš se
S mrtvým snem v duši?
Proč z představ zapadlých

Křísí se vzpomínky
Hodin těch šťastných,
Jak z listí loňského,
Mrtvého navždy,
Se prodírají
Sněženky z jara?

Sám, stoje u okna
Komnaty tiché,
V níž mlčí minulost,
Zřím v nebe noční,
Na hvězdy třpytivé
Velkého Vozu —
Ale květ žádný
Věčného keře hvězd
Neplaje takovou
V paměti silou,
Jak plají zhynulé
Květy tvé zlaté,
Vzdálený keři,
Jak pozdrav vonný
Z prchlého léta,
V němž láska žila...
A vím teď: pohled
Na moře siné,
Na hory azurné,
Na chmurné, hluboké
Severní lesy,
Na města hlučivá,

Na mosty, věže,
Nezmůže nikdy,
Bych mohl zapomnět
Na smrt tvých květů,
Rêve d'or, můj keři,
V němž se mi zjevil
Náhle bůh zmaru
V truchlivém ohni
Zlat agonických,
Rêve d'or, kdy žil jsem
Naději krátkou
A hoře věčné...

Hlas hodin zanáší
Vítr sem z věže.
Ale je lhostejná
Mně každá hodina,
Jež v sluch se hlásí.
Půlnoc? Je počátek
Dne zase nového?
Nemyslím na něj.
Ale zřím zákoutí
Vzdálené zahrady,
Starého altánu
Zarostlé stěny,
Kapradí podél zdi,
Veliké kalichy
Modravé clematis,
Zřím hořké tajemství

Smrtelných věcí,
Květů, jež kvetou
Několik chvílí,
Lásky, jež žije
Jediné léto.

Rêve d'or, vím, všechno
Je přelud pouhý,
Vím, o vše oloupí
Nás osud posléze,
Smrt zbývá ze všeho,
A srdce chladne,
Vím, šťastné hodiny
Mizejí v dáli,
Jak včely těkavé
Odlétnou z jilmu.
Vím, nutno pohřbíti
Naději, bolest,
Lásku a hoře...
Rêve d'or, však přece jen
Nemohou v duši mé
Zhynouti květy,
Jež jsem zřel pláti
Na tvém kdys keři...
A ten, jenž lhostejně
Vše míjí v světě,
Na dlouhé myslí dni,
Na dlouhé noci
Zimy, jež nastává.

A na keř myslí teď,
Jenž chví se schoulený
V zahrady koutě,
Opuštěn, oloupen
O květy, listí
Podzimním větrem,
Na keř teď myslí,
Který zřel v létě,
Úsměvy jeho
A jeho štěstí —
A jenž zří v holou pláň,
V noc, v spánek všeho,
A jenž zří truchlivě
Na nahé hroty skal,
Na bezdné propasti,
Na rokle pusté,
Na vody váhavé,
Na nebe bezměrné,
Na srdce prázdné . . .

PROSBA

Tisíckrát odmítnut, já v život přece věřil,
Tisíckrát poraněn, já vstával v příští době.
Po šesti úmorných dnech života, Dne sedmý,
Neděle mystická, ó Smrti, pozdrav tobě!

Nejhlubší moře jsi, ty přijala jsi všechno,
Co zde se zrodilo. Vše v tebe posléz vplulo,
Všech lidí osudy, jich lásky, bludné lodi —
Vše posléz v hlubinách tvých navždy utonulo.

Ó dej mi, Smrti, dej, až klesnu v stín tvůj tmavý,
By duch můj na konec svou bolest v tobě skryl,
V tvé ticho zakuklen jak bourec do hedbáví,

Ó dej mi, Smrti, dej, až klesne vrak dnů mých,
Bych nesnil o Věčnu, bych snil jak dnes sen žhavý
A plný bolesti jen o dnech pozemských ...

MRTVÉ LÁSCE

Já přišel příliš pozdě v život tvůj.
Smrt byla blízko tebe, žily jen
Tvé oči ještě — aby pohlédly
Do zraků mých a uhasly pak navždy.

Vy oči, hvězdy samotářských nebes,
Paprsky jiných světů tajemných,
V pozemské zraky moje sestouplé,
Ach, jakou tíž jste měly v hloubi své!

Má mrtvá Lásko, před odchodem ještě
Jsi oslovila duši toužící.
Já slyšel hlas tvůj. Všechno zmizelo.
A žiji dál... Jak možno dále žíti?

Snu zlatého ty formo odvěká,
Tys vyhledala slabých zraků mých,
Bys vlila do nich toto šílenství,
Pod nímž se chvěji od té chvíle navždy.

Můj život vyhloubila's jako hrob,
Bys klesla v jeho lůno. Stvořila
Jsi prisma z mého nitra, rozkládajíc
V něm všechny barvy, všechny ohně své.

Má mrtvá Lásko, na rtech s jménem tvým
Procházím světem, všechno živoucí
Mi muka působí, a všechno mrtvé
Mi křísí drahý hlas tvých zmlklých rtů.

V svět nenáležím živých. Čelo mé
V svém sněhu hostí tvrdý, chorý stín,
Můj život jest jak mramor, z něhož nikdy
Se umělcovo dílo nezrodí.

Však přece, přece marně nežil jsem.
My jsme se potkali a rozloučili —
A ať teď chodím s prázdnem v očích svých,
Dík! jednou byl v nich přece paprsek —
A ostatní vše smyslu nemělo!

HOROSKOP

Duše, slyš tajemnou půlnoční zvěst,
V hlubokém tichu teď pohlédni němě
V propadlost cest,
V temnoty ovlhlé země
A ve svit hvězd.

Duše, slyš tlumeně Věčna hlas znít:
Nebude úkoje nikdy tvé touze,
Pohasne cit,
Věčný jest na světě pouze
Chladný hvězd svit.

Zdá se mi, v hrobě že ležím a tlím.
Soudím svůj minulý život a osud,
V záři hvězd sním:
Nikdo tak nezřel v ně dosud,
Jak teď já zřím.

Nikdo tak nezřel jich lhostejných plát.
V lásku, jež umírá, bezcitně svítí.
V květ, který zvaď,
V naději, která se řítí,
Lijí svůj chlad.

Marně jich hledat chce vznícený cit.
Světlo jich na duši neúčast schvívá
Jak z ledu štít.
Na oči mroucích se dívá
Dálný jich třpyt.

Duše má, netečno k tobě vše jest.
Sama se opij své marnosti vínem
Do prázdna cest,
Pouhého stínu jsi stínem
Pod věčnem hvězd.

Tajemná vůle tě na cestu tvou
Poslala, duše, a spoutala v jarmo
Hvězd sudbou zlou:
Z těch jsi, kdo zrozeni darmo,
Nadarmo mrou.

TOUHA NÁVRATU

V hvězd zlatě ametyst se nebe temný klene
Nad zemí vychladlou a v dálek rozpětí.
Jak poraněný pták nad hnízdo zkrvácené
Má bolest touží teď nad život vzletěti.

Byl život zajatci kraj cizí, nehostiný,
A jako z popelu byl každý jeho plod:
Já marně rozestřel síť k lovu do hlubiny,
Ji prázdnou vrátilo mi nepřátelství vod.

Těch, kdo šli přede mnou, teď hledám s toužným chvěním,
V krev jejich šlépějí jak v svatý příslib zřím.
Sním o nejsladším snu svých chvílí před zrozením,
Sním o svém návratu zas branou smrti k nim.

Ať vzkvetlo předčasně v květ umění mé mládí
Jak petrklíčů žluť před jarem na sadě,
Čtu o návratu slib v těch, kdo mne mají rádi,
I v světců bledosti na zlata podkladě.

Čtu o návratu slib v hvězd Písni rozzářené,
V stín duše skloněná teď o jediném sní,
By chopila ji Smrt, jak vody spád mlýn žene,
A rozdrtila ji jak zrní věčných žní.

Ó touho návratu! Já cítím, mám tvé rány
Teď v rukou, nohou svých, vstříc rozstřen dálky tmám.
Tvým náhlým šílenstvím teď stigmatisovaný,
Jak světec visím svým se tobě poddávám.

HLAS, VOLAJÍCÍ V NOCI

HLAS, VOLAJÍCÍ V NOCI

Kdo to zavolal mé jméno v hluboké noci? Nikdy jsem neslyšel svého jména tak volati.

Volá mne někdo, koho vypudil život? Nemohu se rozpomenouti — a temnoty mne matou.

Ale, bláhový, proč se zachvíváš? Vyveď ze zmatku své srdce jako lodivoda loď z bouřících vln...

Kdo to zavolal mé jméno v hluboké noci? Nikdy jsem neslyšel svého jména tak volati.

Volej, hlase, odkud chceš, z nejhlubší nicoty, z temnot, jichž neosvětluje již ani zarudlá hvězda...

Nevím, slyšel-li jsem již kdy tebe: ale vím, že tvá tíha dávno již není mou tíhou.

Kdo to zavolal mé jméno v hluboké noci? Nikdy jsem neslyšel svého jména tak volati.

Ale jsem jist, že slzy netrysknou již nikdy z mých očí, a že minulé již nikdy se nevzkřísí. Nevolej mne, hlase, neboť nepláči pro minulé...

Chvěji se jen pro to, co ještě není, chvěji se pro život a pro ostatní — a nedbám toho, co se zřítilo kdysi v nepaměť jako zvětralý čedič na dno strže...

DESŤ SPLEENU

Ó dešti tichý, nekonečný, padající v spící zdi starého města, v ztemnělý průplav, mlčelivý jako zrada, jež skrčena číhá...

Ó dešti mrtvý, pochmurný, v nějž vane vzdálený stesk mořského vichru, jako by sahala v obrovskou lyru chvílemi znavená ruka neviditelného hráče...

Mé srdce, osamělý vězeň, zachvívá se spleenem, můj zrak, zoufající cizinec, v šedivosti dojmů bloudí plochou náměstí, kde v kalužích těžké kapky bubnují, víří.

Chvíle za chvílí jde oněmle a zticha jako sen, jenž vychází, opožděn a lehký, v splývavých barvách z hlavy polo vzbuzeného.

A hodiny, veliké nástěnné hodiny s barbarskou řezbou, jdou těžce a váhavě, skličeny stářím, jako hlas kmeta, jenž se rozmýšlí, křísе slova, zhaslá v jeho paměti.

A mně je, jak bych zůstal tu sám, opožděn celým věkem, dýchaje vzduch mrtvého již století a poslouchaje pradávné deště na severním pobřeží.

A mně je, jak bych čekal marně na návrat plavcův, otce, bratří a přátel, jichž sten a nářek utonulých mi nese z dálky kvílivý vítr...

TANEC SMRTI

Kdo praví, že všechna ta světla životů, kahany umdlené a vypotřebované, vhozené do vlhka hrobů, pohasly v nich navždy?

Kdo praví, že sensitivní růže, jež jsme viděli na jaře kvésti na nejstarších hrobech, vůně prchavé a nepostižitelné, nedýchají rozkoší jako rty lidí?

Kdo praví, že pronikl tajemství semene, vloženého v půdu, a tajemství prachu, jenž kdysi byl jinochem neb ženou, dítětem neb starcem — a teď je pohlcen zemí?

Řekneš-li smrt, z hloubi hrobu něco volá: život. Řekneš-li život, dech zavlaje něčeho, co zabíjí vůně a na podzim střásá se stromů zvlhlé listí.

Není rozdílu v nich, náhlý a šílený život víří kolem tebe — a zatím co se jím proplétá v tisíci formách smrt, ničíc a srážejíc, věčný život zpívá, roste a uchvacuje tebe...

Ale smrt a život nejsou nikdy odděleny: smrt je zrozením a zrození smrtí. Jsou vlnami téhož moře a týmž rytmem jsou hnány.

Neskláněj čela, těžkého zádumčivými myšlenkami jako povadlými květinami, jimiž ověsili mrtvé skráně: nikdy nepřestaneš býti, a tvé srdce bude se zachvívati, i když nebude těla.

V cizích pohledech poznáš svůj osud, a z cizího osudu budou se dívati na tebe tvé vlastní smutky. Nepotkáš touhy, jež by ti byla cizí, a žádné srdce se neodhalí před tebou, bys mu řekl, že ho neznáš.

Nenajdeš samoty, kde bys byl úplně sám, a v největších davech neztratíš ani na vteřinu sebe. V poledním slunci stín smrti bude tebe zastírati, a sen tvého bytí v nejhlubších tmách bude se zrcadliti jako v nejzářivějším křišťálu.

Nejprchavější myšlenka, jež se leká sama sebe a chce mlčeti, najde ozvěnu v dalekých duších, a tam, kde je nejchmurnější a nejhlubší mlčení hrobů, náhle tebe osloví živé myšlenky zemřelých.

Věčný soulade všeho, řeky, mizející v oceánu, byste se vrátily ke svým zřídlům, věčná pouti ze sna v život a ze života v smrt,

Jediný hlase Věčného bytí, stkaný z věčné změny vln vždy týchž, z pradávných tužeb, z výkřiků, jež nikdy neoněmějí, odhalujících tajemství, jež bude věčně zastřeno:

Kdo praví, že vyhasne plamen, jenž teď proniká celou mou bytostí? Kdo praví, že se ztratí můj dech v návalech rozpoutaných vichřic?

Kdo praví, že nejsem, že teplá krev neoživuje dávno mých žil, že se rozpadlo dávno mé tělo? Pluji teď v paprscích slunce, jsem dechem noci, závanem větru, hukotem vody, a chci-li, otevru své zraky v anemoně a své rty rozhovořím v šelestu trav.

Kdo praví, že jsem mrtev? Rozestírám svá ramena v oživených větvích kvetoucích stromův, a myslíte-li, že hlína naplnila prázdnou mou lebku jako nicota prázdné mé srdce, vězte: nikdy jsem nežil více než teď, kdy myslíte, že nejsem...

Nad Janem Křtitelem Leonarda da Vinci

Snad bych zahlédl, Leonardo, ještě někde tvůj stín, v tomto starém městě mrtvých a těžkých paláců. Viděl jsem úsměv tvého Jana Křtitele a jsem chorý, navždy chorý jeho záhadou.

Snad bych mohl, Leonardo, ptáti se tebe podvečer, kdy srdce obepřádá nejistota jako tvary šero, tehdy, kdy by hořel můj vlastní život tak slabě, že by byl již jako nejsoucí.

Snad bych vyvolal, Leonardo, tebe ze stínů tehdy, kdy by nečekala již touha na novou hvězdu, a kdy by bylo všechno, co jsem žil dosud, méně než krůpěj, skanulá do mechu.

Tehdy bys mohl přijíti, v chvíli, jež jest jako paprsek trpící a hned zhaslý, mohl bys zrcadliti znova svůj stín na mé chmurné a bolestné duši jako své tváře na zsinalé ploše zrcadla...

Tehdy bys mohl otevříti zavřené zraky dlouhým pohledem, a já bych spatřil v nich visi Jana Křtitele, jak ji chovala tvá Myšlenka, Křtitele-Samotáře, nečekajícího Mesiáše, Křtitele, neohlašujícího poselství, a odnesl bych si ji ze života v svých zracích pro věčnost.

Neboť Nejkrásnější se podíval na mne a ranil mne svrchovaným šílenstvím. Enigmatického rodu, obojetný, měl pro mne pohledy, jichž neměl pro mne nikdo živý.

Neboť Nejkrásnější mi řekl slovo rty, jež dosud nikoho neoslovily, a já jsem chorý teď tajemstvím, jež se chvěje zachyceno na bledém purpuru úzkých, úsměvných rtů.

Neboť Nejkrásnější zdvihl ruku, by mi ukázal cestu, k níž teď směřuji marně, bych se jí míjel věčně, a od té doby žádná pozemská cesta nemá pro mne již cíle.

Ale než budu pohřben zcela do své věčné nicoty, proč, Leonardo, vrhl Křtitel do mého srdce tento marný a váhavý paprsek, jenž jen zneklidňuje a nikdy neukojí?

Jaké poselství jsi mu svěřil pro všechny příští věky? Poselství Chiméry-Lásky, jíž nikdo dosud nepoznal, či tajemství lásky již vyhynulé, jejíž zvěsti nikdo již nerozumí?

Ale já ji přece posléze poznal, Leonardo, celou, nesmírnou, slavnou — a od té doby putuji světem živých jako krajinou fantomův a hovořím s přízraky jako s bratry.

A tak se mne zmocnila a tak pomátla mé smysly, že ani nevím, jsem-li dosud živ, či překročil-li jsem již tajemný práh smrti.

Ale já ji přece posléze poznal, Leonardo, a od té doby nesu v zeleném jezeru svých očí potopenou visi Chiméry-Lásky a zachvívám se touhou při vzpomínce jejího jména.

A zpovídám každý záchvěv úsměvných tváří jinochových, a neurčitý paprsek, klouzající po sněhu čela Křtitelova, navždy mne učinil zajatcem Chiméry-Lásky.

A tma vlasů, houstnoucích v kadeřích jako stíny Erebu, vrhá do zmateného srdce nevyléčitelnou touhu po Chiméře-Lásce.

Ale já ji přece posléze poznal, Leonardo, a od té doby se dívám usilovně na rty, mlčící o svém tajemství, jež mne magnetisovaly nejprudší závratí.

Navždy jsem přežil každý osud na této zemi a také v hrobě ještě budu cítiti, jak se naklánějí křídla Chiméry-Lásky nad mým věčným snem.

A ještě v hrobě budu se ptáti zetlelými rty na její tajemství, a neodpoví-li, potopím se pod tíhou mlčení jako potapěč pod tíhou svého zvonu na dno věčného spánku a budu se probouzeti vždy znova po tisíciletích a budu se tázati vždy znova a znova Chiméry-Lásky . . .

VÍTĚZSTVÍ V SMRTI

Zraky, zraky, osleplé věcmi tohoto světa, konečně jste se otevřely, zasaženy paprskem Smrti, konečně jste poznaly Život!

A není pochybnosti již: v smrti je sklizeň, a není bázně a hrůzy: v smrti je setba příštího.

Kdo praví, že jsem neměl všeho? Poznal jsem všechno, i to, před čím se chvěla duše, i to, po čem ruka sáhla jen s bázní.

Kdo praví, že jsem neměl všeho? Byl jsem poset úsměvy jako nebe světly a jako slunečnice slunci jsem otevíral svou duši rozkoši.

Kdo praví, že jsem neměl všeho? Život mi ukázal svá tajemství a prošel jsem jimi až po den, kdy osud odnesl všechny mé naděje jako podzimní vítr všechno listí.

Držel jsem život v rukou jako hrst fialek, pokropených rosou, a tančil jsem jako nahý efeb a zpíval píseň Pokušiteli-Mládí.

Držel jsem život v rukou jako žhavou hvězdu a zápasil jsem s ním, v hovorech, v nichž se přela láska se šílenstvím o mé srdce.

Držel jsem život v rukou jak ojíněný, podzimní, černý hrozen, a mé rty svlažila chladná, temně purpurová šťáva, a byl jsem pak tichý, smířený a moudrý.

Ale teď, vcházeje v bránu Smrti, jsem všechno zároveň a navždy: efeb, zápasník i žnec. Jsem milující, šílený a jsem i moudrý.

Poslední příteli, pozdní příteli, konečně mám lásku, po níž jsem toužil ustavičně, konečně jsem uhasil žízeň v tvém stínu jako v prameni.

Nepřijde již chvíle prázdnoty, nebude tíhy na dně srdce, kdy se zdá, že je lépe nebýti než býti.

Stále bude jistota, že je dobře býti v tobě, ať bohem, ať prachem, ať paprskem, ať stéblem trávy, ať závratí myšlenky, ať závanem větru.

A to proto, že ty, Smrti, jsi rozlomila má pouta, že jsi mne rozložila v mé atomy a rozvanula do všech koutův a že jsi způsobila, bych byl nikde a všude...

DITHYRAMB O SMRTI

Ty, jež se blížíš, Smrti: nerozumím ještě tomu, co mi pravíš, ale zapomněl jsem již všeho, co mi říkal svět.

Všechno, co jsem kdy žil, v mé paměti vyhaslo, jako zhasíná lampa, když dohořel olej, a přiblížila se půlnoc.

Ale jedno přetrvalo všechno: láska. Nyní teprve se probouzí v mé duši, a já nejsem nic než dychtivá vlna, již propustila hráze.

Tvůj dotek, Smrti, probudil lásku, jako polibek milencův probouzí ráno spící rty. Neboť nyní vím, že nejsi koncem, ale počátkem.

Byl jsem osamělý mezi lidmi jak orel mezi skalami. Jako hřbitov stíny cypřišů jsem měl v své duši zádumčivost.

Čím více přibývalo světla, tím tmavší byla má duše. A nejhlubší stín jsem měl v své duši, když hořelo poledne.

Při západu se jasnila duše. A světlo mne zaplavuje, Smrti, zatím co skláníš nade mnou své peruti a objímáš mne jimi.

Piji z tebe světlo, touha se rozjasňuje, a teď teprve rozumím všemu, co mi pravíš.

Propast se šíří mezi tím, co bylo, a tím, co nastává. Opouštím svět, jako pramen opouští stín skály.

Řítím se v nekonečno, v oceán, v chaos. Krása mé bytosti vyrůstá z věčna. Čekající zraky pohlcují teď všechno.

Dříve jsem střehl žárlivě své samoty — a cítil jsem, že mé nitro je stále pustší. Nyní se dávám celý — a cítím, že vzrůstám.

Dříve jsem chtěl slyšeti jen slovo, jež by mi řekla láska: ale mluvila-li ke všem, mlčela ke mně.

Nyní láska mluví ke mně a jen ke mně. Překročuje každou překážku jako vytrysklé víno okraj číše.

Noří se do mne jak okov do studny. Duje do mého nitra jako vítr do otevřeného okna věže.

Ty, jež se blížíš, Smrti: život mi neseš v umírání. Křísíš mne pro nesmrtelnost a lámeš marné tělo jako křehkou pečeť věčného vzkazu.

Teprve teď světlo ze mne svítí, a teplo ze mne sálá. Teprve teď prchá temno v kouty, a ledy kolem mne tají.

Ach, tolik lásky, tolik lásky, tolik lásky! Ach, tolik žízně a tolik ukojení pro prahnoucí rty!

Třeba umříti, bychom byli nesmrtelní, třeba vyskočiti z těla jako ze shnilé bárky, bychom se dostali na břehy Věčna.

Třeba běžeti, letěti, řítiti se, býti tryskající a žehnoucí, zpívati dithyramb a rozházeti jeho sloky po všech hvězdách.

Je věčnost: kde je potměšilá moc, jež jen olupuje? Kde jsou dny, jež znají jen ponížení?

Je věčnost: kde jsou chvíle skleslosti? Kde jest utajené štkání, kde jest osamělost, jež hladoví?

Je věčnost: jsem lehčí než kapka rosy na stéble, opouštím život jako tetivu šíp a mířím v nekonečnost.

Je věčnost: probudil jsem osud úderem rozpiatých křídel a píši svůj sen do věčnosti, jako dláto tesá obraz do mramoru.

Je věčnost: nejsem již tvořen, tvořím. Nejsem rozněcován, zapaluji. A čelem se dotýkám nejvyšší hvězdy bytí...

ENDYMION

ENDYMION

Věnování

V tom městě smyslném, kde z doby Canaletta
V paláci oprysklém stín ještě bloudí v tmách
Všech, jichž jsi pravnukem, těch grandů v parukách,
Pod smavým Erotem, jenž věnce z růží splétá,

My sníme skloněni o dojímavém příští
Všech lásek nemožných, jež nikdy nepřijdou,
A na něž myslíme jak na rty, které lžou,
Kdy křehké iluse, než zrozeny, se tříští.

Svou krásou podoben jsi Alkibiadovi,
Však v stilu rokoka, jenž mdle zří v půvab nový
Všech věcí, nuděn jím, tak jako minulým.

Dech heliotropu teď cítě vát z tvých vlasů,
Já myslím vášnivě na dandyho z těch časů,
Kdy žila antika, a mládí bylo vším . . .

My milovali se... — a setkali:
Jak smutné a špatné a šílené to bylo,
Ale, ach, jak sladké!

BROWNING, Zpovědi

TÍHA VĚČNOSTI

Tma, němá přadlena, žal tkala v touhu mou,
Když klamné naděje se v mrtvém prázdnu chvěly,
A jenom za nocí mé zraky pojednou
V modravé zrcadlo se nebes obracely.

Jak hvězdy vyvolil jsem věčnost dráze své.
Jich stáří netkne se, ni změny pro ně není,
Jdou tiše azurem, jak křišťál mrazivé.
Kdo věčný býti chce, ten zvolil osamění.

Sonáto mlčení v hvězd monotonní pouti,
Jak tížíš duši teď, jež dychtí rozepnouti
Svých křídel vanutí v zlat roztavených sen!

Jak z číše omamné, v níž rozkoš krve vznítí
Žeh vášně, raději chci život chvíli píti,
Než v marných paprscích jít k věčnu samoten.

ZJEV Z MINULA

Již nechci od tebe, jen bys mne s něžností
Tak smutnou miloval, jak mrtvé milujeme,
Než první chvějný stín se chrámem rozhostí,
Kde dávný náhrobek ční truchle v ticho němé.

Již nechci od tehe, jen by mi zněl z rtů tvých
Hlas varhan vzdálený, jež ztemněle by hrály
A duši vzpomínkám všech věcí minulých
Jak žaltář žalobný by zvolna otvíraly.

A v tomto chorálu ať duše s klamem splývá,
Že's někdo z minula, pln vášní záhadných,
V zbroj jemuž démantnou jen pohrdání zbývá.

A jenž je zsinalý, jak noc je sněhem bledá,
A v chladném jiskření zlých zraků jenž mne hledá,
By v duši mou jak v hrob skryl tíhu hříchů svých.

MARNÁ PÍSEŇ

Jak dříve bytost má dech vůně vycítila,
Než skrytou zahradu v tmách zraky uzřely,
Tak sen svůj o tobě má duše dříve snila,
Než přišel jsi ty sám v můj život zšeřelý.

Již před tvým příchodem se srdce roznícené
Tvým rytmem zachvělo jak náhlým tušením...
Ve hloubkách éterných a v modři prostříbřené
Jak v mdlobné závrati teď, fantome, tě zřím.

Má tmavá rozkoši, jen tvoji trýzeň žiji,
Já bledě spřízněný s tvým svitem měsíčným
A smutkem věcí všech, jichž marný půvab míjí...

Lze ještě milovat? Vzplát v nenadálém vznětu?
Můj smutný démone, jenž umdlen zhrdáš vším,
Chci v tobě kvésti dál, ač vím, že nedokvetu.

TOUHA PROKLETÍ

Pták, bouří zahnaný, jsi v moje okna bil
Svým křídlem zraněným. Já otevřel ti duši
A tlukot šílený, jímž srdce tvoje buší,
Jsem ve snu bláhovém pak ztišit zatoužil.

Teď jinak chápu vše, že ke zmaru jdeš, vím.
Neb ty tak hluboko jsi hleděl v prázdno bytí,
Že i má láska teď, jež v prudký žár se nítí,
Se tobě stínem zdá, tak chabě mizivým.

Však přece toužím dál, když vším je duše mdlá,
By vtiskla do čela nám aureolu zla
Legenda tajemná a sláva zavržená.

By lidé po věky se chvěli prokletím,
Dvou tmavých milenců si šeptajíce jména,
Z nichž plá hřích tajemný a pohrdání vším.

POZDNÍ LÁSKA

Když přiodívá sníh zem do rochety bílé,
A jako varhany zní dálka vichřicí,
Bych láskou provoněl své srdce pošetilé,
Rozhoupám vzpomínek vždy kaditelnici.

Vy, jež jsem miloval, jimž srdce mé jest urnou,
Jak zrna růžence vás v mysli probírám,
Neb měl jsem teprve vás rád v tu chvíli chmurnou,
Když odcházeli jste, kdy měl jsem zůstat sám.

V nach karafiátů když ústa vám se rděla,
Když jste se zmocnili pro rozkoš mého těla,
Jen cizost cítil jsem, žár váš v můj vanul chlad.

Však nyní v samotě, když pavouk spleenu přede
Svá zlata morosní do síti nudy bledé,
Já nemilován již, sním o lásce k vám rád.

ZHASLÝ KLAM

Co mně jsi teď, jenž jsi mi býval vším?
Již nejsi ani jako svit, jenž stěnou
Se plíží znaveně v síň opuštěnou,
By dohasl tam chvěním stříbrným.

Ty, jenž jsi vláď mým nejtajnějším snem,
Jsi měnil v dítě s choroblivou žízní
Mne, snivé páže, záhada jež trýzní,
A jež tak bledo v rouše purpurném.

Vše zůstalo zde, věci z časů dávných,
Jež slyšely nás. V rytmech neúnavných
Jde jemný hovor hodin stoletých.

Klam dávno zhasl šedých očí tvých.
Kde naše rty, kde naše vášeň lhala,
Po druhé mrtvou Minulost se stala.

POUŠŤ

Ty, který zmizel jsi mně navždy v dáli stmělé,
Když v pozdní vzpomínce svit vidím zraků tvých,
Tu prudkost vyšlehne hned z mojí duše celé
Jak plamen z majáku v tmách nocí bouřlivých.

Tvé stigma na věky já nesu teď a všemi
Dál trpím mukami, za tebou tesknící.
V mém srdci zůstal jsi, jak utkví kořen v zemi
Po stromu, běsivou jenž skácen vichřicí.

Poušť zbývá v duši mé, kde horko vzduchem vane,
Kde tíhy poledne vzdech touhy nezmění.
Tkvím dále nehybně, co požár všeho plane.

A cítím : skončeno je putování marné,
Když není ničeho než písky kolem žárné...
Děs slunce vraždí mne a hrůza mlčení.

SPLEEN

Jediný příteli, jenž provázíš mne všady,
Můj spleene! Osud když mou pohřbí naději,
Když barvy ztratí svět, tu hodin šedé řady
Jak tanečnice mdlé mne zvolna míjejí...

Vše zmlká. V nitru mém se marně život křísí.
Je pusto, pusto v něm. Jde nuda srdcem mým.
Má láska? — — Zdá se mi, že miloval jsem kdysi.
A sláva? Netečně ji navždy mizet zřím.

Nic nemít, nebýti...! Neb všechno, všechno znaví.
Vždy totéž láska k nám, co říkala už, praví,
Jak ze svěc zhaslých kouř vždy týž se začne chvět.

Sny klamou duhami, kde prázdnota spí šerá.
Je dnes už lhostejný, kdo milován byl včera,
A stín tam na stropě je víc než celý svět.

CHORÉ JARO

Jdou mraky pod oblohou, jak chmurné vzpomínání
Jde unavenou hlavou. Mé jaro uchřadlé
A choré, jež jsi mělo vždy podzimu jen zdání,
Jež vrásky jsi jen zřelo vod v kalném zrcadle,

Tvá zeleň potemnělá, květ, z něhož plodu není,
Paprsek váhající, svit stříbra unylý
Extasi roztoužené přec' krásou se zdá v snění,
I city klamné lásky, jež žity nebyly.

Ač nevzníceno, *mládí!* — jsi srdce mé zas jalo...
Miluji tvoji marnost, chlad chvil, jež jsi mi dalo,
Tvou mraznou krutost znova jak duhy krášlím snem...

Mám rád tě jako lásky, jež v žití odcházely
S výsměchem odmítavým, co zraky němě zřely
Na trpké vinobraní po létě neplodném...

ZÁPAD

Ztiš se, má duše! Ničeho již dál
Si nepřej nyní! Zářit ještě chvíli
Den bude marný, jako všechny byly,
Jenž rozkoše ni žalu nepoznal.

Ta chvíle, milence jež svádí blíž,
Mne o samotě zas jen ponechává.
A nitro mlčí jako hrobka tmavá,
Kde srdce, lampa chvějná, hasne již.

Chtěl bych teď myslit, cizí životu,
Na léta, v kterých touha marně snila,
Jež němá jako schody k mrtvým byla.

Vše k zmaru šlo. Má duše v samotu
Se chýlí bez výčitky, aniž žila,
A z vlastní vůle klesá v nicotu...

PSYCHE

V noc ponurou, kdy duše rozechvěná
Pod Astartiným srpem v smutku bděla,
Šla jsi, má lásko, vyhoštěná zcela,
Nemajíc pro svět ani svého jména.

Prchala's zemským stínům pod oblaky
Jak Psyche v hrůze před tím, co tě hnětlo,
Z achátu lampu v rukou, cloníc světlo,
V sen mihotavý vnořeny již zraky.

Dni ztrácejíc jak listy palma schnoucí
A pod stínem již skonu magického,
V tmu zříš, v síň z ebenu, v hvězd jasy skvoucí.

A vědouc, Erota že navždy není,
Chceš tuhnout v mrazu pohrdání svého,
Katafalk majíc v nebes rozzáření.

DŮVĚRNOST V SOUMRAKU

Všechno se změnilo, šedé
Mraky v dál mizejí,
Podobny truchlému pohřbu
Zhynulých nadějí.

Nebe směs chorých je barev,
Mrtvolná zeleň, hněď.
Pověz mi všechny své hříchy,
Duši jež tíží teď...

Pověz mi viny, jež osud
Určují dnům tvým všem,
Jako hřeb zavírá rakev
Na věky před pohřbem...

— Nejsem jak ostatní všichni.
Jiná je vina má.
Stoupá děs z tmavého nitra.
Z hlubin jak studně tma.

Každá má touha je zločin,
Vinou je každý vzdech.
Miluji láskou, jež šílí,
Prokletou ode všech.

Sotva se dotoužíš rána,
V noc mou však dále pluj...
Třeba jsem zítra tě zradil,
Nedbej! Jsem v půlnoc tvůj.

Ze žití pil jsem jak z Lethy,
Zapomněl všech dní svých.
Teď chci jen vdechovat vůni
Lásek svých pohrobních.

OPOJENÍ

Jen jedno zbývá: zapomenout všeho!
Když na orloji hvězd se půlnoc zjeví,
Ty, duše, nedbej času odešlého,
O jeho marnu nový den ať neví!

Když odchází, jejž rád máš, pro sen jiný
Odklízej zašlých lásek smutné vraky!
Když modrý šeřík kvete z teplé hlíny,
Od zrezivělých hroznův odvrať zraky!

Přej vysílené duši stále změny,
Hrob agonický snu dej, nový vzplá-li,
Tak dále! dále! kotvy vyzdviženy!

Za zlatem, vonným kořením pluj v dáli,
V svůj stežeň sváděj nových bouřek hřmění,
V své srdce nových klamův opojení!

SESOSTRIS

Jak modrá propast nebe jest a hvězdy smaragdové,
A noc jest jako sarkofag, v němž leží mrtvý tich,
Jejž balsamuje ze zahrad dech květů zetlelých.
Teď dávných tisíciletí zas ožívají snové.

Vše nyní jako Věčnost jest, a prchla všeho změna.
Jde k hrobům hieroglyfy číst duše truchlivá.
Jí oči mrtvých povědí víc nežli za živa,
A mrtvých rty teď tajemství jí zradí zamlčená.

Stráž hrobů mají krahujci, jimž oči žlutě svítí.
Chiméry s psími hlavami vstříc vetřelci se řítí.
Vše kyklopická Nicota teď halí v stínech svých.

A duše cítí: marno je, co lidskou touhou slove.
Jak modrá propast nebe jest a hvězdy smaragdové,
A noc jest jako sarkofag, v němž leží mrtvý tich . . .

GALATEA

Dal Pygmalion zlaté touze kvésti
V mých zracích, když mé rysy v mramor ryl.
Pak oživlou mne náhle políbil.
Však Afrodita zničila mé štěstí.

A není, kdo by kletbu sňal, jež drtí.
A není, komu dát teď vášeň svou.
Neb milenci když něžně k sobě lnou,
Stát musím sama navždy v stínu smrti.

Kdys hodinu jsem klamnou také žila.
Však bohyně mne v kámen proměnila.
Má krása v nikom lásky nevznítí.

A marně zas teď mrtvý sen se křísí,
Co touha s ambrou dech svůj těžce mísí.
Má kletba : lásku druhých cítiti.

ECHO

Mé zraky po jinochu snivém nyly,
Jím uvězněny v lásce šílené.
Mne azurové stíny nevábily,
Ni sochy, v bledé vůně vhroužené.

Jen jej jsem zřela, pod závojem tmavým
Když těla bílého se dotkly sny,
Jak kráčí, oděn byssem průsvitavým,
A ztepilý jak vavřín posvátný.

Mne nemiloval. Marně po něm lkala
Vždy žádost má, až skalou jsem se stala.
Jen hlas mi zůstal se snem dohaslým . . .

Když mrtvou lásku zapomnění kryje,
Tvá bolest, básníku, dál věky žije,
A kdo ji slyší, chvěje smutek jím.

HYAKINTHOS

Ty milovaný bohem zlaté krásy,
Ó spartský královici s vonným jménem,
Jež chví se na rtu, láskou rozníceném,
Jak macešek trs s modravými vlasy,

Se zraky, v kterých fialek stín splýval, —
Já nezávidím božské tobě lásky,
Hry hbité s diskem, odvážlivé sázky
A náručí, kde's tiše odpočíval.

Jen smrti závidím, již tobě daly
Nejdražší náhle Apollona ruce...
Mne nechají žít, kdo mne milovali,

Žít dále zhnuseně dni marné, vrátké,
Co v touhu voní, z krve tryskle prudce,
Jak dary smrti hyacinty sladké...

ENDYMION

Tvým světlem ozářen, magický Měsíci,
Chci ve tvém náručí noc celou ležeti,
Nezměrně vysílen, se třásti neklidem,
Jenž prýští žilami, jak v úzkých pramenech
By nitky stříbrné stékaly jemně.

Je temno v jeskyni, kam skryl jsi před světem
Mne, vězně kouzel svých. Je pusto na Latmu.
Již pastýř poslední v dol schází zšeřený.
Jest úzko, úzko mi, neb z oceánu jsi
Se dosud nevydal na pout svou noční.

Proč váháš? Děsím se... Zřím v hloubku azuru
Jak ve sklo démantné, hvězd tříští poseté.
Jsou v myrtách záchvěvy, jež dýší vůněmi
Jak ústa rozkoší. Je ve všem touha jen,
Zřít vůz tvůj z paprsků, z křišťálů bledých.

Ty, jenž jsi Spánku druh a spřízněn se Smrtí,
V tvých očích, zhloubených v stín zlata zelený,
V tvých vonných kadeřích, nad jantar temnějších,
Chci všeho zapomnět, co zbylo v paměti
Mi z rodné Elidy, ze všech her mládí.

Ty věčně blouznící a osamělý vždy!
Svět celý utichne, když matným jiskřením
Jak bourec hedvábím jej zvolna opřádáš.
Jen věčnost hovoří, jde nocí její hlas,
Z propasti hučivě zaznívá v dáli.

Ty lovče, který v tmách pneš svůj luk ze sloni,
Mne poraň! Rázem ať v tvé klesnu náručí,
Tvou silou poražen jak sněhu lavinou.
Neb chlad tvůj miluji, tvé moci hlubinu,
V niž strhneš každého, jejž ve snu líbáš.

I mne jsi v tajemný políbil okamžik.
V má ňadra vložil jsi cit tmavé úzkosti,
Jak vryt je v náhrobek pochmurný relief.
Teď tvoje mlčení mou duši řídí jen
Gest vzkazem nezřených, hrozebným rytmem.

Týmž stále výkřikem tě volám horečně.
Od věků nesu tíž, jež klesla v nitro mé
Z tvých rukou záhadných, by vtiskla znamení
V mou paměť horečnou, jak ve vosk roztálý
Šperk zlata chladného vtiskuje pečeť.

Podle ní poznáš mne, mé plaché úsměvy,
Mé sny, jež odvahu jak křídla labuti
Oněmlé složily. Neb nedokvete nic,
Co v světle měsíčném své bytí počalo.
Vše toužit může, však dotoužit nikdy.

V snu žiji jediné, v svět vcházím neživý
Jak přízrak bez těla. A jen se věcí ptám
V bolesti, v závrati, zda vědí o číši
Ledových paprsků, polibků smrtících,
Jež rty mé jako kry severní mrazí.

Můj osud určen jest jen pro tvé zajetí,
Pro trýzeň mučivou... Já míjel netečně
Ty, jež jsem potkával. Vždy radost byla mi
Jak v dáli zářící dům, v který nevkročím.
Jen s tebou magicky navždy jsem spojen.

A s tebou putuji, ač nikam nedojdu.
Pod tvoji osudnost k tvým tajům nevnikám,
Jak pod led nevnikne ke dnu mdlý paprsek.
Sen mrazný, vyhnanství v polární končiny,
Tak tebe miluji, tebou tak zmírám.

NARKISSOS

Stůj, vodo, abych zřel svůj obraz v tobě!
Neprchej zrádně, neodnášej v dáli
Mé podoby! Já nechci již se dívat
Na jmelí, které kryje šeré kmeny,
Na Helikonu zvěř, jíž luk můj lovil,
Na skály, v nichž se třesou dávné stíny.
Snu svého viděti chci smutek němý.

Neb sebe miluji, své tělo marné,
Jež kryto v látku průhlednou jak beryl,
Teď rozepnouti třpytivou chce sponu,
By zřelo nahost svou a po ní nylo.
Kdo zlomyslně ranil mne tou vášní,
Bych po sobě jen toužil, beze lásky
K všem lidem? Jako mramorové soše
Mně náhle dala zchladnout Afrodita.
Jsem odumřelý, nejsa ještě mrtev,
Jsem lhostejný, ač ničeho jsem nežil.
Jediný pohled! A vše proměněno!

★

Mé oči, zrcadla se střezte nyní!
V proud nehleďte již, byste neviděly
V něm tváří bledých jako ony květy,
Jež rostou v podsvětí, ni vlasů plavých
Jak žluté hrozny a rtů žhavých temně
Jak tyrský purpur... Nehleďte již, oči,
Na hrdlo štíhlé jak číš křišťálová,

Na tělo, jehož úběl v perleť hraje,
Co na kotnících kruhy průsvitavé
Se lesknou nad sandály zlacenými!
Neb obraz ten mne v trýzni rozněcuje.
Když se mu blížím, klesá plaše v řeku,
V hloub ustupuje, mizí v modré tůni.
Je přelud náhle, rozplývá se, ztrácí.

Jen moci prchnout, tam, kde moře sklání
Svou plochu v nedozírnu! Vhroužiti se
V slast pouti do daleka! Horizontu
Cítiti závrať! Jenom nemysliti
Na vlastní bytost, nevidět než sebe!
Proč stále jen ta myšlenka mne jímá,
Proč z hlavy mé se zvolna nevytrácí
Jak z amfory dech myrhy? Od té doby,
Co jsem zřel v proudu sebe, žádná z věcí
Již nemá kouzla... V kobaltovém moři
Pohasly břehy. Nečekám již lodi,
Jež přivezla by samotě mé druha,
A nečekám, že sejde krásný jinoch
S hor ke mně s flétnou, by mne hráti učil
Jak bůh Pan kdysi. Marně nymfy touží,
Bych na ně hleděl. Na sebe jen myslím,
A myšlenka ta láme křehké srdce
Jak bouře stežeň. Hvězdy tonou v mdlobách.

Mé oči, zrcadla se střezte nyní!
V dál, duše, odejdi, kde na pobřeží

Své černé hlavy pozvedají máky,
A pros jich, ať ti mrakem zapomnění
Obestrou smysly! V temnoty se dívej
A raděj' v nicotu, než abys zřela
V proud vody zas, bys viděla tam sebe.
Neb vlastní obraz nemůže ti dáti,
Než jistotu, že touha tvá je marná,
A zrcadlo zná tajemný vchod pouze
Do chmurné brány zoufalství... Hned schvátí
Tvou radost z bytí, usmrtí ji navždy.

✶

Za noci vstávám s lože, lampu z bronzu
Zas rozsvěcuji, jejíž drobné světlo
Jak zlatá cikáda se chvěje. Vášeň
Mne jímá, pohleděti v lesklou plochu,
Kde spí můj obraz... Duše omámená,
Proč viděti chceš vlastní opuštěnost?
Proč hledáš nyvě v zmalátněném stříbře
Pobledlé záře odhalených údů?
Jak nad bažinou zsinavělá třtina
Chceš nad svou prohlubní se zase třásti?
Tak stojím před sebou, a přece nelze
Se na okamžik dotknout vlastních rukou,
Jež chvějné zrcadlo mi ukazuje,
Ni nahých rtů, jak kruté růže klamných.
Sám sebou opuštěn, sám sebe vzdálen,
Být sobě cizí! Promlouvati k sobě

A neslyšeti nikdy odpovědi!
Jak marné zlacení tak sny teď blednou
A zjevují se nekrášleny klamem.
Chci odhodlaně jíti k břehům Lethy,
Bych zapomnění došel v této trýzni,
Však nenacházím síly, bych se napil
Z vod, mrtvě plynoucích, — neb nakláněje
Se nad hladinou, vidím znova sebe...
Tak věčně stojím nad tajemstvím vlastním,
Nad záhadou svou. Čím se déle dívám,
Tím více zastřeno jest moje bytí,
Tím méně lze je pochopiti duši...
Tak dál se skláním, nevím, kolik věků
Již uběhlo... Teď o staletí starší
Je bolest má, a přece nezměněno
Je bytí moje, stále je mi cizí
Od doby, co jsem poznal děs, *zřít v sebe!*

IKAROS

Ne pro vzlet, Ikare, pro symbol hrdé smrti
Mám rád tě. Na křídlech se z vosku vznášet tak
Do modři azuru a v žáry, do oblak
Jak v zlata laviny se nořit, nežli zdrtí

Hněv bohů piráta... Pak klesej, těla tího,
Svou krví zalij se...! Tak býti sražen hned
Se vzdorem ramenou, jež rozpiala se v let,
Být mrtev s peruťmi jak sněhu labutího...

Já nevím, šílenost a extase zda teď
V mém vzplála osudu, jak žehla ve tvém dílu.
Však mysle na všednost, jež stápí vše v svou šeď,

Já cítím vosková svá křídla teď se chvít,
Za slávou zmatenou jak zkoušela by sílu...
Tak moci vzlétnouti! A tak se roztříštit!

KURTISÁNA TRYFAINA NA AMETYSTOVÉ KAMEJI, VĚNOVANÉ CHARMIDOVI

Jsem krásná, Charmide, jak opojivý sen
V svých těžkých klenotech, z nichž ametysty plají.
Teď spouštím řízu svou, bys nahou zřel mne jen
I hroty ňader mých, jež v nach se zalévají.

Pohybem jediným svůj závoj strhnout znám,
Bych v tobě vzbudila žár touhy po svém těle.
Chci klesnout, poddat se tvé smyslnosti hrám
A slastí omdlévat v tvé síle rozvášnělé.

Svých alabastrových a bledých tváří svit
Chci snoubit v brunátnou jak broskev hněď tvé pleti,
Z rtů krví prýštících chci vlhký pocel pít,
Jak v loktech barbara tvou vilností se chvěti,

Bys na mne vzpomínal, až s gestem vzníceným
Budoucích milenek klín budeš objímati,
Až navždy zmizelá, jen s tichým jménem svým
Ti zbudu ve chvíli, kdy hnus tě z jiných schvátí...

Pak z rána k tobě v síň, jíž mátou provoněl
Dech oněch kurtisán, chci přízrakem se snésti,
Bys volal po mně jen, syt nudou cizích těl,
Snil o mé nahotě jak o zmizelém štěstí,

Bys s kovem zářícím smích směsoval rtů mých
A s růží, s kučer tvých jež spadla v pozdní době,
Bych vzplála vítězná i v příštích láskách tvých
A navždy vzdálená, přec' žila v jiných tobě . . .

ALKIBIADES

S posměškem na rtech sladkých jak temně rudý hrozen
Jdi s přivřenými zraky, jež druhů nevidí...
Již není tobě třeba, být jedním z bohů zrozen,
Když bohové ti sami tvé krásy závidí.

Neb jako Dionysos jdi prostřed bacchanalu
V průvodu satyrů svých v zem amarantovou,
K nim časem apaticky mluv o Priapu chválu,
Jenž láskou dusí smysly jak ambra mdlobou svou.

Však o závodech ukaž svou sílu zrakům Řeků,
Své tělo nahé povznes v jich heroické sny...
Ať celá Hellas šílí před mužností tvých vděků.
Pak pohrdaje slávou, jdi domů lhostejný...

Zženštile parfumován jak dechem tymiánu,
Tím pobledlejší, slabší se zjev zas lidem všem,
Antiky dandy kráčej po Kerameiku k ránu,
Bluď jako marný fantom tam stinným portikem.

Zachvácen nudou všeho, na druha mysli časem,
Jejž trochu roztržitě bys mohl milovat,
Stesk v jeho duši skládat a zmdlévat jeho hlasem,
Jak na slonovém loži mu v bílých loktech spát.

A jenž by celý život chtěl za tebou pak toužit,
Za vůní pleti tvojí a za snem uprchlým,
Že jenom jednou mohl se v něhu tvoji vhroužit,
Pít žhavou krůpěj z rtů tvých, jež pohrdají vším.

SAPFO

Nikdy, Afrodito! dosud neprosila tebe marně Sapfo...
Pro tebe kvetly v loktech přítelkyň mé dni,
A pro tebe míjely noci, jako když opadává
Květ za květem s nachýleného šeříku.
Ale dnes jako drahokam fialově růžový
A temného lesku, podobný krůpěji žhoucí mé krve,
Jenž spal v lůně země dosud pochmurným spánkem,
Vynáším lásku novou z hlubin své duše:
Faona miluji, Afrodito, prvního muže,
Pro nějž opouštím všechny své družky,
Jež nahosti mé držely zlaté zrcadlo,
Bych v něm zřela odlesk své krásy
Jako pozdrav přízně tvé, Nesmrtelná!

Ne, že je mužem, miluji jej, ale proto,
Že je nepodoben všem mužům svou krásou.
Neboť od tebe, Afrodito, kouzelným darem
Tajemných rostlin obdržel jemné své tělo,
Z něhož vůně dýše jako z kalichu narcisu
Rozechvěná vlažnost balsamického dechu.
Od tebe přijal své ametystové zraky,
Modré jako tma skrytých lesbických jeskyň,
Od tebe vlny vlasů tak purpurně černých
Jako mytilenské víno, jež Larychos, můj bratr,
K nektaru Nesmrtelných vypěstoval přízní bohův.
Od tebe má svůj hlas, jenž pro mne zní jak osud.
Ač melodicky a tiše kane v sluch ostatních,
Podoben vodám svatého pramene, já jediná se chvěji,

Jak protéká mi náhle každou žilou těla,
Bych — běda! — cítila jen jeho chladnost k sobě.

Neboť nemiluje dívek. Nevšímavě kráčí,
Když jejich pohledy na něj se zajiskří,
Jako když se rozsvítí nebem zelenavé hvězdy.
Má tajemství v duši, jež ho odlučuje
Od lásky žen, že jako v schránu šperk chladný
Své nitro uzavírá před nimi navždy.
Však ty, Afrodito! dej mi přece jeho lásku!
Uveď jej ke mně, než odejdu do Stínu,
Neboť cítím, stárnu ode dne, co jsem jej zřela,
Vadnu jak ocún, po němž kráčejí mé nohy
Na pozemské louce. Smutek všeho se zjevuje
Ve světle mých očí. Zbavena svých snů
Pro jediný ten Sen! — chvěji se v srdci,
Jako země v hlubinách se třese skrytou sopkou.
Pláči, skláněje hlavu, korunovanou květy.
Neboť nepohlédl na mne dosud, aby cítil,
Že se chvěje mé tělo v šafránovém peplu touhou,
By je objaly jeho ruce, křehké jako stvoly květin...
Stárnu, vidím-li jej jíti z otcovského domu,
By s úsměvem v obličeji, plném mládí,
Ne k mému prahu, ale za přítelem šel s touhou.
Marně hledám kouzel, bych jej přivolala,
By byl můj jako tento opálový prsten,
By mne objal jako hebká látka tohoto peplu...

Marně jak vodomet k azuru má touha k němu tryská...
Usínám umdlena, zhasínajíc lampu
Z kamene růžového. Ale ani spánek
Neklade ho milujícího v mé lokte,
Bych mu říkala sladká jména a přižehala
Palčivá ústa na jeho kvetoucí rty,
Jež podobny horkým mákům, tají v nachovém kalichu
Šílenství plné vůní a polibků smrtících...
Prázdno je v duši, a když spánek opouští
Má víčka, otevírám oči do marna,
Neboť jsem opět sama, Nesmrtelná! sama se svou trýzní...

K sicilským odplul břehům navždy... Na Lesbu všude
Můj hledá ho zrak. Podoby jeho
Již nikdy neuzří však touha. Jen věci zůstaly,
Aby trýznily mou duši: mramor, po němž kráčel,
Háje, kde sníval, louky, jimiž bloudil,
Vše zůstalo, co bylo důvěrno s jeho mládím,
Ale jak truchlivé! bez útěchy! pusté!

Nesnesu trýzně těchto zamlklých věcí!
Nenávidím jich! Nenávidím, že mohly býti
Dotýkány jím, co pro mne nezbylo
Ani jeho pohrdání! A přece, Afrodito!
Naučila jsi mne písni. Božský oheň
Zažehla jsi ve mně, neboť žádná věštkyně,
Když se dotkla třínožky, nebyla dosud schvácena
Takovou mocí jako já, když jsem mluvila v rytmech

Žhoucí slova, by vlévala oheň do nitra lidí,
Jako slunce vlévá vášeň do tmavých hroznů.
Teď mluvím něhou měsičnou, vzlyky, svítícími stříbrem,
Vracejícími srdcím touhy, jako jaro vrací keřům květy,
Ke všem mluvím, ale jediná duše,
Po níž toužím, by mne uslyšela,
Odešla v dáli s nedotčeným mnou snem
Jako s nerozvitým leknínem navždy, navždy...

Nechci, bohyně, slávy již... Ať zapomenuta
Sejdu raději do Hadu, ať není paměti
Po písni mé, až budu se třásti v podsvětí
Mezi ostatními stíny, jen když Faon
Se dotkne teď mých rtů, bych hynula rozkoší,
Nektarem jeho úst bych pila své zapomenutí,
Bych splývajíc s jeho tělem, splývala se svým zmarem...

*

Marně však, Afrodito! tebe vzývám! Marně!
Mlčíš, Vznešená, nemilostivě k mé prosbě...
Jsi zdoláno, srdce! Zdoláno na věky!
Neboť jaký děs! — teď poznávám prázdno snův
A hrůzu přežíti sebe, když nikoho není,
Kdo by se dotkl mé ruky a mého těla...

VYHNANSTVÍ

Jsa zrozen v zemi tisů, v niž smutek věčný leh',
Svůj celý život toužím v kraj plný jasu jíti,
Kde v girlandách se zlatých pnou větve na stromech,
Kde zrůžovělá nahost těl rozechvěných svítí.

Jen jednou zpít své smysly! Jen jednou stvořit dílo,
V němž vířila by radost a krve prudký nach!
Pak zkojené by srdce se v stín zas navrátilo,
By spalo bez výčitky v svých marných temnotách.

Však moje duše truchle a neplodně teď sní
O jaru odepřeném v svém sirém vyhnanství,
Chce průsvitavý azur v svou žádost rozestříti...

Jen jednou v rozkoš vzpláti! Jen jednou tvůrcem býti!
Pak v člun ať přijme Charon mne navždy mrtvého,
Když jednu žil jsem chvíli, již nechci ničeho...

FRANCESCA DA RIMINI

Stíny padly, Paolo, v mou duši.
Ne nad láskou, již svět zavrhuje,
Ne nad vášní, kterou Bůh stih' kletbou,
Truchlím marně jenom z touhy k tobě.
Žiji jen, když rukou tvých se dotknu,
Ač jich blízkost v záhubu mne sráží.
Žiji jen, když mohu v rty tě líbat,
Ač z nich piji na věky svou zkázu.

V tomto starém domě patricijském
S amforami, girlandami květů,
V tomto starém domě mlčelivém,
Uzavřeném do své minulosti,
Smutkem je teď srdce přeplněno,
Jako urna popelu jest plna.
Ale láska, o které mi řekly
Rty tvé, cítím, dál se chvěje živě,
Neboť dech tvých úst a vůně vlasů
Navždy již teď utkvěla v mé mysli,
S růžemi se mísíc, jež zde vadnou . . .
Naše ruce, ozdobené šperky,
Bledé jsou, jak prsteny by tyto
Z truchlých rakví byly vyneseny,
Sňaty s rukou dávným milujícím.
Tma je kolem, z krbu odlesk ohně
Rudě padá na kameny lesklé,
Na příšerné diamanty kroužků,
Podobné teď otevřeným očím,
Očím mrtvých, které na nás hledí . . .

Stíny padly, Paolo, v mou duši.
Jediná noc ať mne s tebou spojí,
A když hřích můj zavrhl Bůh navždy,
Ať je v tobě teď mé vykoupení.
Pro jedinou chvíli, tuto chvíli,
Blíže! Ještě blíže! Slučme duše,
Jako bychom chtěli smísit vůni
Rozptýlenou, sladký výdech jara,
V zlatý kalich květu jediného.

Tuto noc mne obejmi, můj drahý!
Chvíle blíží se, kdy ničím bude,
Co je nyní osudem vším pro nás.
Kdybychom číst ve spoustách hvězd mohli,
Jež jak mlčeliví plavci řídí
Lodi zlaté bezdnem spících nocí,
Zřeli bychom, že se potkávají
Na své věčné pouti pouze jednou
Na chvíli, jež jim jest usouzena,
Na jedinou chvíli, by se zase
Rozešly a nepotkaly nikdy.
Proto, v náručí když tvoje klesám,
Paolo, jen pro svou smrt v ně klesám.
To je tajemství všech, kdo se blíží,
Aby našli pouze rozloučení.
Ale právě pro tuto smrt, drahý,
Chci tě milovati šíleněji,
Chci tě milovati této noci,
Jako bychom měli zůstat sami,

Sami v světě, sami se svou vášní.
Pro tuto smrt líbati mne musíš,
By v mém nitru pod polibky tvými
Všechny ony děsivé a božské
Věci ožily, jež ve mně skryty...

Tuto noc mne obejmi, můj drahý!
Tmavým žárem ať tvé planou zraky,
Jako plane vše, co naposledy
Hořeti má. Ať stín pohyblivý
Po tvých tvářích v plachém kmitu touhy
Přelétá! Jsi snivý tak a bledý,
Celý jako z lilií neb sněhu,
Zádumčivý pro svůj marný osud
Jako vavřín, nad mramor jenž sochy
Sklání listy mrtvé, jako z bronzu.
Necítíš? Teď u našeho lože
Všechna smrti tajemství jsou blízka.
Nedbej, Paolo... Nic není naše,
Jenom nahost toužícího těla,
Jenom vášeň marná, osamělá,
Již jsme zanítili ve svých srdcích.
Miluj mne a líbej mlčky, drahý!
Předtuchy mé mimo tvoji duši
Ať se plíží oddaně a tiše,
Jako v nocech mimo město němé
Lodi plují v nepoznanou dáli.
Nedívej se, Paolo, teď jinam!

Jenom tato chvíle nás teď pojí,
Která vzešla v hloubi noci hvězdné
Proti světu, lidem, Bohu, všemu.
Příliš toužili jsme. Vše je marno.
Gianciotto se blíží. Na práh domu
Usedá smrt. Dovršen jest osud.
Umdlená až luna zhasne záhy,
Oběma nám bude pláti v zraky
Svítání, v němž kruté slunce vzejde,
By nás ozářilo mrtvé navždy...

POSLÁNÍ PŘÍTELI V STILU JAKUBA STUARTA

Nás smutek spojil kdys, jak křehký most dva břehy
V tmách noci spojuje. Ty chladný, bez změny,
Jsi král můj pobledlý jak pozdních nocí sněhy,
Z portretu Rubense grand chmurně vznešený.

Já, Steny, v prstech svých nach tulipánu tiše
Teď tisknu v myšlenkách, co rty tvé do šera
Paláce šeptají o slávě padlé Říše,
Jež klesla v minulost jak v moře galéra.

A nezřím ničeho, jen toužící rty žhavé,
V tmách jako rubíny jež hoří pronikavé.
Z nich tvého osudu vstříc žhne mi záhada.

My dávno mrtví jsme, hrob z naší vášně zírá,
Co země chvěje se, a propast rozevírá
Svou marnost pod námi, kam vše se propadá.

BALADA O KRÁLOVNĚ JOHANĚ KASTILSKÉ

O smutné královně jsem četl příběh ten.
Ji manžel zapudil. Však i když zhasl sen,

Jej milovala dál. A když pak mrtev byl,
Tu prudce pojala jej v lokte, jak by žil.

Nedala pohřbít ho. U rakve, v záři svic
Se nad ním skláněla, rty jeho líbajíc.

Hleděla v podobu, jež draha byla jí.
Mrtvolu vozila pak dlouho po kraji,

Až hnila příšerně. Blíž každý jít se bál.
Královna šílená však u ní dlela dál.

Johano Kastilská, mne dojal příběh ten,
Jenž vůní mrtvolnou tak dusně opojen.

Já v chvílích soumraku, kdy v komnatě jsem sám,
Na tebe, královno, si často vzpomínám.

Mé lásky bývalé teď s touhou lítostnou,
Jak oživly by zas, blíž ke mně v šeru jdou.

Chci v tváře podívat se mrtvému zas snu.
A s bázní šílenou pak rakev otevru.

Chci v mrtvá tajemství a v minulost zas zřít.
Chci znova pohledět v těch očí šedý svit.

Však běda! Minulost! Jak hrůzně jsem jí jat!
Hnus, šklebný milenec, zde jen, pln starých zrad.

A dávná laskání, mé štěstí, touhy v něm,
Teď v plísni, v rozkladu jen dýší odporem.

A k rakvi průvodem dav démonický jde.
To děsy, výčitky a všechny trýzně mé.

Mír? Vůně? Tajemno? Vše hniloba je, hnis.
Mrtvolu vozíme, kde láska plála kdys.

Ta láska bývalá, sen žití zašlého.
Královno šílená, co zbylo ze všeho?

Královno šílená, kde lásky prudký nach?
Mrtvolu vozíme jen v mrazných temnotách.

MŮJ ŽIVOT

Já nevím, Živote! zda v nicotu již plynou
Tvé unavené dni, neb v nové klamy jdou,
Však tebou obtížen, jak zmaru nad hlubinou
Se marně potácím dál cestou bezcílnou.

Ať v květy opojné jsi rozvil nitra jiná,
Mně ve květ spánku jen dal's v mdlobách vykvésti.
V závoji šednoucím tvá ruka nehostiná
V mou bytost únavu jen vtkala s bolestí.

A přece! Co jsem snil! Čím zřítelnice plály!
Já také z křišťálných pít dychtil pramenů,
Já toužil vzkřiknouti a odpověď mít z dáli — —
Však sláb jsem uslyšel jen vlastní ozvěnu.

Vy, kdo mým žitím jste šli tiše, nachýleni
V snách nad mou záhadou, jak v slzách pobledlou,
Zda necítili jste, že ve mně viny není,
Že něco jiného v zmar vedlo cestu mou?

Já mohl jenom snít, co jiní s pýchou žili
Tam venku, ve slunci a s rytmem horečným.
Má píseň zpívala, čím zraky zajiskřily.
Však život prázdný byl a rozvátý jak v dým.

I když jsem výdech pil, jenž růží sladkost nesl,
Když cizí vášně žár mé tělo uchvátil,
Já s tělem lhostejným jen v prudkou výheň klesl
A cizí rozkoší jsem neproměněn byl.

Neb v chvílích magických jsem druhem byl v noc dlouhou
Jen navždy vzdáleným. Já snil, co smutní sní,
A v pozdní extasi k těm vzplál jsem vždy jen touhou,
Kdo dávno odešli, svou láskou pohrobní.

Jen jejich pohledy mně v hvězdách zazářily.
Však v chladných smaragdech se teď vše zachvívá,
A v lásku Chiméra jak měsíc v kraj se chýlí,
A duše vzbuzená se třese mrazivá.

Můj život v jisker šum a v zlato nezbrázdila
Galéra neklidná hrou vesel odvážných.
Já v půlnoc tiše plul, kdy voda černá byla
A dálky nehnuté, jak smrt by spala v nich.

A v basaltovou sluj se Osud zatměl mrakem,
Spěl v hloub jen neplodnou, jež žití nehostí.
Jak světlo s vyhaslým se smutně setká zrakem,
Tak pozdravoval se můj smutek s marností.

Jen časem pátravě jsem zřel v těch nitra chvějná,
Kdo mimo kráčeli jak stíny bez jména.
V jich zracích hledal jsem, zda spí tam marnost stejná,
Všem v úděl společný od věkův určená.

PAGANINI

Tak skoro ďábel, člověk jenom stěží,
A v očích rudě rozpálený svit,
Se vztyčit v šeru, chopiti se housli
A v zvucích prudkých tak je rozbouřit,

By šla z nich hrůza, jako nenadále
Vyšlehnou jiskry do tmy z plamene,
Je tisknout k hrudi, jako tělo bledé
Smyslnost svírá v touze šílené,

Tak, *umění!* bych na tvých houslích hráti
Chtěl Strygy vášní rytmem závratným,
Vzrušovat tebou, omamovat rázem,
Všech zmocňovat se magnetismem tvým!

Dar živlů chtěl bych, abys byla, Písni,
A hřměla spádem odpoutaných vod,
A místo smyčce aby svými drápy
Tvé zvuky probouzel sám Astaroth.

Tím zázrakem buď, rozkoší neb kletbou,
Mé Umění! Ať trysknou tóny tvé,
Ať s pulsem srdcí láskou těžkých bijí,
Pochmurné časem, vždy však odbojné,

Ať není klidu chvějícím se nervům,
Ať žádost touží vzkypět pojednou!
Buď tajemné jak světlo zelenavé,
Jež z hnijících dřev rozsvítí se tmou...

Vše strhuj, děs vše gigantickým stínem,
Sviť v hladinách a stříbrem v měsíci,
Buď lyrou ďáblovou, tak rozpoutanou
Jak ve platanech vichr běsnící...

A srdce schvacuj, nepokojem štvaná,
Záhadných mužů, vším už umdlených,
Co proti osudu si vzíti chtěli,
Svůj dech teď směsuj v žhavý dech rtů jich,

K nim schyluj se, ať laskají tvé jméno
Jak talisman, jenž chrání ve zlých dnech,
Buď milenkou jim, muč je, aby v trýzni
Tě milovali víc než v něžnostech...

Uchvátit nitra mladých samotářů,
Jen o té slávě pro svou píseň sním:
Být krásou jim, když nikdo nepřichází,
Být úkojem jich citům nemožným...

Vždy jiným být a nikdy neunavit,
Mít pro ně sen, jenž bolest utiší...
Mít pro ně vzrušná, dojímavá slova,
Jichž od nikoho v světě neslyší.

V jich duše střásat opojivé květy,
V něž nevzkvete jim nikdy krutá zem...
A v lhostejnosti hvězd k nim sklánět čelo,
Jich životům být navždy démonem...

VÝSMĚCH

Mým celým osudem vzdor proti živlům zmítá.
V tmy šachet s kahanem jdu svitů modravých,
Bych dráždil třaskavá v nich nepřátelství skrytá.
Však vstříc mi gnomů zní jen uštěpačný smích.

Vír prudkých závratí jak v rozkoš připraviti
Své duši tajemnou já alchymií chtěl.
Však srdce v šílenství se despotické řítí,
Neb v parách otravných dech ňader k smrti zmdlel.

Já toužil přemoci tvou, lásko, letargii.
Však v oči fosforné jak do výhně jsem kles'.
Mé tělo v bolestech se spáleno teď svíjí.

Jak Prometheus já šel k bohům za kořistí,
K nim vzpurný vzdor jak věž jsem blasfemickou vznes'...
V mé věže ssutinách teď smích jen větrů svistí.

MRTVÝM BOHŮM

Jak sluje zelená když počíná noc pláti
A jasem měsíce kraj plní kovovým,
Vás z hloubi staletí teď náhle procítati
A v chladné svity hvězd se navraceti zřím,

Ó dávní bohové, tak usměvavých skrání,
V jichž zracích vzněcuje se třpytné krásy klam.
Má duše, vestálka, váš pozdní oheň chrání,
A rty mé horečné teď promlouvají k vám.

V zem navždy lhostejnou zas touha proč vás vede?
Zřít chcete chrámy, v nichž váš půvab v sochách žil?
Teď všichni vzývají jen světce smutkem bledé,
Jichž asketický chlad vznět v ňadrech umrtvil.

Dech prchl rozkoše, jenž v rytmu kolébavém
Hruď vlnou splývavou a zéternělou nes'.
Teď každá naděje na stavu přede tmavém
Jen rubáš smrti své, v niž všechen život kles'.

A přece, bohové! ač náhle do propasti
Jste padli, v temnot zmar, v kraj Hadu daleký,
Já náhle slyším teď zem ukrytě se třásti
Jak nástroj hudební, jenž zněměl před věky.

To salpinx tajemná je dávných božstev, stínem
Jež noci zaznívá, vše plní bouří svou,
Jak kalich opojný se pění zlatým vínem,
Přetéká v medový dech vůní smyslnou...

Ne — — mrtvo, mrtvo vše... je klam jen, že se vrací
Žeň setby ohnivé v klín odumřelých lích.
Je přelud, v měsíčné že vzpučel vegetaci
Tak pozdně pojednou květ barev nachových.

Však přece na chvíli bych v jinošském chtěl těle
Žádostí magickou jak Endymion vzplát,
Být krásou okouzlen v své duši rozechvělé,
Jak stříbra výdechem v mdlé touze k smrti zrát,

A vzletem duchových pak křídel v noci stměné
Být k výším unášen jak ve vítězný sen,
Mít boha milencem a zraky rozzářené
Extasí nejprudší, v zem klesnout rozdrcen.

OSTROV VYHNANCŮ

★

OSTROV VYHNANCŮ

★

Sem trosky zahání bouřlivých vichrů shon,
Kde na ně vyhnanců zří zasmušilé zraky,
Od věků kupí se zde zbytky gallion,
Loupežných korábův a hrdých hexer vraky.

Za tichých nocí zní sten utopenců tmou
A praskot škunerů, jež vlna navždy drtí.
A dávné stožáry je někdy pod vodou
Zřít za dne propadlé jak hrůzné kříže smrti.

Za zlatem potapěč já s chvějnou závratí
V hloub ke dnu mořskému pro poklad lodí vnikám,
Jež v dál se vydaly, by nedopluly nikam.

Vy s cesty zbloudilí osudu kouzlem lhavým,
Vy dobyvatelé, rouhači, piráti,
Básníci, vyhnanci, vás, dávní bratři, zdravím.

. . . . i vadne bolestí má pleť
Tak jako kůra nebo pyšné vrcholy
V doubravě kmenů, mroucích žhavým výprahem;
Mne neuslyší smrtelník, než širá jen
A nevlídná poušť na planinách skythických.
A mysli mojí nepobaví obrazy
Snů líbezných; sen nezastíní očí mých.

VARRO, Žal Promethea ukovaného.

SLÁVA

Ať říkáš: Naposled! — den co den trpkým rtem,
Otvíráš zraněnou hruď zase v písních nových
A dáváš na pospas svou nahou duši všem...
Básníku! tmavý stín jde z hájů vavřínových.

Ponížen, potřísněn, sám za noci a něm,
Stud cítíš ze všeho, když prchlo kouzlo sněné,
Kdy tvoje city jsou jak v chrámě znectěném
Z obrazů zázračných kameny vyloupené.

Jen jedno zbývá ti, když hořkost nitro změní:
Zoufalá prázdnota a trýzeň osamění.
To je ti údělem za vše, co dal jsi již.

V dlaň sevři peníz ten, jímž svět tvé dílo cení...
Snad bude obolem, jímž převoz zaplatíš
Charonu v podsvětí do říše Zapomnění.

LÁSKA

Chceš vejít v toto srdce v chvíli snivou
Snad ještě jednou? Dávno přešly již
Sny bláhové... A nikdy nevkouzlíš
Hry marné, Lásko, v duši důvěřivou.

Jsou zrazeny tvé lsti. Ať bledá ruka
Se blíží ke mně s chvěním žádostným,
Necítím ničeho. Dnes zhrdám vším.
Mně vášeň nudou, rozkoší jsou muka.

Neb i když drtila's, přec' ze svých ran
Jsem ožil, Lásko, vždy, jak v troskách zase
Ožívá nopál, vichrem rozmetán.

Po zmaru toužím v duše úkrytu
A měl bych rád jen toho v pozdním čase,
Kdo by mne vraždil chladně, bez citu.

HLAS Z MINULOSTI

Tvých zraků čistý kov se zkalil pojednou.
Jsou modré, šedivé? Dnes nevím. V chmurný den
Se marně po tom ptám. Jak v tůni bezednou
Mně mizíš na věky, jsi pouhým jménem jen.

Tvůj hasne navždy hlas. Tvá kouzla mrtva jsou.
Snad ještě linie kol úst mi utkvívá.
To zbývá ze všeho. Je konec. V dáli jdou
Jak máry mrtvých snů teď mračna šedivá.

Memnonův puklý sloup, když slunce klesá v hrob,
Pro sebe zvučívám, co zbylo z minula
V hlubinách duše mé, ač nevím, z jakých dob...

A teskním za láskou, jež dávno zhynula.
Volám ji v poušti své, ač hlas vždy v prázdno šel.
Volám ji nevěda, zda jsem ji vskutku měl.

SIRIUS

Z hvězd všech, jež plají na orloji nebe,
Jichž zář se nocí tichou rozlije
V křišťálných sférách, vždy jsem hledal tebe,
Můj chladný příteli, můj Sirie.

V mé zraky zřel's, když znaven žití hluší,
Sám, zase sám jsem hleděl do výšin,
Když odchod lásky vrhl smutek v duši,
Jak temná věž v hloub vody vrhá stín.

Jas pronikavý z tvého stříbra svítí
Jak magický čar z očí zákmitu,
Jichž visi marně kdys jsem střásal v žití.

Po letech zří tě duše zlhostejněná:
Již nevzpomínám z lásky ani jména,
Jak ty jsem chladný, němý, bez citu . . .

MRTVÉ LÁSKY

Na mrtvé lásky myslím... Z dávných dob
Se blíží stíny. V žáru vášně prudkém
Jsem rád měl jedny a jak břečtan hrob
Jsem srdce druhých ovíjel svým smutkem.

Pak přišly lásky, muku ponurou,
Žeh inferna jež v duši zprahlou vlily,
A jiné, kterým byl jsem klausurou,
Kde v prázdno stěn Ráj snů svých vykouzlily.

Mé mrtvé lásky, jimiž zhrdá svět,
Mé trýzně, rozkoše, v nichž duše šílí,
Vždy skutečnu se vysmíval váš vznět.

Benzoë, muškát dech můj chtivě ssál,
Co žíznivé rty všechny jedy pily,
A démon zmaru Chiméře se smál.

NUDA MRTVÝCH

Žár plaje nad městem, kam mrtvost křídla sklání.
Ah! vše je vzdáleno pro duši teskníci.
Tak dlouze, neslyšně jde duší vzpomínání,
Jak pohřeb zamlklý se vleče ulicí.

Kol, dole, nahoře spleen, prázdno. Zvukem lichým
Se hlásí myšlenka na život odešlý.
A náhle připadám si sarkofagem tichým
Své touhy zhynulé, jež v hloubi duše tlí.

Můj Bože, Bože můj, nicotou beze jména
Je celá žití hra, tak bědně unavená,
Pro niž se nadarmo kdys soužil ňader vzdech.

A je mi hrůzno teď: já nudu cítím klatou
Těch, kteří v hrobech spí pod tymiánem, mátou
Za letních dlouhých dní na pustých hřbitovech.

SPLEEN

Ametyst nebes chladný se rozpial beze chvění
V prázdnotě jasných výšin nad městem vzdáleným.
Má duše! dnešní večer hráč zádumčivý není,
By rozzvučel tvé housle pod tichým smyčcem svým.

Je klidný vivisektor, tvou krví ruce třísní,
Pinsetou ostře vniká do hlubiny tvé dnes,
Tvé srdce obnažuje, jež kryje hnus svou plísní,
Jak nepotřebné dělo rozžírá rudá rez.

Jen silou pohrdání já pojím trosky bytí,
Jak železný svor svírá zeď puklou, jež se řítí,
Však jedno mi, co žiji, vším zhrdá chlad rtů mých.

Bezcitná lhostejnosti prostorů nadsvětných,
Mlčení prázdných výšin s azuru klamem lhavým,
Nicoto všeho, všeho, jen tebe ještě zdravím.

EPITAF

Živořit zchladle, truchle, bez vznětu —
To jediné můj celý život drtí.
Jak včela v opojení do květu
V omamném spánku klesám ve klín Smrti...

Snův uschlé listy šerou krajinou
Roznáší vítr v pohřbu mrtvé krásy.
Mé chvíle prchají, jak odplynou
Pod vodou navždy odtržené řasy.

Můj cit, má bolest, všechno přejde v prach.
Na tobě, Smrti, ustálí se tiše
Má štvaná duše jak loď na kotvách.

A marnost má, mých snů, mých bludných cest,
Má nicota zřít bude v chladné pýše
Za noci z hrobu v nesmrtelnost hvězd . . .

SEN

Po letech procitl jsem pod náhrobkem svým
V doteku měsíce, v paprsku rozmlženém,
Jenž někdy k půlnoci svým stříbrem modravým
Probouzí zemřelé, jak volal by je jménem.

Na uplynulé dny já myslím se smutkem,
Jež v lidské paměti jsou dávno navždy zbledlé,
A vzdychám. Výčitka teď proniká mým snem,
Jak jmelí výhonkem svým proniká v kmen jedle.

A v místa vracím se, kde mladost svou jsem žil,
Své kosti zbělené v stín ulic vleku snící.
Na mostě plném soch jsem kroky zastavil.

Nad proud bez návratu svou dutou lebku schyl,
Fantome, škraboško, skelete zhrdající...
Rci, kde jsou teď tvé dny, ty, jež jsi promarnil?

CEREUS

Tajemný ceree, jenž plátků chorou běl
Jen tehdy rozvíjíš, když soumrak zastřel zem,
Noc kveteš jedinou, bys plaše uzavřel
Své zvonky navždy zas před slunce východem...

Má duše jak ty v tmách, daleko lidí všech,
V své žije samotě pod lunou míhavou.
K půlnoci vydává nejprudší vůně dech,
Hvězdnému azuru hloub odhaluje svou.

Jen v noci rozvíjí hektických plátků sníh,
Jen v noci umdlévá v svých touhách neplodných,
V truchlivém kouzlu těch, kdo sobě kvetou jen.

Smrt cítí posléze v své fiole se chvít.
Před zraky lidskými teď skrývá navždy sen
A dá mu zvadnouti, než vzplane jitra svit...

GINESTRA

Teď navždy, duše, můžeš odejíti
A hrdě mlčet. Nesmíš litovat
Své touhy, která vzrostla z pouště žití
Jak ginestry keř z lávy pustých lad.

Je trpká nuda vše, co srdce žije.
Nic není, duše, hodno vzdechů tvých.
Jen trosky krášlila's, má poesie,
Atria němá v mrtvých Pompejích.

Šel v nicotu mé lásky každý vzdech,
Jak vůně ginestry se v němé hluši
Zřícených ulic šíří, v puklých zdech.

„Nezemru celý", básník dávný pěl.
— — Chci zemřít celý! Aby zapomněl
Svět na mne navždy, osude, přej duši!

POESIE

Já nechtěl, duši mé bys věčný vavřín dala.
Já chtěl jen tebe mít o Věčnu krásným snem.
Však dechem všednosti má báseň pobledala
Jak santal, zlato své jenž ztrácí dotekem.

V dnech marné nicoty mne pouze žádost jala,
Bys sfingou tajemnou mým touhám byla všem:
Náhrobek pochmurný jen jsi jim vytesala,
Mé vznėty v mramoru jsi skryla studeném.

Bez hnutí, oněmlou mně dala's krásu zříti,
Zrak oslnila's můj zrcadlem šálivým,
Bych náhle spatřil v něm hnus bědný všeho bytí.

Svých vůní omamných jsi kalich velký vznesla
Krvavě zrosený vstříc žíznivým rtům mým,
By touha vdechla jed a navždy mrtva klesla.

POD SVOU PODOBIZNU

Též já chtěl víc než žíti pode jhem
Nudného živoření, zprahlých citů.
Též já kryl v duši v spánku magickém
Neznámá zlata tajemného třpytu.

Též můj sen touhu svoji vznícenou
Chtěl vydechnouti, než by navždy zhynul.
Jen všeho zmar byl duši odměnou . . .
Plaz lhostejnosti chladně se k ní vinul.

Dnes nechci nic, své marně žiji dny.
Mám rád hrob touhy, Sever svého bytí,
Jenž pod sněhem spí věčně neplodný.

Mám rád svůj smutek, osamělost svou,
Svou agonii, klamné toto žití,
Z vod Lethy vzrostlé v třtinu zsinalou.

PÍSEŇ SAMOTY

Jdem' cizí mezi cizími,
A slovo, jež by sbližovalo,
Vždy mřelo nevysloveno.
A naší duši vždy se zdálo,
Že pohledy též nejbližších,
Jež do ní důvěřivě hledí,
Najednou hasly zklamány,
Že nenalezly odpovědi.

Je každá radost podťata
Jak větev, jež se tíhou láme,
A vzkveteme-li úsměvem,
Hned v cizích duších uvadáme,
Sny oas v duši majíce,
Jdem' horkým pískem život celý,
A když sny naše zemřely,
V svých hrobech tlíme osamělí.

Zelené zlato západů,
Jež hasne v agonickou chvíli,
Nám o dnu zašlém vypráví,
Jejž jsme zas navždy promarnili,
A marně chceme v *umění*
Svým duším vrátit ráje sněné,
Kol ohňů, v poušti rozžatých,
Jak stráže bdíme zapomněné.

A různých světů vyhnanci,
Jsme na chvíli se sešli pouze,
Vstříc srdce netrpělivá
Teď bijí chimérické touze,
Již vítr plachty napíná,
Zrak zpíjí fantom Nekonečna.
Vyplouti odtud! Kamkoli!
Plout v nebytí neb v jara věčná!

MEMFIS

Když všechno dohasne jak tvary věcí v tmách,
Čím trýznil za dne svět mé osamělé snění,
Tu náhle vzpomínky se křísí v tichém chvění,
Jak hvězdy procitnou v svých chladných výšinách.

I myslím na mrtvé, jimž přes hrob odlehlý
Šla tisíciletí, na spánek jejich skrytý,
Na hrobky Memfidy, na tajuplné svity
Lamp zlatých, u nohou jež mrtvým rozžehli.

Ty lampy dosud žhnou... Však když se odváží
Zvědavec nějaký v hloub, která rakve tají,
By až k nim pronikl, hned lampy zhasínají,
Jež věky hořely u mrtvých na stráži.

Mne Osud v mlčení jak ve hrob zavírá.
A jenom srdce mé je krvácejíc živé
Jak lampa v podzemí... Vše, co v ně kleslo dříve,
Teď v kapkách krve žhne, v nichž bolest nezmírá.

A aby míjivé sny na ty vzpomněly,
Kdo milovali mne, dlím blízko mrtvým duším...
Kdo byli? Nevím nic. Co chtěli? Sotva tuším:
Snad ani nežili, snad dávno zemřeli.

V mou Memfis nevcházej, kdo živ jsi, bezděky
Bys zhasil lampu tam, jež v srdci plane dosud...
Dal mému životu jen marnost v úděl Osud,
Však za to bolest má v něm hoří na věky...

FÉNIX

Na sarkofagu mladé Egypťanky
Jsem v museu zřel symbol fénixův:
Pták zestárnuvší, vida smrt se blížit,
Své vlastní hnízdo v oheň zanítil
A vrh' se v plamen. Ale v okamžení,
Když jeho tělo měnilo se v popel,
Zas v nové kráse vzletěl, v novém mládí
A vzezření měl znova nadpozemské
A mocně rozvíral své peruti...

Ty dívko mladá, jež jsi po staletí
Pod víkem pestrým lidské podoby
Se zlatou tváří, tázavými zraky,
Sen klidný spala v tumbě posvátné,
Symbolu věříc, že jak fénix někdy
Zas k novému se vzbudíš životu —
Dnes myslím na tě... Ve splývavé říze,
Jež temnila se barvou granátovou,
Na hrdle z chalcedonů, scarabaeů
Šperk tajemný, jsi palácem šla hrdě,
Zářila's krásou černých kadeří,
Odechlých modravě, jichž vzpurná tíha
Do čela padala a na šíji...
A oči tvoje, pod obočím hustým
A vzrostlým do oblouků směle vzpiatých,
Se měnily jak plocha zrcadlová
Záhadným svitem, v nichž se zračila
Nestálost srdce, které dojmy neslo,
Jak voda obráží stín oblaků...

A bledá byla's, chladná cudnost chvěla
Se na tvém čele, jako na leknínu
Se třese krůpěj vody zkanulá.
A přece tělo, vlnící se pružně,
Mimoděk muže k lásce vyzývalo...
Z ramenou, ňader, boků, nohou štíhlých
Tryskaly jiskry, které vzněcovaly
Dychtivost v mužích, kudy jen jsi šla,
Že chřípě se jim chvěly, v šarlat vzplály
Rty žádostivé. Ale chladnou pýchou
Jsi drtila jich touhy pojednou
A lhostejně pak zřela's na ně, loket
O desku onyxovou opřen dlouho,
Týmž pohledem jich gesta provázejíc,
Jenž ke stěnám se nesl, ozdobeným
Malbami králů z dávno mrtvých dob...
Lhostejně ulehala's na lehátko
Ze slonoviny, netečně jsi zřela,
Jak svícny plápolaly na hostinách
U zlatých mis, kde modraly se hrozny,
Neb srdce nevědělo, komu žije,
A žilo jen svým vlastním přeludům...

Den za dnem, princezno, tak v nudě plynul...
Jak dveře ve stežejích bronzových
Dav těch, kdo odcházejí bez návratu,
Do dáli propouštějí, duše tvoje
Tak dojmům dala míjet, lhostejně
Vždy na témž místě tkvějíc...

Neboť palác
Již za živa byl tobě sarkofagem,
S přepychem zářným slavných Ptolomaeů,
Kam města zmizelá a vypleněné
Pradávné chrámy složily své šperky,
Nádoby zlaté, sochy cizích bohův
A togy králů, plné tyrkysův,
A amulety z hrobů, fetiše
A mandragory... Vcházela jsi večer
V ložnici tichou, jejíž podlaha
Růžovou vodou byla navlhčena,
A na lože jsi zřela ebenové,
Nad nímž jak štít se zachvívalo v taji
Zrcadlo smaragdové, obrážejíc
Tvou podobu, a rty jen šeptaly,
Cos o marnosti krásy neplodné...

Kam toužila tvá duše, roztěkaná
Od dojmu k dojmu, jako mladé ptáče
S křoviska těká na křovisko z jara?
Ty's nevěděla... Jen jsi tušila,
Že štěstí musilo by přijít náhle
V cizince podobě, jak vytryskne
Na cestě pojednou dech vůně z květu,
Jenž ukrytý je dosud... A než můžeš
Vytušit všechno, vědomí mít štěstí,
Že vůni vdechuješ — již aby navždy
Sen dosněn byl, a koho milovala's,
By zase v dáli bez návratu dlel...

Nic nepřišlo, a marně tvoje touha
Jak mříží révoví se skutečností
Prodrati chtěla... V běl a fialovo
Ztopený obzor v prázdnotě se klenul
Vstříc žádosti tvé.

Nepřicházel nikdo
Od konce světa, z hloubi moře, nikdo,
Kdo jak ty unavil své srdce ničím
A kdo by ničím chtěl zas šťasten být...

A zemřela's tak marně, jak jsi žila.

Svůj život zavřela's tak znenadání,
Jak zavře se květ polo rozvitý,
By uchřadl, jak nedočtená kniha
Se sponou, vzatou z královského pláště,
Se zavře, když ji ruce unavené
Pustily k zemi, nemyslíce na ni.

A že byl klamem celý ten tvůj život,
Klam dali vepsati i na tvou rakev,
Na pestré víko lidské podoby
Se zlatou tváří, tázavými zraky,
V symbolu fénixově...

Pod lží věčnou
Spíš po staletí, s klamným slibem mládí,
Jež rozzáří se v nové kráse kdys...

A přece, v Amenti když sestoupila's,
Kde chmurný Osiris tvé srdce vážil,
By shledal prázdným je a stébla lehčím,
Zda necítila's, že by lépe bylo,
Než s prázdným srdcem kráčet v nicotu,
Jít raději tam, kde jsou kleté stíny,
Jež na zemi své srdce promrhaly,
A kde se zachvívají vyvrženci,
Jichž krásná neřestnost se smísila
S výparem sirnatým měst vyhlazených?
Zda nemyslila's na to s chladnou hrůzou,
Že's měla jako fénix metnout plamen
V svůj život, zapálit jej mocnou vášní,
Ne, abys prošla ohněm v nové mládí,
Však pro rozkoš jen ohně, pro žár samý,
A proto jen, bys mohla shořeti? . . .

Symbole fénixův, tu věčnost klamnou
Si vezmi zpět, nech si všech marných slibů,
Jež píšeš na hroby, že rozkvete
Z nich znova život... Jest jen jediné,
Co štěstím může na zemi zde býti:
Být náhle pohlcen tak životem
Jak živlem odvěčným a rozpoutaným,
Své duše vrhnout všechny poklady
V řečiště plamenů, v ně klesnout náhle,
Svou vlastní vášní navždy býti stráven,
Svým vlastním žárem změniti se v popel,
Vstoupiti v oheň a pak nebýti . . .

MEDEA

Tak sama s bolestí, tak sama se svým záštím,
Sny svoje trhám teď jak závoj a je pouštím
Do bouřícího větru.

Zlým kouzlem dobyla jsem rouna pro Jasona.
Já pro něj vraždila, bych jeho něžnost měla
A nasytila srdce.

Teď Kreusa pojednou mé štěstí uchvátila,
Svým tělem Jasona mi odloudila tajně
A úsměvem svým lstivým...

Proč tedy, míhavá ty Selene, svůj kahan
Jsi rozsvítila zas, když osvěcuješ lože,
Kde miluje se zrada?

Vždyť pamatuješ snad, že kouřem sladkých bylin
Jsem poctu vzdala ti, bys bděla nad mou láskou,
Jí nesmrtelnost dala...

Já chtěla milovat, jak Psyche jíti něžně
Se světlem touhy své, jí ostražitě chránit,
By nikdy neuhasla:

V tmách hlavu rozbíjím o marnou skálu z bronzu...
Jak moře lastury dnes vzpomínky své navždy
Ze srdce vyvrhuji.

Já Sfingou byla jsem, já Chimérou jsem byla,
V mé zraky omámen se díval bledý Jason
Jak v temné drahokamy,

Jak v černá zrcadla, v nichž nesmírné je ticho,
Jež kryjí prohlubeň zřítelnic Sibyliných,
V něž nikdo nepronikne . . .

Byl krásný jako bůh z mramoru bělostného.
Rty nachu vonného a svěžesti vod horských
Se chvěly žárem vášně.

Když úsměv odhalil v nich sněhy jeho zubů,
Mně připadalo vždy, že nebe mlčelivé
Svůj rozsvěcuje poklad . . .

Proč, němá Selene, tajemství forem krásných
Do těla milence bohové zavírají,
By vzali nám je rázem?

Proč mohou pohledy hloub vrýti se než střely?
Proč chladnost vraždí nás, a odchod může navždy
V nicotu vrhnout duši?

Ty dál jdeš, Selene, dál v spirále hvězd zářných . . .
Chce srdce vniknouti do zakázaných záhad,
V tajemství mimosvětná?

Proč nesmím věděti, co uchystal mi osud?
Proč dali bohové dar kouzel mojí duši,
Když bez moci jest nyní?

Proč lidé lhostejní jen v stopách mých jdou věrně?
Proč lásku vnukám jen, bych hned ji zahubila,
Kdo ztížil mne tou kletbou?

V náručí Jasona jsem včera pocítila:
Je mrtev pro mne teď, v tu chvíli vzdaluje se,
Jsem zase sama, sama.

Jej chci teď zraniti, neb stále láskou hořím.
Však marně: šťasten jest a na Kreusu se směje
A o mně neví ani.

Já lásku měla jsem, dnes nemám jí a žiji!
Mé srdce zestárlo, a jako moře bez dna
Děs jenom vzbudit mohu...

Je záští bez zbroje a kletba beze síly.
Netečnost dívá se do úzkostí mých němě
Jak nepohnutá maska...

Zpět vezmi, Selene, si navždy kouzla svoje.
Já jimi pohrdám, když odešel mi Jason.
Když moci v nich už není,

By zpět jej přivedly neb navždy zahubily,
By z dračí setby jich mu vzrostla Zkáza náhle
A v podsvětí jej svrhla.

KLEOPATRA

Sem vniká sotva znatelně šum světa.
Teď ustal. Odestru své závoje.
Jsem sama, navždy přemožena, kleta.
Zde zemru tedy, když vše marno je.

Dřív však chci ještě jednou kouzlo žíti,
Jímž duše vzplane ve vášnivý nach.
Ať se mi v kráse, co jsem žila, vznítí,
Jak křišťálem vzduch září na vodách.

A sama sebou, v rytmickém gest toku,
Chci těla svého opojit se hrou,
Já jemné kouzlo obnažím svých boků,
Běl údů, v syrské roucho vdechnutou.

Na tělo, přístav, v kterém ztroskotalo
Heroů tolik, se vzdechem teď zřím,
Kde skleslé mužství Antonia spalo,
Chci omámit se klínem vonícím.

A shledávajíc vzpomínky své bědné
Jak zbytky z lodi smutný trosečník,
Teď toužila bych, aby v chvíli jedné
Rtů plamen znova do mé duše vnik',

By kdos mne schvátil, barbar, zpola dítě,
Jenž rozsvítil by jiskry v zraku svém
Jak neznámý šperk, jehož zlata v skrytě
Se netklo slunce ještě paprskem.

A v rozechvění nevyžité síly
By přitiskl mne s prudkou jistotou,
Bych se mu vzdala pro poslední chvíli,
Bych pro něj měla vlažnou nahost svou,

Bych v jeho dechu extasi tu žila,
Že jeho milenkou jsem první z žen,
Bych v divé vášni trofejí mu byla,
Já, jež jsem zvykla dobývati jen.

Však všechno marno! Poušť jen kolem samou
A prázdnost touhy Osud rozložil . . .
Vše marno, marno! Smysly mne teď klamou,
Jíž život hrou vždy zlomyslnou byl.

Jen ty se blížíš, neodvratná smrti!
Já cítím zuby v bledém prsu svém.
To plaz mne uštkl. Hrůza mne teď drtí,
Bez vášně, pod chladným mřít polibkem . . .

HELIOGABALUS

Proč zapomenout tebe nemohu,
Fantome krásný, jak ses objevil,
Pln bledé vůně květů podsvětních,
Teď v stínu zde, bys duši vzrušil mou
Za dní, jež jako kapky dešťové
Do němé vody v marnost padají?

Bez hlesu v esquilinských zahradách
Jsi klesl, Caesare, když rdousil tě
Dav pretoriánů.

V ten okamžik
Měl's v tvářích k smrti stejnou lhostejnost,
Jak jsi ji jevil vždycky k životu.
Však nyní, plachý přelud někoho,
Kdo nikdy neproniknut, tajemství
Jenž svého nikdy lidem neřekl,
Snad jinoch, žena snad, snad oboje,
Však jistě sfinx, tak mi se zjevuješ
V mé obraznosti.

Vidím čelo tvé,
Jež obtíženo vlasů záplavou,
Jak korunu by neslo, v schráně své
Žár mocný, zdá se, chová neřesti.
A přece tělo křehké, stvořené
Jak z průhledného vosku, chladné jest,
Neb nepodlehlo nikdy rozkoši...

Co chceš mi, dávný stíne Caesarův?
Proč s večera se snášíš v samotu,
Kde o mrtvých sním, já, jenž od živých
Jsem navždy vzdálen? Stejnou marnost vždy
Tvé zraky říkají, jak vodotrysk
Touž melodii šumí. Myslíš teď
Na život svůj, kdy krásný, mladý bůh
Na voze zlatém, daňky taženém,
Obklopen jinochy, jsi projížděl
Jak Bakchus Římem, záře nahostí?
Neb jako hetéra kdy nalíčen,
Své tělo maje v dívčí změněno,
S rty vonícími, k sobě vábil jsi
Vítěze cirku, nabízeje jim
Své přátelství? Všech úžas vzbouzeje
Neb hnus, ty byl jsi, čím jsi býti chtěl,
Hned císař, histrio, hned hetéra,
Však básník vždycky, ať jsi vznešený
Neb nízký byl, ať vážně hovořil's
Neb posmíval se, ať jsi miloval
Neb nenáviděl, maje v rozmaru
Pro tytéž lidi sprchy růžové
A hned zas hadů tajné uštknutí...

Neb všemi pohrdal's... A za noci,
Když všichni odešli, a ty's byl sám,
Vím, k bledému ses blížil zrcadlu
A do vlastních svých tváří dlouho zřel's
A dlouho jsi se, dlouho tiše smál...

A smích tvůj chodbami zněl paláce,
A smích tvůj do noci zněl užaslé,
Pod sosnami zněl, pistaciemi,
A v dáli zahrad tiše dozníval...
To duše smála se, jež byla zlá,
Ne pro rozkoš, jen pro svou lhostejnost,
Jež pohrdala lidmi, osudem,
A pohrdala vlastní jsoucností,
A které láska byla stejné nic,
Jak zášti...

Bratře, bratře duše mé,
Mnou žiješ znova. Jak ty zakrývám
Pod úsměvy zlo duše zrazené,
Jak socha pod břečtanem zakrývá
Své trhliny. Zlo chladné, lhostejné,
Jímž za své bytí osudu se mstím,
Zlo, které dává květům v barvách kvést,
Co prohnilé jsou v zemi kořeny,
Jež v bledých tvářích krásu vzněcuje,
Co duši otravuje zhnusení,
Jež líbajíc rty, vínem ovlhlé,
O zradě přemýšlí dní budoucích...

Tvé oči vidím nyní, Caesare,
Tvé oči, rozevřené v prázdnotu,
Jež v pustou síň zří z hloubi zrcadel,
Tvou vidím bledost, jakou zsinalí
Jsou mrtví, než se zmocní rozklad jich.

A toužím, by mne láska posmrtná
Teď k tobě divem náhlým pronikla,
Jak v cevy odumřelé vsakuje
Se balšám prudký... Toužím na věky
Tě sevřít pohledem svým smrtelným,
Zřít tebe, který nesmrtelnost svou
Jsi uvil z tmavých květů nicoty.

A chtěl bych míti odlesk zraků tvých,
By každý zmaten stanul před nimi,
Jich nechápaje náhlých zásvitů,
Tvůj pohled toho, který drásat zná
A ze zla svého nitra utvořil
Si tvrdý pancíř proti ostatním,
Jenž bled a zhrdaje vším, kráčí sám
Bez přítele a bratra, průvodce,
Jenž, Prometheus, sám si supem jest
A v nitro vlastní klove s posměchem...

V AMFITHEATRU VERONSKÉM

Proč zachvíváš se, duše, vstupujíc
V kruh toho zdiva? Bloudíš chodbou šerou,
Zříš v kobky, odkud děs ti zívá vstříc,
Kam světla paprsky se neproderou...
Chceš ještě dál, kde hrobově vzduch dýše?
Nevidíš?... Kdos jde po tvém boku tiše...

Purpurné skvrny západ slunce vlil
Na stupně zvětralé a dešti zryté.
Ty cítíš: všechno, co jsi dosud žil,
Teď leží někde v dáli neurčité,
Však to, co žiješ nyní, kdy se stmívá,
Je život, který žil jsi odjakživa.

Ty, kdo jdeš se mnou, odkud navrací
Se stín tvůj, jaká touha se v něm hnula?
Znám tebe, znám... Tvá žádost krvácí
Z dob, jejichž rozkoš tady zahynula...
Mám zvolat: „Ave, Caesar“, skloněn k zemi,
Kdys efeb tvůj, jenž věnčen ciniemi?

Byl histrio jsem nebo zápasník,
Jenž vyšel za potlesku nah a jarý?
Byl křesťanský jsem martyr, davů křik
Jejž tady zběsile štval pod lví spáry?
Proč mlčíš, přízraku, a proč mi hrozí
Tvé zraky, tmavější nad skabiosy?

Vím, kdybys nebyl něm, že by tvůj hlas
Mi incest řekl, jenž tvé chmuří rysy...
Vím, osud něčím spojil oba nás,
A moje krev zde tekla v půdu kdysi...
Ač skryl jsi tajemství své nejhlouběji,
V tmách zůstaň, stíne, chvěji se teď... chvěji...

UNDINA

Tajemnou touhou nitro mé se chvělo
Po objetí tvých snědých, silných rukou...
Milenče zraků, v nichž plá žádost mukou,
V hlubinu černou stáhnu tvoje tělo.

Rty přissají se náhle s nenávistí
Na purpur úst tvých temné, žhavé krásy...
Jak lstivý had tě ovinou mé vlasy,
Jež zlaté jsou jak zimostráze listí.

Neb usmrcuji láskou. Vášní sžehni
Můj chladný klín, než padneš mrtev ke dnu...
Pak teprv něžně v lokte tebe zvednu.

Nad černou tůň se, milenče můj, sehni.
A dříve, než se bok tvůj se mnou snoubí,
Na hlavu vzpomeň, utopenou v hloubi...

SANTA CATERINA DI SIENA

Freska

Nadarmo dosud rty mé neprosily . . .
Vy svíce oltářů, jež svatým ohněm
Se v přítmí třesete, vy víte, k nebi
Že šla má touha vždy, by s pokorností
Se navrátila v osamělou celu . . .
Dnes po prvé se chvěji. V zlatý, táhlý
Hlas serafů chci pozemský zvuk vmísit . . .
Jak Bůh jej přijme, jenž v mé srdce vidí?

Pro zradu Sieny byl v žalář vržen
Nicola Tuldo. Signorie krutá
Jak z bronzu vlčice, jež jejím znakem,
Jej uchvátila drsnou pravomocí
A odsoudila k smrti . . . Zprvu k smíchu
Rytíři bylo celé dobrodružství.
Však vzpomenuv, že ztraceny jsou navždy
Rozkoše, jimiž ovíjel svůj život
Jak thyrsus révy listovím, v své muce
Zuřivě počal čelem do zdí bíti,
Zoufale proklínal, že jeho křikem
Zděšeni byli všichni biřicové:

— Má Perugie, ty rodné moje město! —
Lkal neustále, — ztraceny jsou navždy
Tvé ulice mým zrakům, plné slunce,
Bělavé domy, zpola v stromech skryté,
Zvonice chrámů, vlaštovky kde hnízdí,
Terasa nad údolím Trasimenským
A obzor, tratící se v zlaté mlze . . .

Tvé noci ztraceny jsou, nad tvé střechy
Když zavěsí se černý čaloun temnot,
Hvězd stříbrem protkaný, když zahrad vůně
Se mísí s láskou, která vábí k ženám
A v srdce zanáší pal prudké trýzně
Jak vítr v město oheň ... Všemu konec ...

Tak stenal ubohý. Neb ďáblem samým
Byl posedlý, a neřest svojí stopou
Jej potřísnila jako příboj pěnou.
Však že Bůh velí jíti k těm, kdo trpí,
Políbit malomocné, sloužit bídným,
V Nicolův žalář vešla jsem. Hned ztichl
A zkoumavě se díval do mých zraků,
S nichž ruka sňala závoj Dominikův.
Byl zcela mlád, jak páže útlý, bledý,
Kadeří dlouhých, s čela odsunutých,
Třešňových rtů, kde vůně ještě dlela
Posledních polibků, jichž vinou zkalil
Svou hříšnou duši ... Zraky, jaké zraky!
Z pomalých, chmurných víček vyzíraly,
Z jich jantaru tak ztemnělého vzpurnost
Hleděla nyní, rouhavý tam výsměch
Jen zvolna hasl. Povstal. V útlém těle
Byl ukryt démon, jenž se lstivě zmocnil
Jinošské duše. Poznala jsem toho,
S nímž tolikrát jsem sama zápasila,
Bičujíc tělo, jehož smysly bouřil,
Než z trní korunu mi Ježíš podal ...

— Co chceš mi? — zvolal Nicola, — chceš trýznit
Mne úlisností tam, kde Signorie
Mne hubí navždy? Polobožské čelo
Nad hyacintovým ti zrakem září,
Jak připraveno nésti aureolu.
Svatosti lilie v svém srdci živíš,
By v nebi rozvily se... Přímo v peklo
Já sestoupím, až popraví mne ráno.
Však umíraje budu klnout Bohu,
Že mládí moje zahubil tak bídně...

— Můj bratře, — řekla jsem mu, — chci svým tělem
Pekelné brány pevně zatarasit.
Neb miluji tvou duši, nechci v zkázu
Jí vydat. Vím teď, že jsem žila proto,
Bych proti ďáblu pavézou ti byla
Z démantných jasů. Tmavé tvoje nitro
Chci promítnouti láskou, jako maják
Noc světlem promítá. Rci, čeho přeje
Si tvoje srdce... Všechno splním tobě...

Nicola zamyslil se. Moje slova,
Jak zdálo se, chtěl navždy podržeti,
Jak poslední svit podržují zraky
Z hasnoucích paprsků. Pak řekl tiše:
— Je smutno tělu, jež má ráno zhynout,
Že nemá milenky, by zapudila
Chlad těchto prostor teplem svého srdce.

Je smutno duši, která jako bludný
A temný balvan v nicotu se řítí,
Že není rukou, jež by zadržely
Pád její na chvíli svou bílou něhou . . .
Tvých polibků se chce mi, nežli zemru . . .

Mých rukou dotkl se a okraj prstů
Mi líbal dlouze. Žhavé jeho rety
Jak květy máku, touhou rozlačněné
A vonné kořením a ambrou, v chvatu
Se tiskly se vzdechem v má drobná ústa.
V klín jsem jej vzala, jako děcko tiskne
Si k lůnu matka. Neboť jeho duši
Jsem byla rodičkou a jeho nitro,
Mlčení hudebnice, přetvářela
Jsem v nástroj poddajný, bych nešpor píseň
Přehrála na něm, než jej tiše vložím
V cherubů ruce . . .

Našli na mém klíně
Jej ráno žoldnéři, když k popravišti
Jej přišli odvést . . . Vzbudil se a usmál:
— Již nastává nám svatba, Caterino . . .

Pobožně přijal Tělo Páně v kapli
A dal se odváděti ulicemi,
Jich spletí strmou, jak by šla až k nebi,
Na náměstí, kde prostřed temných davů
Vztyčeno bylo lešení.

— Mé lože,
Kde s nevěstou se navždy bok můj spojí, —
Děl s úsměvem. A hlavu kladl něžně
Na dřevo jako na podušku z peří.
I poklekla jsem. Očima se díval,
Jež plny byly nezvyklého jasu,
Teď stále po mně . . . A jak ostří meče
Mu hlavu odťalo, já zachytila
Ji do klína. Krev řinula se teplá
V mé lůno jako v chladný sněžný kalich,
V nějž mystický květ lásky mé se rozvil,
Mne rosila jak horkou lázní nachu,
I cítila jsem náhle sílu růsti
Jak amazona nebes ve svém těle,
A cítila jsem, pro ten purpur krve
Že milosrdný Bůh mi dává svatost.

DAVID MICHELANGELŮV

Z dob jakých, jinochu, jsi zjevil se v mých snech
S tak hrdým pozdravem své melodické síly?
Čí ruce zázračné tě k žití probudily
V svět sešlý, zbabělý, jenž chřadne v nemocech?

Ty, který v mramoru víc žiješ údů svých
Než my v svém šedivém a nudném jsoucnu celém,
Ty v bílé extasi, ve světle rozechvělém,
V extasi linií, jak hudba plynoucích,

Tvé oči, pohledy v nichž časem rozsvítíš
Jak blesky ze zlata, tak nečekaně, žhavě,
Co touží vyprávět o dávno mrtvé slávě,
O věcech minulých, jichž nezřeli jsme již?

Tvá kštice, jejíž proud se náhle rozpustil,
V níž s leskem zarudlým měď nejtemnější splývá,
Jež vzpurně třese se jak na lví šíji hříva,
Rci, jakým obrazem je probuzených sil?

Rty pevně zavřené, jež tají v sobě dech,
Jak vlhká poupata do lístků zavírají
Svou pronikavou tresť, rci, jaký výkřik tají
A jakou odvahu v strach Filištínských všech?

My pozdně zrození v spleen věků chabě mdlých,
V jichž duších bytosti tvé okouzlení dříme,
V tvé zraky vznícené jak v odlesk božstva zříme,
Nám vzkazem s nebes je vzmach údů vztyčených.

A slabí, pobledlí, teď sníme o dobách,
Kdy nazí rekové se zářícími čely
Na nepřátele své ze stanu vycházeli
A praky hbitými je poráželi v prach . . .

Neb navždy bez krásy a oklamáni vším,
Svá nitra kryjeme vždy rozpačitá, stměná,
V nichž chvěje neklidem se touha rozbolněná,
Jak bije postřelen pták křídlem zraněným.

A přece dychtíme žít krásy neznámé
A city přátelství, jež nepokojem vzruší,
Chcem' šťastnou mužností svou opojovat duši,
Však dále samotou a prázdnem zmíráme.

Neb není přítele, jenž v chvíli kouzelnou
By křísil v nitru nám svět jasu, světel, vůní . . .
Spleen padá v srdce nám jak uschlé listí v tůni,
A mrtvých pohledy za námi všude jdou.

Neb není přítele, jenž kryl by v ňadrech svých
Vždy lásku důvěrně, jak země v hloubi kovy.
Jen cize hovořit lze cizími nám slovy
A chladem spláceti chlad duší lhostejných.

A časem umění když fantom daleký
Zpět v mramor vykouzlí jak zásvit zlata v řasy,
My smutně zíráme na symbol hrdé krásy
A marnost zříme jen snů vlastních na věky . . .

GIULIANO DE' MEDICI

Hrobka v S. Lorenzu ve Florencii

Sem minulost jak žena zastřená,
Jež s prstem na rtu všechno v stínu míjí,
Mé kroky vede, říše kamenná
Kde dýše znehybnělou harmonii.

A duše, plná němých vzpomínek
Jak starý les pln jehličí, jež padá,
Zpět v minulost jde . . . Přešel mnohý věk,
Však navždy krása skví se kolem mladá.

Ty sochy mistr vztyčil ve vzdoru,
Než stářím sehnula se jeho šíje,
Pak dláto odhodil, když v mramoru
Jas zlatý vkouzlil slunné Florencie.

Teď sláva Medicejských beze změn
Zde trůní všem, kde vítězství jí dáno,
Kde v kamenný sen věčna pohroužen,
Jinošskou krásou září Giuliano.

Kdo myslí na muka dnes pochyb zlých,
Jež rvaly duši jako vichr listí?
V poklidu nezměrném soch gigantských
Kdo vzpomene vší lhavé nenávisti,

Jež napadala mistra? Vztyčil přec'
Své čelo hrdě, které věčnost snilo:
Umění zvítězilo na konec,
Nad nízký úklad pozvedlo se dílo.

Můj Giuliano, chabý je můj vznět,
A nemohoucnost úsilí mé hněte,
Má touha jest jak teskný, chorý květ,
Jenž na žalářním dvoře náhle vzkvete,

Však i když klesá ve mdlobách můj duch,
Tvou sílu zdraví, nad tvým vděkem jásá:
Ty záříš jarem jako mladý bůh,
Vše podmaňuje kouzelná tvá krása.

Sníš o loggiích, kam keř střásá sníh
Svých květů do kadeří zlatě plavých,
Sníš o nádheře nocí, krášlených
Jak šperky míhotem hvězd zelenavých,

A bohatýrská ňadra se ti dmou,
Jak druhdy srdce pod pancířem bije...
Však co kdys bylo touhou smrtelnou,
Dnes v mramoru jak věčná sláva žije.

Ty unikl jsi hrobu temnotám,
Na samém prahu smrti vstal jsi znova.
Však nejsi nesmrtelný sebou sám:
V sen změněn, myšlenka jsi umělcova.

A básník, v duši stálé rozpory,
Zde staví kročej, naslouchaje v taji,
Neb slyší mluvit věčné mramory,
Jak bohové jen spolu rozmlouvají.

BEATRICE CENCIOVÁ

Já bratrem zovu tě, můj Bernardo,
Ač srdce říká tajně: milenče...

Že jsi však krásný, až se tají dech,
A že mne touto láskou trestati
Bůh rozhodl se, by mne zatratil, —
Já, blízka smrti, ve zdech žaláře,
Kdy s věže za hodinou hodina
Do temnot nenávratně propadá
Jak kámen za kamenem do moře,
Kdy o mé nitro bije umdlené
Děs úzkostný jak o zeď netopýr,
Na osud myslím svůj a na tebe
A nelituji, že jsem vraždila
Bez bázně starce, jenž byl otcem mým,
Ne závrať hříchu, ale vlastní hnus
Mi ukazuje v zvadlé nahosti...

Jen k tobě, bratře, šla vždy touha má,
Po tobě myšlenky mé bloudily
Jak po klávesách ruce hráčovy,
Neb radost z krásy v sobě nesl jsi,
Jak azur nese zlatý paprsek.

Však otec nenávistný, posupný
Mé tělo schvátiti chtěl, za úkoj
Svým choutkám stařeckým a k potupě
Té lásky, jíž jsem vzplála pro tebe.

Můj život spoutati chtěl v prázdné dni,
Jež v jednotvárnost tak jsou sevřeny
Jak v pruty klec, neb v beznadějnost chtěl
Mou touhu po tvé duši uvrhnout
Jak vězně v hladomornu...

Nechci však
Již na něj myslit, na noc v Petrelle,
Na zkrvácené lože... Ztratila
Jsem vzpomínky jak uschlé listy strom,
A jenom jedna bolest vyrůstá
V mlčení všeho jako mračno v tmách:
Že nevidím již tebe, Bernardo...

★

Však zítra, zítra... Srdce, nechvěj se!
Zas uvidím jej... Milost dali mu
Pro jeho mládí, ale přece v trest
Mu určil papež, aby přítomen
Byl skonu mému...

Srdce, zajásej!
Až k prahu smrti budu blížit se,
A světlo dne, jenž má být poslední
V mém životě, se bude mísiti
S předtuchou stínů noci záhrobní,
V své zraky ještě pojmu Bernarda,
Bych o něm nesla sen pak po věky,
Jak obraz břehu nese vody proud...

Co může býti větší rozkoší,
Než v schránu jeho krásy změnit se
A o bledosti tváří stále snít,
Z nichž antimonem svítí očí lesk,
A o kadeřích stále blouzniti,
Jež plají hořců zlatem ztemnělým?

Když z Petrelly nás vezli v okovech,
Lid zmaten nevěděl, kdo ženou z nás,
A jej měl za mne, krásou oslněn
A něhou jeho zraků zdivených
A půvabem rtů něžných, rudějších
Nad listy sykomory ovlhlé...
Již nemá hrůzy pro mne mannaja.
Pod ostří její klidně hlavu dám,
Neb na mne budeš ty zřít, Bernardo,
A s jménem tvým chci život skončiti...

A budeš více můj v ten okamžik,
Než kdybych klesla na tvou nahou hruď,
Tvou milenkou jsouc... Budeš více můj,
Než kdybys v prudké touze strhl mne,
Jak příval z jara strhne němý mlýn...

Můj Bernardo! Já řeknu pohledem
Ti více nežli vášní bouřných slov,
Víc jedním vzdechem s tebou sblížím se
Než stiskem těl, jež planou žádostí.

Mé bledé čelo poznamenal jsi,
Sám nevěda, tím žhavým incestem,
Bys do mé duše skanul trpící
Jak myrha v ránu. Cítím vonný dech
Tvých úst, a v zracích jiskří štěstí svit...

★

Je dovršen můj život pochmurný,
Jejž osud zlomil jako kámen pluh.
Stín mannaje mi kyne. Nutno jít.
Tam svatební mé lože, v nejtmavší
Tam podušky jak v černo skabios
Má hlava klesne krvácející,
V houšť vlastních vlasů klesne zcuchaných
Jak v peří, potřísněné purpurem.
Však v očích bude záblesk štěstí dlít,
Jenž nevymizí. V onen okamžik
Nebude světa ani života,
Jen jedno bude: láska nejčistší,
Jež vyprýštila kdysi tajemně
Ze srdce sestry k bratru vlastnímu...
Já pro ni byla kleta. Nesměla
Jsem marné touhy ani vyslovit...
Však všichni, kdo mnou proto zhrdali,
Že láska má jak jejich nebyla,
Se v zapomnění navždy propadnou,
Jak do sněhu se tratí milníky
Na cestách zavátých.

Jen jméno mé,
Teď prokleté, se bude ozývat
Do pozdních věků. Jen mé lásky žár
Atomy těla mého přežije,
Až v beztvarost se zase rozptýlí...
Tak z pouta údův osvobozena,
Má láska nebude již zločinem,
Neb místo slabé vášně pozemské
Mít bude sílu touhy nadsvětné,
Jež všeho proniknuta poznáním
A netělesným vznětem živena,
Tím bude teprve, čím chtěla být
V pozemské pouti bludné, nejisté..

Chci zemříti, bych tíhy pozbyla,
Snu svého zachránila na věky.
Neb cítím: vše, co žila jsem, je smrt,
Za prahem smrti teprv život jest.
Až slavnými mne rytmy opřede
A šumem kosmu *věčnost*, zlata třpyt
Až budu píti z jiných živých vln
Než ze světla dne, z něhož odcházím,
Až nebude má duše hledati
Ničeho mimo sebe, v extasi
Až vznítí se v sen slavný, veliký,
Jak v chorál rozchvějí se varhany,
Až v srdce zavru štěstí veliké,
Jež z pohledů tvých pryští, Bernardo — —

Pak přistup, bratře, k tělu bídnému,
Jež zahalené v modrou dykytu,
Kol pasu provaz, v kletý vrhnou hrob,
A prvně polib je: neb v chvíli tu,
Co bylo míjivé, je skončeno,
A jen, co věčné má být, zůstalo.
Týž svět je stále, totéž prokletí,
Týž Bůh a titíž lidé. Jenom já
Jsem mimo všechno. Nezůstala jsem
A přece budu ve všem. Život, smrt
Jsou ve mně sloučeny, a láska má
Svou vinu přetrvala vítězná . . .

HEROIDA

Příteli za dar růží s ostrova Rodu

Daleko půvab blouznivých dní leží,
Kdy četli jsme v svých duší záhadě.
Jak chmurný Achilles sníš na pobřeží
Ostrova růží v dávné Heladě.

Zda myslíš na Patrokla svého mládí,
Jenž vešel v nicotu, stín na líci?
Zda dumná Thetis kadeře tvé hladí,
By ztišila tvé srdce tesknící?

Ty chtěl jsi éter věčných bohů píti,
Však v prázdnotu šlo smrtelné tvé žití,
V tmách zmlkal heroických ňader vzdech.

Vyhnanče božský, život schvátil's mstivě
A jako Hektora kdys pohrdlivě
Jsi vláčel jej před zraky bohů všech . . .

FILIPU LORDU WHARTONOVI

Jak lovec plachou laň tvé tmavé zraky chvějné
Vždy stíhaly svůj sen, když znaveně jsi zřel
Svou krásu jinošskou v sklech chladných zrcadel
Uprostřed dvořanů, jich nudy věčně stejné.

Před mocí ostatních ses nikdy nepokořil
A k slávě lhostejný, jsi mimo vše moh' žít,
Být přítel Cromwellův a králův favorit.
Subtilní dandysmus tvé duši exil stvořil.

Z portretu van Dycka infante bledé pleti
V modravém sametu pod pláštěm zlatavým,
V tvých zracích pozdrav zřím teď tajemně se chvěti:

Vším kolem pohrdat pro vyvolenou chvíli,
Až v marných touhách svých se samotáři schýlí
Nad krásu, z dávných dob jež zjevuje se jim.

CHATTERTON

Pobledlé dítě, jež jsi usmrtilo
Svých osmnáct let s chladnou rozvahou,
Rty tvoje neřekly, co nitro snilo,
V hrob vzal jsi, básníku, i píseň svou.

Dal čarovné ti rytmy v srdce osud,
Když v hudbu nadzemskou byl's ponořen.
Tvé oči vzplály, jak by tkvěl v nich posud
Jas klenby křišťálné, kde bloudil sen.

Vše zašlo navždy: touha rozechvělá,
I křehkost efeba, vzdor hrdiny,
I myšlenky, jež mohly trysknout z čela
Jak žhavé blesky z noční hlubiny.

Že jsi byl básník, bylo tvojí vinou,
A proto zhasili tvých ňader vznět,
Jen jméno zbylo v symbol těch, kdo hynou,
A o nichž nikdy nedoví se svět.

Že jsi byl básník, trpět tobě dali,
Bez něhy v mdlobách klesat, bez síly,
Že magickými ohni rty tvé hřály,
Květ, stříbrem zasnělý, tě zlomili.

To drama všech, jimž sen dal chmurné věno,
Své čelo krásou poraněné mít,
To drama geniů, jimž odepřeno,
Z života prostřed druhých kořistit.

Básníku, marně k těm jdeš, kteří žijí,
Bys lásku nalezl . . . jsi vyhoštěn.
Tě lhostejně ten, po němž prahneš, míjí . . .
Hnus ostatních ti bližší den co den.

Co zpívá v tobě? Pramen, jenž se řítí
Do hloubi skrytě v stínu modravém?
Jen klamům nasloucháš, a duše cítí,
Že není nic než prázdno v nitru tvém.

A přece iluse dál srdcem třese.
Jen osamělost zbude vždy snům tvým,
Noc nikdy nevzejde, jež úkoj nese,
A jitro nevzplá s lásky poselstvím.

Jen na práh zmaru posíláš své touhy,
Rozkladu vanem napřed odechnut,
A žiješ, nejsa nežli atom pouhý,
Jenž na vteřinu věčností byl tknut.

Vždy mrtev neseš svoji píseň v chvění
Jak sarkofag, v němž pohřbil's mládí své,
Dni, pohroužené dávno v zapomnění
Jak tesy korálů, v hloub propadlé.

A přec' bys raději chtěl místo slávy
Vzít od života jedné duše dar,
Jež tobě blízka, v niž bys vlil sen žhavý
Jak v kadlub zvonovinu, v pevný tvar.

Však samoten jsi, bloudíš němou tiší
A nevnímáš než vlastních ňader vzdech.
Svou píseň zpíváš, ale kdo ji slyší?
Tvá inspirace hasne v chladu všech.

A mlčení pak navždy tebe drtí,
Žal bez naděje sklesle síly rve.
A když je básník mrtev snů svých smrtí,
Jest jedno, zabíjí-li tělo své.

Neb slávou zhrdá, kterou krášlit chcete
Kout zapomněný, kde spí v mohyle,
Když necítíte zoufalství, jež hněte
Genie neznámé, k vám zbloudilé,

Tajemné cizince, jichž bolest sirá
Se lhostejností vaší neztiší,
A v jejichž touhu zprahlost pouště zírá,
Kde jejich hlasu nikdo neslyší.

NÁHROBEK KEATSŮV

Ikare snu, jenž křišťálově vzplál,
V modř nebe chtěl jsi vzlétnout indigovou,
Průsvitná, vosková jsi křídla vzpial, —
Rozbitá po hladině moře plovou.

Efebů krása nahá, unylá
V tvé písni vzplála v nejzářnějším třpytu.
Tvůj život závist náhle rozbila,
Jejž brousit chtěl's jak číši z chrysolithu.

Tvou urnu fialek modř obepiala.
V nich, duše antická, své kouzlo skryla's,
Jak z lásky rtů nard voní z lístků jich . . .

A přejde-li tu časem mladý Hylas,
Jak láska by jej v náručí své jala,
Hned usedne, by vůni květů dých'.

HÖLDERLIN

Za jasné půlnoci, když s přítelem jsi zřel
Na Dioskurů zář a snil jsi úděl stejný,
Než navždy, básníku, se zastřel duch tvůj chvějný
A puzen úzkostí, tmám šílenství vstříc šel,

Tu, Hyperione, tvou ruku přítel jal
A řekl s úsměvem: „Tvá duše okouzlena
Zří pouhé hvězdy jen, na nebi psaná jména,
Však Dioskurové zde v srdcích žijí dál ..."

Tvým nitrem ohlas šel slov Alabandových ...
Však jako cizinec jsi kráčel mezi všemi.
Kde mluvil's o touhách, tam všichni byli němí,
Kde prahl's po lásce, tam chlad ti v tváře dých'.

Jak spředen z paprsků, šel v Heladu tvůj sen
A bloudil opožděn po olivovém háji ...
Však zklamán vrátil se, neb vše se v prázdnu tají.
Kde boha hledal jsi, tam našel's trosky jen.

A šel jsi v podsvětí. Tam dále hlas tvůj zní,
Jak chtěl by vyčítat, že Hades vzal tvé žití
A nedal vášně ti, jež nitro žárem nítí,
Jen stínem pohrobním že zchmuřoval tvé dni.

Teď slyším toužebně tě volat v šílenství:
V mé srdce, hříchu, vstup, by horečkou se chvělo!
Svůj vtiskni polibek na studené mé čelo,
Ať na něm na věky tvůj rudý zážeh tkví!

Přijď, hříchu, opojit mne kouzlem vůní svých!
V mé přichyl náručí tu bytost milovanou,
Jíž drahé kadeře jak temnou ambrou planou,
Jež mámí popelem svých očí hedvábných...

Ať smysly vzplanou mé a v požár šlehnou v tmách!
A mám-li nesmrtnost zřít, jak se s žitím snoubí,
Již nechci toužiti, by padl v srdce hloubi
Chlad slávy jako sníh, jenž leží v prahorách...

Přijď, hříchu, v ohnivý ať keř se zanítí
Tvé božstvo všemocné, ať sálá září žhavou!
V číš mou teď, neřesti, se vylij horkou šťavou!
Tvou krví nejsladší chci bolest zkojiti.

Ať již mne netíží děs prázdna! Bez žalu
Ať navždy odloučím se od minula tiše!
Ať dechem rozkoše mé sny se vzkřísí v pýše,
Jak barvy zjevují se prismem křišťálu!

Jen tebou, hříchu, lze šeď bytí zastřít v nach,
Jak šatí mochyně plod nuzný do šarlatu,
Jen tebou života lze vykoupiti ztrátu,
Byť třeba na věky jsme zahynuli v tmách.

Přijď, Polydeuku můj, chci v dechu tvém se chvít.
Já, Kastor smrtelný, jsem složil všechna přání,
Jak araukarie své větve hynouc sklání...
Jen tebou na chvíli chci štěstí pocítit.

Však volám nadarmo. Proč nevrací se sen,
Jak vůně z ukryté se stezky vrací náhle?
Slz nikdo nevidí, sten spoutaly rty zprahlé...
Smrt chystá s temnotou své objetí mi jen...

A nevím: jsem to já, jenž volám v hluchou tiš?
Či Marnost sama mnou teď úpí? V noc se řítím.
Již nejsem. Nevím nic. Jen prázdno, prázdno cítím,
Neb všechno, čím jsem byl, je dávno mrtvo již.

Vše navždy skončeno. Již klesá v nepaměť,
Co snila duše má. Jen Noci kyne brána.
Mé tělo stárnoucí, jež šílenství je schrána,
Ne nad svým osudem, jen chladem chví se teď,

Neb zapomnělo již, že nikdy nevzešla
Mu chvíle úkoje, že nicotu jen hostí,
A nese zmizelé sny v sobě bez lítosti
Jak hvězdy uhaslé noc, navždy odešlá...

NÁHROBEK AUGUSTA HRABĚTE PLATENA

Sonet-epigraf ke dni 24. října 1896

Ať vavřín zpožděný tvůj v Syrakusách hrob
Neb zapomenutí chce flórem ozdobiti,
V sen hřmí ti moře dnes, jak hřmí tu z dávných dob,
A kouzlo! sám tu jsi, jak byl jsi vždy v svém žití.

Jak labuť uštvaná jsi vysílen se vzdal
Zápasu s nepřízní a s křídly raněnými . . .
Jen nudu neplodnou v dny tvoje Osud dal
A místo azuru šeď ustavičné zimy.

Jak chladný ledovec své agonie běl
Jsi posléz klidně vzpial. Ty's marným všechno zřel
V studeném vyhnanství snu, který pýchu hostí.

Stín v dráze bez cíle, se smutkem bez jména
Své velké touhy jak nevzrostlá semena
Jsi nesl v úhoru své duše s lhostejností . . .

KAREL HYNEK MÁCHA

Proč přišel's, básníku, v své duši plno krás,
A komu měla znít tvá píseň v této zemi?
Jen tupá lhostejnost v tvé mládí vdechla mráz,
Co vítr severní hrál drsně haluzemi.

Šeříku vůněmi a vlažným vzduchem zmdlen,
Chtěl's vyžít bytost svou sny jara nejsladšími.
Přelude o máji!... A kolem stín byl jen,
Kde bloudil's vyhnanec, sám s myšlenkami svými.

Jak vonné kalichy po vánku, srdce své
Jsi touhou nakláněl, však posléz zarmoucený,
Že sotva rozvitý květ zloba druhých rve,
Jsi náhle oněměl v tmách věčných, beze změny.

Zda věděl's, básníku, až někdy pohynou
Nepřátel urážky, že sláva pozdní vzplane
Tvé písni zhrzené a jako ssutinou
Trs vniká ostružin, že z minulosti vstane?

Rty tvoje mlčely, jen v zracích bledl jas.
Ty's marnost všude zřel — a v smutném pohrdání
Jsi na to nemyslil, co dá ti příští čas,
Když v líce propadlá šlo lampy hrobní plání.

Nač sníti o máji, když v něm se zachvěje
Jen mlhy chladná šeď a přítmí zsinavělé,
Když stigma nicoty má každá naděje
Jak popel kajícník na povrasčelém čele?

Neb to zde osud všech, jichž duše rozpíná
Jak nad třtinami pták svou peruť v světel zřídla,
By vzlétli bezmocně, neb dole bažina
Vždy čeká posléze, by třísnila jim křídla.

Neb to zde osud všech, jichž nitro žaly rvou,
Již chtějí výkřikem své uleviti touze,
V skal hrůzách ozvěnu by slyšeli jen svou,
Jich vlastní aby hlas jim odpovídal pouze . . .

Neb to zde osud všech, kdo v shonu nicotném
Své dílo vztyčují, by nesli všechnu trýzeň,
Kde každá velikost jen urážkou jest všem
A malost zásluhou, již ověnčuje přízeň.

Na hrob tvůj, básníku, na chladnou jeho skrýš
Let času míjivý psal záblesk pozdní slávy . . .
Však v spánku němém ty a dojímavém spíš,
Jak chtěl bys dosníti, co vzal ti osud tmavý.

Máj touhy vyzpíval jsi v básni tesklivé
Jak šum vrb stříbrných nad zešeřelou tůní,
Pak jako magický květ zavřel's nitro své,
Kam nedotčený sen jsi vložil se vší vůní.

Teď zraky chmurnými jak mahonií plod
Jsi kouzlem vyhnancům v poušť světa nehostinou,
Jimž v srdci zmateném jak mračna v hloubi vod
Se smutek chvěje všech, kdo marným steskem hynou . . .

U HROBU LUDVÍKA BAVORSKÉHO V CHRÁMĚ MICHALSKÉM V MNICHOVĚ

Já tebe nevidím v tvé kráse jinošské,
Když v síních zlacených jsi bloudil paláce,
Já tebe vidím dnes, jak stár a zemdlený
Jsi trůnu zbaven byl, co vřela posměchem
A záštím země,
V níž cizinec jsi žil,
Tak úkladně se mstíc,
Že vším jsi zhrdal.

A hanba zasáhla tvé čelo pobledlé
Svým stínem zchmuřeným, když jsi byl bez moci
A když jsi opuštěn své srdce nadarmo
Chtěl uspat útěchou jak děcko kolébkou,
Tu nepřicházel
Z těch nikdo, jež měl's rád, — —
Sám byl jsi s bolestí,
Sám, pohaněný.

A sním, že poslední z tvých milců, schoulen jsa
U nohou, Králi! tvých, chci žal tvůj tišiti,
Že tobě dávám klid, když vše ti vyrvali,
A že jsem odhodlán jít v exil za tebou,
Kde na urážky,
Na zradu nejnižší
Rty odpovídají
Jen tím, že mlčí . . .

Tak smutně zamyšlen, pod klenbou truchlivou
Prázdného kostela, nad hrobem snil jsem tvým,
Kde zapomenutím a ticha tajemstvím
Jsa pokryt, navždy spíš bez slávy královské,
Ty, jejž jen síla
Mé touhy na chvíli
By mohla oživit
Pro bolest svoji . . .

Zda sen můj, Ludvíku! má tebe hledati,
Jak touží liana se o kmen opříti?
Mám tebe vyvolat z těch hlubin zatuchlých
Pro chvíli setmělou, pro život, hostící
Jen chimér davy
A prudké šílenství,
Jež brázdí srdce mé
Jak mistral moře?

Mám k tobě přilnouti magií zraků tvých?
Odleskem světelným, jenž prýští sirnatě,
Mám jít v tvých kročejích, jichž zanecháváš v tmách
Pro dálná století jak lásky znamení
Těm duším snivým,
Jež, nezrozeny dnes,
Kdys budou na věky
Tvou vášní chory?

Zda máš teď ožíti jinochům záhadným
Zřítelnic subtilních, jak světlo křišťálné
By prorážélo z nich svým pelem stříbrným?
Zda máš teď ožíti, suverén nejhrdší,
V tajemné říši,
Parsifal, dotčený
Posvátným oštěpem,
Zářící vítěz?

Máš nejtřpytnější sen teď míti v diadém,
Rty nejkrásnějšími jsa vzýván v extasi?
Máš srdcí tepotem, vášní být sledován,
V proud těchto magických spojení ponořen,
Máš žíti pro ně,
Co jejich srdce ti
Kult ritů neznámých
Přinášet bude?

Nadarmo toužím tak ... Ty's navždy oněmlý.
Nad slávu, nad lásku jsi více dosáhl.
Smrt, život, naděje, bolest a zoufalství,
Vše ničím pro tebe, jen jedno zbylo ti
Z celého žití:
Vznešená lhostejnost
Těch, kdo vše viděli,
Kdo všechno žili.

Nadarmo toužím tak ... Sám nyní, zcela sám,
V chlad sevřen záhady jak v pouto ledu proud,
A v spánku pochmurném zde ležíš nepohnut,
Snů dávno uprchlých stín šerý hlídaje,
Ty, který marně
Jak o vosk hořící
Svou duši vznítit chtěl's
O duši druhou ...

Smrt z květných kalichů vždy vstříc ti dýchala,
Z jich fiol ssál jsi jed, a z kaditelnic všech
Kouř modrý halil tě v dech dusně morový ...
Tvé mládí osudných, nejkřehčích paprsků
Hynulo spleenem
Labutí zajatých,
V zbytečném exilu
Jimž zmdlely šíje.

Jen básník poděšen, že nelze prchnouti
Z té pouště neplodné, kde všechno drtí jej,
Než k proudům Lethiným mdlý posléz dospěje,
Tě volá v soumraku, pro sen, jenž klame jej,
Pro srdce prázdné,
Kde triumfuje zmar
A lítost za něčím,
Co nemá jména ...

KARMELITCE, VYSVĚCENÉ V KLÁŠTEŘE NA HRADČANECH

Se zraky smutnými jak fialek modř zvadlá
Kol sebe v posled zříš . . .
Pak ve hrob vstupuješ . . . v tmu klausury . . . A padla
Za tebou navždy mříž.

Kdo's byla, neptám se a nevím, co tě kruší,
Zda tíha cizích vin.
Jen z tvého odchodu mi úzkost zbývá v duši
Jak z noci v koutě stín.

A také neptám se, zda víš už, že vše zklame
I zde, kam unikáš . . .
Na tebe myslím jen, jak mrtvých vzpomínáme,
Když první mají stráž.

A také neptám se, zda hlas tvůj v prázdno vyzní
Ve stálých modlitbách . . .
Na tebe myslím jen, na zrak tvůj, zhaslý v trýzni
Jak zásvit hvězdy v mhách.

Na tebe myslím jen, zda zemřelo dnes v noci
Vše, čím se duch tvůj chvěl,
Či plaché vzpomínky zda držíš ještě mocí
Jak včelař roje včel . . .

Zda jenom v nicotu chce prázdné cely zříti
Tvůj zbičovaný duch,
Či zda svou samotu chceš krásou naplniti,
Jak naplnil ráj Bůh.

Zda zrak tvůj slábnoucí se k nezřenému městu
Přec' ještě zadívá,
Zda síla volila neb slabost tuto cestu
Do hrobu za živa . . .

Je dole ticho teď, kde minulost tvá zbyla
V přízraku bez změny,
Nad mostem řada soch se tyčí zasmušilá
Jak průvod zasněný.

Však ráno, růžovost až nebe zfialoví
Jak v almandinu dech,
Tam novým nadějím vstříc půjde život nový . . .
Ty mrtva v těchto zdech,

Sníh bledý ve tvářích, jen šeptat budeš slova,
V nichž askese je mráz,
Den za dnem budeš žít, bys umírala znova,
Ač dávno zemřela's.

Pak ani vzpomínky nevejdou v nitro zprahlé . . .
V snů klamu zmizelém
Posléze oněmíš jak zvon, jenž pukne náhle,
Když kaz měl v kovu svém . . .

Snad budeš světicí, a duch tvůj do věčnosti
Se vznese zářný, čist . . .
Snad jenom odpadneš od žití s lhostejností
Jak s větve suchý list.

MLČENI

Příteli, vstupujícímu do kláštera trapistů.

Než navždy umlkneš, můj bratře, tebe zdravím:
V nicotu měníš teď, čím člověk k žití lne.
Pod bílým hábitem a škapulířem tmavým
Tajemství osudu ty skrýváš bolestné.

Na Boha myslíš jen a chmurné jeho hněvy,
Flagelant, mrtvící hřích v těle odbojném.
Šíj skláníš pokorně. Tvá ztichlá duše neví,
Kdo tvoji druzi jsou, a co je vedlo sem . . .

Než kající tvé rty na věky oněmí,
Až smrt se přiblíží, tvé lože rozprostřeno
Na kříži z popelu pak bude na zemi . . .

Ó bratře, v chvíli té, až Bůh ti nebe třpyt
Dokořán otevře, rci, aspoň jedno jméno
Zda vyřkneš, jehož chtěl's na věky zapomnít?

EMPIROVÉMU ANDĚLU NA MALOSTRANSKÉM HŘBITOVĚ

Já nevím, nad jakým se mrtvým skláníš tich,
Co nahost údů tvých tmou hřbitova se sněží,
Já nevím, na věky kdo zamyšlen zde leží
S pohledem upřeným do nebes lhostejných,

Však myslím, že to byl kdos tobě podobný,
Nyvého půvabu a serafova čela
A očí tajemných, v nichž plaše obrážela
Se křídla Chiméry, kdos opojený sny.

V ten osud, jenž zde spí, jsem vniknout zatoužil.
Já chtěl bych k životu dni vzkřísit navždy stměné,
A srdce poslouchat, mnou náhle probuzené,
Hlas vnímat zjemněný za rytmu zašlých chvil,

A chtěl bych slyšeti, jak někdo v touhách svých
Byl stejně oklamán, když po rozkoši sáhl,
Jak v nocech bez konce po tobě, Smrti! prahl,
Ty uspavačko snův a vášní zrazených,

A nikým neslyšen jak s odříkáním svým
Posléze oddaně jak se stínem stín splýval
A potlačuje vzdech, v svém nitru trýzeň skrýval
Jak důtky kajícník pod rouchem žíněným . . .

Tak chtěl bych mrtvého teď vzbudit ze snů těch,
By vzpřímen pozvedl se na magická slova
A hledě v zraky mé, svůj osud četl znova
A svoje bolesti v mých tmavých pohledech.

Tak chtěl bych vzbuditi též z hrobův ostatních
Jich spáče oněmlé, by hrůzu toho zřeli,
Jenž marnost zavírá v svůj život osamělý
Jak aronový květ stín noci ve svůj sníh.

Vy mrtví dvojnásob, vy bez vášní a vin,
Jichž srdce nesměla vzplát nikdy lásky vznětem,
Vy mrtví před smrtí, již marně jste šli světem,
Jak přejde po vodách bez stopy ptáka stín,

Jimž nikdy polibkem ret v nachu nevzhořel,
Jichž duše výtryskem se lásky nevznítily,
V mlh stínu šednoucím den ze dne kdo jste žili,
Až v spánek klesli jste jak soumrak v sněhu běl,

Na vás teď vzpomínám, již vzdechem ňader svých
Jste hrob jen hloubili, co jiní rozkoš žili,
Již v chmurném šílenství jste záhubu jen pili
Z kalichů smrtících a krví zrosených . . .

HOŘEC

Mé srdce, jako samotářský květ,
Jak hořec blízkost lidských příbytků
Jsi opustilo dávno . . . Odlehlých
Skal čela, beze stezek propasti,
Výšiny nepřístupné jsou tvá říš . . .
Tam rozvíjíš snů marných modrý květ.
Z kořenů černých melancholie
Jej živíš hořkou šťavou, pochmurnou.
A slyšíš-li, jak časem vzdálený
Krok chodce zbloudilého zalehne
Ozvěnou plachou v tvoji samotu,
Úzkostně chvěješ se, by cizí kdos
V tvé zraky nepohlédl jako v hloub
Modravých zvonců, lístků bojácných,
Těch květů, věčným tichem živených,
Jež třesou se jak ústa šepotem
Slov, zbylých z minulosti v paměti . . .

A přece, přece, srdce, také ty
Jsi bylo zrozeno, by životem
Jsi roztavilo svoje hlubiny.
Krev tvá se měla rozplameniti
Života rytmem, bouřně kypícím.
Ty's mělo plakat, mělo jsi se smát,
Jak druzí mělo's lásku cítiti
A nenávidět . . . Svět tě vypudil
Do chladných výšin, v chladné mlčení.
Svou krásu neplodně tam rozvíjíš,
Nezřeno nikým, kveteš pro sebe . . .

Pro sebe, srdce!... V propast azurnou
Zříš nebes, nedočkavě hledajíc
V něm stínu, jenž by náhle zjevil ti,
Že přece někdo sklání se v tvůj sen,
Že s tebou cítí...

Nebe lhostejné
Je mrtvým zrcadlem, a slunce v něm
Plá jako klenot jasů zbytečných...

A s hrůzou hledíš v hloubi, v propasti
Jak bez dna, v ledovce a do sněhů,
Jež věčnem ztvrdly v pole osudná
Zlých jasů, bez života: víš to, víš,
Že prázdno všude, mrtvo že je kol,
Že ani přízrak nepřijde ti vstříc,
By srdce uspal klamnou nadějí...
Vdechuješ věčnost, noříš do věčna
Korunu květnou, vůní dýšící
S tak cudnou rozkoší, mdlou vlažností, —
A víš, že zvadneš kdys, že nakloní
Se vysílen tvůj stonek nad propast,
Jsa zbaven květu, v lhostejnosti všech
Těch věcí kolem, které nežijí
A necítí, že agonie tvá
Jim bude stejně cizí, jako byl
Tvůj celý život v strmých výšinách...

Má sestro, gentiano, symbole
Mé vypuzené touhy, v exilu
Jež žije siré krásy, mlčících
A chladných výšin, — snílek, chýlím se
Nad ametystnou nedotčenou hloub
Tvých svatých plátků: nikdy nelhaly
Rty tvé, svou marnost volajíce v dál
A závidíce květům v údolích,
Jež lámou ruce lidí, kročeje
Jež ve prach deptají, v něž osudu
Blesk bije, jimiž zmítá vichřice,
Jež krvácejí vlastní bolestí
A hynou vzlykem ňader raněných,
Mučenky nížin, ve svém kalichu
Jež smrt i rozkoš nesou zároveň...

VINOBRANÍ BOLESTI

Hlas všech, kdo trpěli, hlas, který bolest tají,
Žalm chmurně žalobný zní ve tmách daleký.
V něm všechna volání, jež zmlkla před věky,
Jak z lodí signály, když tonou, ožívají:

Kde krutá zoufalost, jež v našich srdcích žila?
Kde vzdechy, slzy jsou, pád v propast, neštěstí?
Čas vinobraní tu, všech našich bolestí
Se sklizeň úrodná teď náhle přiblížila.

Byl život vinicí, kde v připozděné době
Tíž hroznů zahořklých se modrem zatmívá.
Sen náš byl otráven, a trýzeň palčivá
Jak v trávě skrytý plaz vždy srdcem sykla v zlobě.

Teď naše chvíle tu, v níž tvrdé hrozny zrají,
Kdy Neviditelný se sklání v našich snech,
Kdy mrtví žijeme, a na éterných rtech
Purpurné krůpěje jak žhavé ohně plají.

Teď v duši světlo jest, jíž neslo tmu hned jitro,
Jež hořem klesala, teď letí drahou hvězd,
Jež lásky neznala, teď milována jest,
A jako rosu mech své slzy vpila v nitro.

Jak v půdě zázračné se stonky květů vzpialy
Kalichů vášnivých, v nichž dřímá vůní mrak,
A mladé radosti jak laně vlhký zrak
Se v krásu světa kol teď vděčně zadívaly.

Vítězi nad žitím a jeho klamy, bolem,
Kde dříve prázdnotou se tměl nám celý svět,
My vzbudili jsme sny, jež spaly tisíc let
Pod barvou, pod vůní a tvarem, pod symbolem.

Žeň našich myšlenek, jež byly umlčeny,
K úrodě v myšlenkách hlav příštích dozrála,
A lásce, do prázdna jež marně volala,
Rty dají odpověď, jež dosud nezrozeny.

I když nás od bytí chce Osud odervati,
Jak vítr od skály rve keř, jenž vzrostl v ní,
Životem popření a z něho vyhnaní,
Tajemným zákonem jsme s celkem přece spiati.

Když hrozny na podzim dozrály v syrém čase,
Ať šťáva trpká je, číš na dno vypijme . . .
Ať život hořký jest, jej v touze dožijme!
Ať smrt jest odchodem, nám návratem buď zase!

My znova přijdeme: ať duše vše teď ztrácí,
Hlubina věčnosti vše pro ni zrcadlí,
Z ní vše se vynoří, jak písek propadlý
Vždy znova v hodinách se přesypacích vrací.

My znova přijdeme, my skleslí pod bolestí,
Však silní, jako hlas se vrací ze skály,
A slzy, v prázdnotu jež srdce stékaly,
Se vrátí zářící jak hvězdy v zraku štěstí.

My znova přijdeme, jichž život byl kdys prázdný,
Však kteří věřili, i když se osud tměl.
A srdce vášnivá, byť v tvaru jiných těl,
Vyšlehnou ve varu, jejž zhášel dech kdys mrazný.

SMYSL MARNOSTI

Má písni, také ty jsi chvíle jasu měla
A krásy sluneční. A tíží potápěla
Ses darů knížecích, loď visí opojných.
Však básník v samotě dlel zapomněn a tich.

Na poli zraje žeň mně v zlatém klasů moři,
V něm, třísněn krví mou, mák šarlatový hoří...
Však jiní sklízeli, v čem dozrával můj sen.
Žně marné vzpomínal jsem sám zas, ochuzen.

Má píseň v nejzazší šla Psychy říši snovou,
Se vznesla v nejvyšší dál nebes tyrkysovou,
V Gehennu vstoupila a věků do hlubin...
Však život při tom chřad' jak chimérický stín.

Jen pro mne haslo vždy, co jiné k jasu vzruší,
Má duše zřela jen vždy štěstí cizích duší,
A jarní vonný van jak růží rozdýchlých
Se v ironický hned mi měnil zmaru smích.

Však posléz pochopil jsem úděl svůj a tiše
Zřím na své iluse, jež tají v mrazné pýše
Jak květy ledové, jež rána zimný dech,
Touh mrtvých vzpomínku, mi kreslil na oknech.

Vím, proč je nejchudší, kdo po nejvyšším touží,
Když pohled tesklivý se v oči druhých vhrouží,
Proč osamělý jsem jak ostrov strmých stěn,
Na Smrti mořskou pláň jenž zírá zachmuřen.

Vím, žiji pro jiné, kdo ještě nezrozeni,
V svět po mně vstoupí kdys a o vše oloupeni
Číst budou moji zvěst, jíž běžec z dávných dob,
Jim neznám, donesu, bych klesl zas v svůj hrob.

Vím, musím zapomnět, jak bolest v nitru hoří,
Když na ty vzpomenu, kdo tonou v dnů svých moři,
Daleko od lidí, když vesla zlomená
Již pustit musila jich ruka umdlená.

Vím, chřestot vlastních pout že v sluch mi nesmí zníti,
Když srdce úzkostná svých bratří slyším bíti,
Již přicházejí už, jichž slyším z hloubi vzdech,
Jak krváceli by již napřed v bolestech.

Vím, cizí světu jsa v dnech vlastních promarnělých,
Že bratrem musím být všech duší osamělých,
Být šťasten štěstím jich a smuten smutkem jich,
Jim lásku zpívati v sfér rytmech nadsvětných...

OSTROV VYHNANCŮ

Sem hlasy z věčnosti v tmě noci náhle zazní,
Jak na mne zavolal by dávných bratrů sen:
Je konec zajetí, proč zachvíváš se bázní?
Již brzy odejdeš k nám navždy svoboden.

Stín šerý ztratí se, jenž duši tobě stíní,
Ji krása zasype jak stromy květů sníh.
Co spalo v duši tvé, to rozvije se nyní
Jak snů tvých modrý květ v pel plátků mystických.

Sny kouzlí tušení teď v hlavách bratrů spících,
By ráno vyhnanství se lehčí zdálo jim.
Neslyšíš, okovy jak s loží zmírajících
Padají s šelestem teď v noci tlumeným?

Neslyšíš, rozpiatá jak křídla vzduchem vlají
V tepotu radostném, že k světlu míří tmou?
Neslyšíš, po větru jak plachty napínají
Teď lodi přízračné v dál šerou, mrákotnou?

Svou marnost necháš zde, tíž odhozenou, spáti,
I narkotický dech, jímž zpíjel jsi se v snách.
Dny tvého exilu se v paměti tvé ztratí
Jak dávných západů kdes odbarvený nach.

Ať exil zraňuje, ať pukají rty zprahlé,
Ať v prázdnu končí se tvá cesta daleká,
Ty v touze vytryskneš, jak pryskyřice náhle
Jantarem zářícím z ran stromu vytéká,

V kosmickém životě z ran pozemského žití
Do světla věčnosti a spojen se všemi,
Duch osvobozený, ty věčně budeš míti,
Co osud odepřel ti kdysi na zemi...

Spočineš v náručí, jež před tebou se krylo...
Jak růží chvějný dech pít budeš rosu úst,
Jež sládne medově, a co zde živořilo,
To bude zázrakem teď v kráse věčné růst.

Pojď, lásko znavených, jak oči, v nichž se třese
Již spánek ve mdlobách, když noční stín vše skryl,
Pojď, probuzený zrak až znova otevře se,
Tvář uzří nejdražší, jak o ní právě snil...

Pojď, lásko zraněných, jíž v prsou dech se tají,
Bys i ty o štěstí sen nyní mohla snít...
Jak svíce ve formách se z vosku vylévají,
Z bolestí minula hněť příštích dnů svých svit!

Pojď, lásko prokletých, jež dychtivě jsi chtěla
V prameni života svých vášní ztišit žeh
A jež jsi u vyschlých se řečišť nakláněla,
Pojď k vodám odvěčným, jež zkojí žízeň všech.

Pojď, lásko hrdinných, jimž zraky plály chvěním,
Jak v černé víno když svit jiskry nahází,
Teď navždy opoj se všech retů políbením,
Všech duší dotekem se rozplyň v extasi!

Pojď, lásko básníků, jíž radost odepřena,
Když v rytmech pro jiné se plna smutku chví...
V prostoru věčnosti teď navždy rozptýlena,
Zda někdy vzpomeneš na dávné vyhnanství?

BÁSNICKÉ SPISY
JIŘÍHO KARÁSKA ZE LVOVIC
UPRAVIL FRANTIŠEK KOBLIHA
PRO Dra OTAKARA ŠTORCHA-MARIENA
NAKLADATELE V PRAZE
VYTISKL FRANTIŠEK OBZINA
VE VYŠKOVĚ NA MORAVĚ
ROKU 1922
EDICE AVENTINUM
SVAZKY 36, 44, 47, 50, 56 a 60.